

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА „ЮТ“
Ч. 11—12

др. ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС

І ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

ПРАГА 1942

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА „ЮТ“
Ч. 11—12

Др. ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС

I

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

ПРАГА 1942

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА

**Авторські права застережені.
Обгортка праці проф. Р. Лісовського.
Друковано 6000 прим.**

..Knihtisk“ Praha.

ПЕРЕДНЄ СЛОВО.

Оці основні правила українського правопису та опер-
того на них правописного словничка складено за т. зв.
«академічним правописом», що його устійнила й ухва-
тила дні 21. III. 1929 р. Українська Академія Наук
у Києві й прийняло як обов'язковий Наукове Т-во ім. Шев-
ченка у Львові дні 25. V. 1929 р. З уваги на те, що
в праці над академічним правописом брали безпосередню
або посередню участь представники майже всіх укра-
їнських земель та еміграції, треба дивитися на нього
як на вислів соборництва на правописному полі й доки
наші найвищі наукові установи не скажуть у цій справі
іншого слова, треба вважати його за єдинообов'язковий.
Виходячи із цих засновок, більше дисциплінно-громад-
ського, як теоретично-наукового характеру, я старався
проводити цей правопис у всіх мовознавчих працях,
зокрема словниках, де я авторував чи мав таке або інше
до них відношення.

Складаючи правописні правила я користувався такими
джерелами: Український правопис, вид. I, ДВУ 1929.
Ол. Синявський: Найголовніші правила української
мови (за новим правописом) ДВУ 1929 і його ж: Норми
української літературної мови, Харків-Київ 1931;
М. Возняк: Український правопис із словничком, Львів
1929 р.; М. Грунський: Основи нового українського пра-
вопису, Київ 1929; М. Гладкий: Новий український
правопис, Київ 1930; Іван Зілинський: Український
правопис, Краків 1941. Із словників використано перед-
усім словнички Возняка й Кисілевського, із східно-
українських Голоскевича (сьоме видання, 1930) та Ізю-
мова. Найближче стоять ця книжечка до нашої спіль-
ної праці з Б. Романенчуком: «Новий український право-
пис із словничком для щоденного вживання», Львів 1938,
тільки ж, не вважаючи на більші її розміри (зокрема

в словнику), змінено наше тодішнє половинне становище на повне прийняття академічних правил, зокрема коли йде про апострофа. В цьому словнику не зазначено наголосу: правописний словник не є ортоепічний! В письмі наголосу не зазначується, хіба що наголос відрізняє значення слів.

Наприкінці я подав найголовніші граматичні терміни, що іх на основі моого реферату устійнила й рішила прийняти Комісія Мови при Науковім Т-ві ім. Шевченка у Львові на своїх засіданнях в р. 1935 і 1936.

Віддаючи оци книжечку в руки громадянства в мене таке бажання як колись: хай вона допомагає ліквідувати всі ті правописні недомагання, що ще досі в нас покутують, в ім'я гасла: «Для одного народу — один правопис!»

Берлін - Прага, серпень 1941.

Ярослав Рудницький.

В С Т У П Н I У В А Г И.

Українська абетка.

А а, Б б, В в, Г г, І і, Є є, Ж ж, З з, И и, І і, І і, Й й, К к, Л л, М м, Н н, О о, П п, Р р, С с, Т т, У у, Ф ф, Х х, Ц ц, Ч ч, Ш ш, Щ щ, Ю ю, Я я; ъ (ір або зм'якшальний знак).

Деякі звуки зазначаємо двома буквами, як напр.: дж, дз, а то й трьома напр. дзъ, бо окремих знаків для них немає. Такі складені букви до абетки не входять.

Транскрипція української абетки.

Є два способи передачі української абетки латинськими буквами (транскрипції): науковий і практичний.

Наукова (мовознавча, славістична) транскрипція така: а = a; б = b; в = v; г = h; і = g; д = d; е = e; є = је (після голосівок і апострофа) або 'е (після приголосівок); ж = ћ; з = z; и = u; і = i; і = ji; й = j; к = k; л = l; м = m; н = n; о = o; п = p; р = r; с = s; т = t; у = u; ф = f; х = ch (або: x); ц = c; ч = є; ш = ѕ; щ = є ѕ; ю = ju (після голосівок і апострофа), або 'u (після приголосівок); я = ja (після голосівок і апострофа) або 'a (після приголосівок); ъ = '.

Практична транскрипція використовує тільки алфаветний засіб даної мови. Тимто можна говорити про німецьку, італійську, французьку, англійську й т. п. практичну транскрипцію української абетки.

Німецька практична транскрипція української абетки така:

а = a; б = b; в = w; г = h; і = g; д = d; е = e; є = је; ж = sch (теж: sh); з = z; и = u; і = i; і = ji; й = j; к = k; л = l; м = m; н = n; о = o; п = p;

p = r; c = s; t = t; y = u; ф = f; x = ch; ц = c;
ч = tsch; ш = sch; щ = stsch; ю = ju; я = ja; ь =
(апостроф).

Приклади: Kyjiw (Київ), Kamjanec' Podil's'kyj (Кам'янець Подільський), Iwan Zaritschnyj (Іван Зарічний), Bohdan Kastschenko (Богдан Кащенко), Dmytro Podoroschnjak (Дмитро Подорожняк), Choma Bilousenko-Nyz'kyj (Хома Біловусенко-Низький), Petro Zahorodec'kyj (Петро Загородецький) і т. п.

Упрощення: Шипучих приголосівок ч, ж, ш, щ в практичній німецькій транскрипції не подвоюємо, напр.: Zarischja (Заріжжя), Zaritschja (Заріччя), Pidljaschja (Підляшша).

Знак наголосу.

Знак наголосу (' або `) кладеться над голосівками, коли вони могли б при різному наголошуванні надавати різного значення словам, напр.:

мúка — мuká
пíзнають — píзнають
на бéрезі — на берézi і т. п.

Крім цього ставлять знак наголосу в словниках та підручниках української мови, зокрема ж ув ортоепічних словниках.

Апостроф.

Апостроф (') вживають для зааначення твердости попередньої приголосівки перед йотованими голосівками і, е, я, ю в таких випадках:

1) після губних приголосівок *p, b, v, m, ф*, коли перед ними немає ще одної приголосівки, що не належала б до приrostка, напр.: *м'який, roz'm'якшити* (з- приrostкова приголосівка), але: *цвях* (*ц-* не приrostкова приголосівка);

2) у деяких словах після *p*, напр.: *бур'ян, pір'я*;

3) після приrostків, що кінчаються приголосівками, напр.: *з'явиче, roz'юдити, під'їхати* й ін.

4) часом замість *i* напр.: *Mar'я, кур'єр* і ін.

ПРАВОПИСНІ ПРАВИЛА.

ПРАВОПИС ГОЛОСІВОК.

§ 1. о — у.

В українській мові ненаголошене *о* зближується в вимові до *у* й тому ці звуки змішуються. Писати треба за походженням (етимологією) слова, напр.: *кожух*, *коліно*, *голубка*, але будяк, яблуко, купований і ін. Але запам'ятайте таку залежність *о* — *у* від наголосу: будувати, але: будованій, малювати, але: мальованій і т. п.

Не вживайте ніколи диковинних форм: «будуваний», «малюваний»!

§ 2. е — и.

Так само *е* вимовляється невиразно, майже як *и*, але писати треба згідно з походженням слова, напр.: *мене*, *лежу*, *несу*, *учитель*, але *минеш*, *криве* і т. п.

§ 3. и — і.

Іноді *и* змішується з *і*, особливо після *к*, *г*, *х* та *й ч*, *єс*, *ш*, *щ*, але писати треба знову *ж* за походженням слова, напр.: *кивати*, *хитатися*, але *гіркий*, *огірок* і ін.

а) Букву и пишемо:

1) в родовику однини жіночих іменників, що в називнику однини кінчаються *двоюма приголосівками* (вістъ, смерть, снасть, повістъ), напр.: *смерти*, *повісти*, *гордости*, *радости* і ін. Окрім того в словах: *Руси*, *соли*, *осени*, *крови*, *любови*;

2) в групах *ри*, *ли*, між приголосівками в постійно відкритих складах, напр.: *дрижати*, *блищати* (бліск), *гриміти*, *христити*, *тревога*, *кривавий* (хоч: *кров*);

3) у дієслівних приrostках *ви*: *викидати*, *виробляти*, *виходити* і т. п.

4) у наростках іменників на *-иння*: баговиння, гарбузиння, жабуриння, огудиння;

5) в чужих словах після *m, д, с, ц, з, жс, ч, ш, дз, дж, р*, напр.: диплом, система, режим, шифр і ін.;

6) в чужих власних назвах по тих самих приголосівках (диви § 20, б, 2);

7) у слові: чотири;

8) у приrostку *при-*: прицепити, приїхати. . .

б) Букву і пишемо:

1) на початку слова: *іней, інший, іноді, істик, іскра і т. п.;*

2) в деяких прикметниках, напр.: давній, братній, хатній (в сумнівних випадках рішас словник, треба тільки вважати на те, що наросток *-ній* є завжди без наголосу!)

3) в словах: третій, іхній;

4) в родовику однини жіночих іменників, що в називнику однини кінчаються тільки одною приголосівкою, напр.: піч — печі, ніч — ночі, тінь — тіні, сіть — сіті.

В и и н я т к и: Русь, сіль, осінь, кров, любов, — ці іменники мають в родовику однини зак. *-и*;

5) в давальнику однини чоловічих іменників (в за-кінч. *-ові*), напр. чоловікові, братові, будякові і ін.

6) в давальнику однини жіночих іменників, напр.: повісті, хаті, ночі і ін.

7) в давальнику однини іменників середнього роду як: теля — теляті, лоша — лошаті, княжа — княжаті, ім'я — імені і т. п.

В давальнику однини іменників на *-я* з подвоєною приголосівкою — пишемо тільки *-ю* (а не *-и*): навчанню життю, безладдю. . .

8) в оруднику однини жіночих іменників на *-ість* напр. свідомістю, веселістю і ін.

9) в місцевику однини іменників чоловічого, жіночого й середнього роду, напр.: в чоловіці, на коні, на кінці, в лузі, в хаті, в повісті, в ночі, в дзеркалі, на небі, на сонці, в житті, і ін.

10) в називнику множини іменників жін. роду, на -*ість* і одну приголосівку (ніч, піч, сіть, тінь і под.), напр.: повісті, новості, вісті, тіні, ночі, речі і ін.

11) у приrostку *pri-* (з про-) в двох словах: прізвище, прірва.

§ 4. i — ī, a — я, e — ē, u — ю.

Букву *i*, а також *a*, *e*, *u* пишемо:

1) на початку слова, де виразно чуємо вимову *ii*, *aa*, *ee*, *uu*, напр.: *їхати*, *їжак*, *яма*, *Яким*, *братик*, *Єфрем*, *юрба*, *Юхим* і под.;

2) по голосівках, де також чуємо вимову *ii*, *aa*, *ee*, *uu*, напр.: *тройстий*, *Україна*, *таяти*, *дія*, *тroe*, *мoe*, *баюра*, *знаю*...

Чисте *i*, *a*, *e*, *u* замість *ī*, *я*, *ē*, *ю* по голосівках пишемо в сприросткованих словах, напр.: *переїнакшти*, *поусувати*, *поучення* і под.;

3) по приголосівках *b*, *n*, *v*, *f*, *m*, *p*, коли ті *i*, *я*, *e*, *u* вимовляються як на початку слова (отже, коли чуємо вимову *ii*, *aa* *ee*, *uu*), напр.: *безхліб'я*, *баб'ячий*, *б'є*, *п'яний*, *п'є*, *п'ю*, *в'язати*, *в'юн*, *м'який*, *тім'ї*, *безриб'ї*, *пір'я*, *матір'ю* й под.

Твердість цих голосівок позначує апостроф.

4) по приrostках, що кінчаються приголосівкою, а слово зачинається від *i*, *я*, *e*, *u*, напр.: *роз'яснити*, *об'єднати*, *об'єкт*, *під'їхати*, *під'юджувати*. і ін.

Окрім того *я* і *ю* пишемо:

5) по здвоєнних приголосівках *ч*, *ж*, *ш* в наростку іменників середнього роду, напр.: *збіжжя*, *ключчя*, *Підляшишя*, *безладдя*, *писання*, *каяття*, і под., а зокрема в оруднику жіночих іменників на *ч*, *ж*, *ш*, напр.: *ніччу*, *піччу*, *розкішишю*, *спіжжю* і под.;

6) по всіх інших приголосівках зм'якшених (*t*, *d*, *s*, *z*, *ç*, *ðz*, *n*, *l*), напр.: *сяду*, *тягну*, *дяк*, *нюю*, *ляк*, *дзяма* і б. ін.

Але по цих зм'якшених приголосівках зам. *i*, пишемо чисте *i*: *сіно*, *цилий*, *слід*, *сніг*, *дівча*, *тісто*, *хоч* і вимовляємо згадані приголосівки *м'яко*.

§ 5. о — ю — ъо.

На означення йотованого *о* маємо букву *ю*, а на означення мя'кої приголосівки перед *о* маємо знак *ъо*.

Букву *ю* пишемо:

1) на початку слова: *його, юму, Йона;*

2) по голосівці: *гайок, завойований...*

3) по приголосівках, коли по них треба означити вимову *ю*, а не їхню пом'якшеність: *в'ю, серйозний, кур'юз* (тут *р* тверде), *ф'орд* і ін.

Пом'якшену приголосівку, а по ній *о* зазначуємо буквою *ъо*: *льон, с'юмий, д'юготь, костьол, ц'юго, тр'юх, забрюханий* (тут *р* пом'якшене);

4) по приrostках, що кінчаються приголосівкою. а слово зачинається йотованим *о*: *розв'юкатися, з'юргжитися, з'юлопіти* і под.

§ 6. о — а.

В деяких словах, особливо перед постійно наголошеним *а*, пишемо в попереднім складі *а зам. о*: *багатий, монастир, калач, гарячий, халіва, хазяїн* і ін.

Але *о* залишається ще в таких словах: *поганий, ногавиці, корявий* і под.

§ 7. о — е.

В деяких словах бачимо перехід *е* в *о*. Діється це по приголосівках *ч, ж, ш, щ, дж*, *й*, особливо тоді, коли наступний склад бував твердий (що має голосівку *а, о, у, і т. зв. старе и (з ы)*, або коли наступний склад зачинається твердою приголосівкою: *вчора, жонатий, чоловік, бджола, шостий*).

Але перед м'яким складом, що має голосівку *е, і, и* (це *и* з давнього *и*) і на кінці слова пишемо *е*, напр.: *шестеро, женеш, душою, чернець, шести, пшениця, четвертий, женити* і под.

Іноді бував, що *й* перед м'яким складом пишемо *о* напр.: *щоці, більшості, бджолі, вечорі*, а перед твердим — *е*: *щезати, щедрий* (це *и* з давнього *ы*), *кружечок, книжечка, лишечко* і под.

ПРАВОПИС ПРИГОЛОСІВОК.

§ 8. Подвоєння приголосівок.

а). В українській мові подвоюються приголосівки: *д, т, з, с, л, н, ч, ж, ш, ї*, в таких випадках:

1) в збірних і інших іменниках середнього роду на *-я*, напр.: *приладдя, життя, галузя, волосся, писання, бадилля, клоччя, збіжжя, піддашня, лушпайя* (*лушпайай*). Ці приголосівки подвоюються тільки тоді, коли перед ними стоїть якнебудь *голосівка*. Коли ж стоїть *приголосівка*, подвоєння нема: *листя, щастя, підзамчя...*

2) в кількох чоловічих іменниках: *Ілля, суддя*;

3) в кількох жіночих іменниках: *стаття, вілля*;

4) в оруднику однини жіночих іменників, що в називнику однини кінчаються одною з'мякшеною приголосівкою (з тих, що вище вичислені): *мідь — міддю, сіть — сіттю, мазь — мавзю, вісь — віссю, сіль — сіллю, тінь — тінню, піч — піччю, спіж — спіжжю, розкіш — розкішию і под.*

Ці приголосівки подвоюються в оруднику одн. тільки тоді, коли перед ними стоїть *голосівка*. Коли ж стоїть якнебудь інша *приголосівка* — подвоєння нема: *жовч — жовчю, шерсть — шерстю, боязнь — боязню і ін.*

Подвоєння нема в таких словах: *теля, порося.*

б). Подвоєння приголосівки *н* бачимо ще:

1) у наростку *-енний* для збільшальних прикметників, напр.: *здоровений, страшений, численний* і под.

В деяких випадках — подвоєння *н* надає словам різниці в значенні, напр.: *невблаганий* (що його не можна було вблагати), але *невблаганий*, що його взагалі не можна вблагати).

Подібно дістється з іншими того рода прикметниками, як напр.: *незліченний, несказаний, незміренний, нескінченний* і ін., де подвоєння *н* визначає неможливість дії;

2) в деяких іменниках, прикметниках і прислівниках, що в них одне *н* належить до пня або кореня, а друге до наростка *-ний, -ній, -ник, -ница*, напр.: *сонний, ранній, баштанник, кіннота, уклінно*, письменно і под.

в). Інші подвоєні приголосівки бачимо:

1) при збігу однакових приголосівок у слові, де одна приголосівка належить до приrostка, а друга до кореня слова: оббити, віддати, ззаду;

2) при збігу однакових приголосівок у словах, де одна з них належить до пня, а друга до закінчення: нісся, трясся, познайоммо і ін.;

3) в окремих словах як: *ссати*, *ввесь*, *вважати*, *заввишки*, *ввечері*, *Ганна*, *панна*, *манна*, *ванны*, *лляти* (в усіх формах);

4) в чужих словах, що, діставшись до української мови, не затратили подвоєння деяких приголосних, напр.: барокко, брутто, нетто, донна, галло, осанна;

5) в чужих власних назвах: Шіллер, Ніцца, Мекка, Тассо, Муссоліні, Льон'фелло, Шеффілд, Галлія, Мюллер, Андорра, Аннам, Едда Діккенс, Марокко, Аллах, Патті, Ганновер, Страделла, Ціммерман, Сієrrа Едесса, Гаронна, Мілл, Брюссель, і ін. але Рюкерт, Гофман...

§ 9. М'якшення приголосівок.

а). М'якшення приголосівок зазначуємо зм'якшальним знаком ь. В українській мові м'якшаться такі приголосівки: *ð*, *t*, *z*, *s*, *ðz*, *ç*, *n*, *l*, *r*; зм'якшальний знак пишемо:

1) в кінці слова: жаль, кінь, мазь, стань. . .

2) в кінці складу перед твердою приголосівкою: батько, редъка, нудъга, близъко, нянька, письмо і ін.

3) перед *o*, якщо попередня приголосівка (перед *o*) вимовляється м'яко напр.: лъох, съомий, дъоготь, тръох, тъопати. . .

4) по *л* перед іншими приголосівками: вільний, мельник, більший, щільно, Лъвів, Галька, їдаљня, пальцем, сільський, полъський. . .

Не пишемо ь по *л* в группі приголосівок *лч*, коли те ч походить із *к*: горілка — горілчаний, Наташка — Наталичин, галка — галчин, рибалка — рибалчин;

5) у закінченнях прикметників — *-ський*, *-czyкий*, *-ъкий* по *s*, *ç*, *з*: український, козацький, запорозький, вузький і ін.;

6) в здрібнювальних наростках, *-ен'кий*, *-есенький*, *-ісін'кий*, *-юсін'кий*, *-ен'ка*, *-он'ка*, *-он'ко*: маленький, милесенький, самісін'кий, малюсін'кий, рученька, козаченько, голубонько;

7) в наростках *-альній*, *-яльний*, *-ильний*, *-ільний*: пливальний, порівняльний, правильний, цільний, холодільний, доільний;

8) у прислівниках: тепереньки, тамен'ки, тутен'ки і ін.;

9) по приголос. *ц* в кінці слів: стрілець, хлопець, заєць, конець, молодець і т. ін.;

10) у родовику множини жіночих іменників *м'якої* групи (пісня, вишня і под.): пісень, вишенъ, кухонъ, друкарень і т. п.;

11) в наказовім способі дієслів: приносъ, винось, киньте, тратьте, сердъся;

12) в 3. особі однини *й* множини дійсного способу дієслів по *т*, напр.: спитьъ, ходитьъ, робитьъ, берутъ, кладутъ, ходятьъ, і т. ін.;

13) в чужих словах по приголосівках, *н*, *л*, *д*, *с*, *ц*, *з* перед йотованими голосівками: міньйон, мілльйон, ба-рельеф, акомпаньювати, адьютант. . .

14) в наростку *-исько*; писько, хлопчисько.

б). Ніколи не пишемо зм'якшального знака *ъ*:

1) по губних приголосівках: *б*, *п*, *в*, *ф*, *м*, по шипучих: *ж*, *ч*, *ш*, *щ*, *дж*, і по *р*, на кінці слова або складу: голуб, степ, кров, ніж, піч, нехворощ, ідеш, звір, кобзар, косар;

2) поміж двома приголосівками, коли по них стоять *я*, *е*, *ю*, *ї*, *ь*, напр.: світ, сміх, цвіт, святий, кість, сонця, кінський, український (хоч у вимові чуємо нь *-інський*), користь і т. п.;

3) поміж подвоєними приголосівками *нн*, *тт*, *дд*, *сс* і ін.: пишемо — писання (хоч у вимові чуємо писаньня), стаття, приладдя і под.;

4) по *н* перед *ч*, *ш*, *ж*, *щ*, напр.: менший, інший, тонший, кінчик, панцина і ін.;

5) по *н* перед наростком *-ство*: селянство, панство, ханство, громадянство, міщенство;

6) у словозмінах, коли є нема в початковій формі: галка — галці, балка — балці, грудка — грудці, гуска — гусці. Коли ж у початковій формі є, то пишемо його в інших: Галька — Гальці, дідько — дідъчий, доночка — доноччин і под.;

7) перед наростком *-ченко*, *-чук* по приголосівках (окрім *л*): батько — безбатченко, Радъко — Радченко — Радчук, Сенько — Сенченко — Сенчук, Федъко — Федченко — Федчук, Панъко — Панченко — Панчук, але Галька — Гальченко — Гальчук і ін.;

8) у наростках *-ално*, *-илно*: держално, мотовилно, лопатилино і ін.;

9) в кількох словах на *-ский*, *-зкий*: баскій, жаскій, боязкій, різкій, в'язкій, порсکій. . .

§ 10. Збіг і зміни приголосівок.

а). Перед *ч* змінюються приголосівки так:

1) *г, з, на э*: ватага — ватажчина, дорогий — дорожчий, низький — нижчий, брязкати — бряжчати;

2) *к, ц, на ч*: козак — козаччина, німець — Німеччина;

3) *х, с на ч* (а *ш+ч=щ*): волох — Волошина, ліс — ліщина. . .

б). У прізвищах так само: Васька — Ващенко, Онисько — Онищенко. . .

в). У присвійних прикметниках таких змін нема: Параска — Парасчин, Ганнуська — Ганнусьчин. . .

г). Перед наростками *-ство*, *-ський*:

1) *г, э, з* зливаються в *этво* — *зыкий*: убогий — убоэтво, пороги — запоріэзкий, Париэз — парижский. . .

2) *к, ч, ць* зливаються в *-цтво*, *-цъкий*: робітник — робітництво, ткач — ткацький, купець — купецтво — купецький. . .

3) *х, ш*, зливаються в *-ство*, *-ський*: чех — чеський, товариш — товариський — товариство, птах — птаство. . .

і). Інші приголосівки не змінюються: брат — братський — братство, агент — агентський, люд — людський, студент — студентський — студентство і ін.

д). Групи приголосівок *зд*, *ст* змінюються на *ждж*, *щ*: їздити — іжджу, мастити — машу. . .

е). У другому (вищому) ступні прикметників і прислівників пневе *з* і *ж* з наростковим — *ш* (-ший) дають жч: близький — близчий, дужий — дужчий, а *-с* і *-ш* дають *-щ*: високий — вищий, красний — крацьй. . .

Інші приголосівки без змін: *м'який* — *м'якший*, *молодий* — *молодший*;

є). Приподібнення приголосівок дзвінких і глухих в письмі не передаємо: пишемо: *кізка*, *шибка*, *стежка*, *книжка*, *просьба*.

ж). Перед приголосівкою *ц* зберігаємо на письмі первісне *ж*, *ч*, *ш*, *т*: *запорожець* — *запорожці*, *дочка* — *дочці*, *юшка* — *ющи*. . .

з). В деяких випадках упрощуємо групи приголосівок:

1) у групах *ждн*, *здн* випадає *д*: *тиждень* — *тижня*;

2) у групі *стн* випадає *т*: *напаст* — *напасник*, *вість* — *вісник*.

Вийняток: *шістнадцять*;

3) у групі *слн* випадає *т*: *щасть* — *щастливий* — *щасливий*, але часом *т* задержується: *пестливий*, *кістлявий*;

4) у групі *слн* випадає *л*: *масло* — *масний*, *умисний*...

и). Групи *рг* не скорочуємо: *торг*, *борг*, але четвер (четверга).

§ 11. Приrostки й прийменники.

В правописі приrostків і прийменників треба вважати на те, що:

1) тільки один приrostок *з-* (*із*) в письмі змінюється на *с* перед глухими приголосівками: *к*, *н*, *т*, *х* (легко затягнути в слові *жалітаніха* або *коплюх*), напр.: *скинути*, *спихати*, *стиха*, *схопити*, *іспит* і ін.

Перед усіми іншими глухими приголосівками приrostок *з* — *не змінюється* на *с*: *зшиток*, *зідти*, *зсунути*, і ін.;

2) приrostки *роз-*, *-без-*, *від-*, *над-*, *об-* і всі інші в письмі *ніколи* (отже й перед *к*, *п*, *т*, *х*) *не змінюються*: безкостий, розхапати, відсіля, обпатрати;

3) всі прийменники: *з*, *без*, *над*, *від*, і ін. в письмі в ніякім випадку не змінюються, нпр.: *з хати*, *з поля*, *без журби*, *над таблицею*, *від того* і т. п.;

4) у складених прийменниках пишемо *з-(із-)* з розділкою: *із-за*, *з-поза*, *з-посеред*, *з-над*, *з-поміж* і т. п.

Усі інші складені прийменники, де нема *з (із)* пишемо вкупі: *поза*, *поміж*, *посеред* і ін.

§ 12. Наростки.

1) Наросток *-яльно*, *-ильний*, *-альний*, *-енький* і под. диви § 9. уст. 6, 7, 8.

2) Наростки *-енко*, *-енка* треба *відрізняти* від *-енько*, *-енька*. Наросток *-енко*, *-енка* виступає в синівських назвах створених від професії батька, або Імення: Коваленко, Бондаренко, і коваленко, бондаренко, кравченко і ін. Наростки *-енько*, *-енька* мають здрібнуватильний характер; серденько, горенько, Івасенько. Василенко (але Івасенко, Василенко — це прізвища) кравченко, коваленко, вовченько і ін.

3) У наростках *-ень*, *-ець* випадає *е*: парень — парня дурень — дурня, блазень — блазня, хлопець — хлопця, молодець — молодця.

4) Перед наростком *-ин* приголосівки *г*, *к*, *х* змінюються на *ж*, *ч*, *ш*: Ольга — Ольжин, Домаха — Домашин, Любка — Любчин.

5) *Не змішувати* наростка *-иння* в словах збірного значення (відіменникових): жабуриння, баговиння — з наростком *-иння*, що вживається в іменниках віддіслівних: ходіння, голосіння, носіння. . .

Вийняток: волосіння.

6) В наростках прикметників присвійних на *-ів* (*-ів* по голосівці) *і* (*ї*) чергується з *о* *й* *е* (*ї*) у відкритих складах: Петро — Петрів — Петрова, Василь — Василів — Василева. (Петрів, Василів капелюх, Петрова; Василева книжка, під Матієвою хатою).

7) Так само чергується *і* з *о* *й* *е* у прізвищах, географічних назвах на *-ів*: Іванів — Іванова, Кравців — Крав-

цева (не Кравціва); Матіїв — Матієва, Канів — Канева, Київ — Києва, Вороньків — Воронькова. . .

8) У наростку *-ijs* і *-inъ* у відкритому складі і змінюються на *e*: крутій — крутежу, гребінь — гребеня.

9) У пругому ступені прикметників пишемо *-iший* (а не *-ийший*): миліший, сильніший. . .

10) Слова типу *далечінь* відміняються: далечінь, далечині, далечині, далечінь, далечінню, в далечині.

Про *-ицій*, *жчий* — (диви § 10. e).

§ 13. Прикметники.

Серед прикметників, що мають перед закінченням наросток *-i*, частина вживається з закінченням *-nій*, а також *-ний*. Частина за новим правописом мусить іти за твердою групою: безбожний, безладний, безпорадний, безробітний, величний, відповідний, господарний, довічний, заможний, книжний, набраний, модний, отрутний, майстерний, поперечний, природний, продажний, рідний, тотожний, тогобічний і т. ін.

Деякі мають подвійні форми; народний і народній, самітний і самотній і под. Інші мають *-nій* і це *-ний* є завжди без наголосу (в сумнівних випадках рішає словник).

§ 14. Дієприкметники.

З дієприкметників ув українській мові залишились лише дієприкметники на *-ний*, *-на*, *-не* і рідше вживані на *-тий*, *-та*, *-те*;

1) дієприкметники на *-тий* бувають із тих дієслів, що мають у дієменинку перед *-ти* голосівку або *r*, що належать до кореня; кути — кутий, бити — битий, гріти — грітій, відтяти — відтятій, але є винятки: даний, знаний, придбаний. . .

2) діеслові з наростком *-i*- (*-ну-*) мають у дієприкметниках *-ний* і *-тий*: кинений, усунений, вернений (побіч кинутий, усуниутій тощо); форми на *-тий* вживають у нас рідко.

§ 15. Займенники.

1) Займенники особові: він, вона, вони та зворотний відмінюємо так: він, його, йому, на ньому, (нім, йому); вона, її, їй, її (до неї), в ній (їй); вони, їх, їм ними (їми), в них (їх);

2) Займенники вказівні: той, того, тому, тим, на тому (тім), цей, цього, цьому, цим, на цьому (цім); ця, цієї, цій, цю, цією, на цій; — так само відміняється займен.: *та*;

3) Займенники присвійні: мій, мого, моєму; — так само: твій, свій — свого, твого (так само: ввесь — всього).

4) займенники питальні: чий, чийого, чисму, чиїм, на чисму (чиїм); — чия, чиєї, чиїй, чию, чисю, на чиїй...

5) *сам* може мати в наз. мн. *самі* і *сами*;

6) складені займенники відмінюються в основній частині: *хтось, когось — комусь — кимсь і кимось...* так само: *щось, чийсь, котрийсь — чийогось, котрогось, чиїмось, котримсь (-мось)...* деякий, деякого, на деяких і де на яких;

7) усі інші займенники: наш, ваш, кожен, жаден, всякий, інший, інакший, всякий — відмінюються як прикметники.

П р и м і т к а: Після всіх прийменників наголос переходить з останнього складу на перший у таких займенників формах: до своєго, з усього, за мéще, з тéбе, на сéбе, з йóго, у нéї, біля кóго, від тóго, чóго, цьóго, усьóго і т. д. Але коли такий займенник залежить не від прийменника, то й наголос не переходить: до йóго хати.

§ 16. Числівники.

1) числівник *один, одна, одно (одне)* відміняється так, як займенник *той, та, те*, отже: одного, однієї і т. д.

2) числівник *два* відміняється так: два, двох, двом, двома, на двох;

3) числівник *три*, *четири*: трьох, трьом, трьома, в трьох, чотирьох, чотирьом, чотирма, на чотирьох;

4) числівник *п'ять*: п'ятьох, п'ятьом, п'ятьома, на п'ятьох;

5) так само як *п'ять* відміняються: шість, дев'ять, десять, одинадцять . . . аж до двадцять, тридцять . . . аж до дев'ятдесять;

6) форма *п'яти* в родовику вживается побіч *п'ятьох*, але рідше;

7) у числівниках: одинадцять, дванадцять і ін. пишемо *д*: двадцять, тридцять і т. п.

8) пишемо шістнадцять (а не шіснацять), шістдесят;

9) складені числівники на означення сотень — *двісті* (не «двіста») триста, чотириста, п'ятсот і ін. — відміняються, розпадаючись: двох сот, п'ятьом стам, чотирма стами і т. ін. але *частіше* не відмінюємо, без шістсот душ, з п'ятсот людьми. . .

10) числівник *сорок* і *сто* мають в род. дав. і місц. закінчення *-а*: група з сорока людей. . . В оруд. пишемо *сорокома* або *сорокма*, *стома*;

11) у числівниках складених відмінюється тільки останнє слово: чотириста сімдесят вісім тисяч, шістсот п'ятдесят дев'ятьох марок.

12) числівник *тисяча* — жіночого роду. Відмінюється як: *чаша*, *туча*, *стужа*;

13) числівники рядові: *перший*, *другий*, *п'ятий* і ін. відмінюються як тверді прикметники, але *третій*, як *хатній* (отже як м'які прикметники). По числівниках рядових написаних арабськими цифрами кладемо крапку 1. 2. 3. — (перший, другий, третій. . .); по написаних римськими цифрами, можна крапки не давати;

14) у дробових числівниках відмінюємо кожну частину: дві третіх, одної п'ятої, п'ятьом сьомим і т. д.;

15) числ. *півтора*, *півтори* (ж. р.), *півп'ята*, *півтораста* і ін. не відмінюються.

16) Запам'ятати: *шостий* (хоч шести), *сьюмий* (хоч семи, пор. § 7).

§ 17. Складені слова.

Тут треба розрізняти до якої частини мови належить перше слово.

1) Прикметники сполучаються виключно голосівкою *o*: культурно-освітній, сільсько-гospодарський... Сюди не відноситься другий ступ., що сполучається голосівкою *e* вищезазваний...

2) Коли ж першою частиною буде Іменник, то по шипучих *ч*, *ж*, *ш*, масмо *o*: душогуб, грошолюб, мишолов... (вииняток: очевидний).

3) Після подвосної *m'якої* приголосівки та *й* сполученою голосівкою буде *c*: життєздатний, краснавство, воєвода...

4) по інших приголосівках у *m'яких* пнях іменників буває то *e* (по *л*, *р*, *ц*), то *o*: землемір, мореплав, лицемір, але конокрад, козолуп, свинопас і т. ін.;

5) числівники один, два лучається голосівкою *o*: одноденний, двотижневик;

6) числівники три, чотири — голосівкою *u*: триніжок, тризуб, чотирискладовий...

§ 18. Разом — окремо.

а). *Разом пишемо:*

1) *ся*, *му* з дієсловом, вчуся, битиму; *му* кладемо перед *ся*: каятимуся;

2) приrostки у таких прислівниках: поперше, по-друге, потрет...

3) аби-, -будь-, -небудь, де-, як-, що-що: абихто, абиде, а比亚к, хтобудь, кудибудь, дехто, якбудь, якнайкращий, щонайбільший, щодня, щороку, щотижня, абощо, тощо, покищо;

4) сполучники щоб, якби, якщо, і ін.;

5) нібито, тобто, цебто, щодо, щождо;

6) приrostки з іменниками і ін., якщо вони мають значення прислівникове: укупі, догори, відсьогодні, якщо, якби, абищо.

В сумнівних випадках рішає словник.

6). З розділкою пишемо:

1) такі складені слова як: люби-мене, раз-у-раз, хліб-сіль, дівич-вечір, будь-що-будь, сільсько-гospодарський, історично-філологічний і ін.;

2) приrostки в таких випадках: по-нашому, по-українському, по-своєму, по-німецькому і ін.;

3) з-над, з-поміж (диви § 11. 4.);

4) деякі інші формальні слова (частки): ось-як, он-як, от-який, будь-який (але який їудь — разом);

5) українські закінчення до неукраїнських слів: у Times-i, у Zeitschrift-i. . .

в). окремо пишемо:

1) перечення *не*, коли воно визначає заперечення: не добачаю, не має, не читас, але немас (прислівник = нема), недобачає (тут *не* належить до дієслова);

2) бо, но, таки, то, би, б, ж, же; *би*, *же* по приголосівці; *б*, *ж*, по голосівці;

3) прийменники з іменниками: у купі, до гори, як що, як би, як слід, до речі, до вподоби, або що.

§ 19. Великі — малі букви.

Великою буквою починаємо:

1) речення по крапці, питальнім й окликовім знаку та по двокрапці з лапками;

2) назви свят: Різдво, Пордан, Великденъ;

3) назви святих: Ісус Христос, Бог, Богородиця, Спаситель;

4) географічні й топографічні назви: частин світу, країв, держав, міст, сіл, рік, озер, морів, островів і т. ін.: напр. Європа, Азія, Україна, Німеччина, Київ, Харківщина, Дніпро, Чорне море, Крим і ін.;

5) власні імення й прізвища: осіб, звірят, речей, божеств, небесних тіл і ін.: Шевченко, Стефаник, Іван, Леся, Брисько, Бровко, Мурко, Камінь Довбуша, Див, Перун, Зевес, Гефест, Марс, Сатурн, Великий Віз;

6) назви газет, творів, установ, видавництв тощо: Український Вісник, Шлях Молоді, Кобзар, Каменярі, Чорна рада, Маслосоюз, Наукове Товариство ім. Т.

Шевченка, Рідна Школа, Просвіта, В-во Пробоєм,
Наукова Бібліотека Ю. Т. і ін.;

7) присвійні прикметники від власних імен та прізвищ: Шевченкові роковини, Франкові повісті, Степанікові постаті, Іванова хата;

8) іменники й займенники осіб, що до них пишемо: Високодостойний Пане Професоре, Докторе, Інженере, Директоре! Спасибі Вам за Ваш... .

Здоровлю Вас і Ваших Батьків і всю Вашу Рідню...

Власні назви народів пишемо малою буквою: українці, німці, італійці... .

ПРАВОПИС ЧУЖИХ СЛІВ.

§ 20. Голосівки.

Чужомовне *i* (i, y) передаємо в українській мові двояко:

a). Чуже *i* — нашим *i*:

1) на початку слова: історія, імперія, ідея, інститут, Італія... .

2) по всіх приголосівках перед голосівками і перед *й*. Але чуже *ia*, *ie*, *iu* передаємо нашим *я*, *іє*, *ю*: матеріял, копія, амоніяк, авдієнція, гісна, Трієст, тріумф, тріумвірат, медіум, критерій, радій, алюміній і ін.

Але *io* передаємо і нашим *io*: біографія, біологія, аксіома, ембріон, геліотроп, Онтаріо і ін.

Іноді замість *я*, *іє*, *ю* пишемо саму йотовану голосівку *я*, *є*, *ю* (отже яа, єе, юу), без *i*: прем'єр, суб'єкт, мар'яж, п'єса, Ф'юме, фйорд.

Але нема цього скорочення по приголосівках *з*, *с*, *ч*, *л*, *н*: бульйон, мільйон, мільярд, коньяк — адъютант, Мольбер, Тардье, Лявуазье (в цих словах наголос на останньому складі);

3) після приголосівок *b*, *v*, *g*, *r*, *k*, *l*, *m*, *n*, *p*, *f*, *x*, а між тим і в наростках: *-ik*, *-ika*, *-ikum*, *-ichnij*: білет,

вібріон, гідравлічний, кінетика, республіка, лімфа, ніглізм, пілот, офіціоз, націоналіст, технік, ботаніка, академік, тропік, піраміда, філософія, кубічний, бак-хічний, хініна і ін.;

4) на кінці слова: жюрі, попурі, колібрі, гаракірі, ефенді і ін. Ці слова в українській мові *не відмінюються*;

5) у новозапозичених чужих назвах власних (пишемо *i*) напр.: Берлін, Единбург, Шіллер, Ляйпциг, Альжір, Чікаго, Дізраелі, Дільтман, Тімур, Россіні, де-Бюссі, Чімароза, Жід, де-Нанжі, Мікель, Філіппо, Прісціян, Готфрід, Тільзіт, Вашингтон, Цюрих, Бристол, Мітава, Вінніпег, Ницца, Піренеї, Хіва, Капрі, Бріндізі, Поті, Санкусі, Гіральтар, Вікторія, Вінніпег, Гімалаї, Пекін, Бермінгем і ін.

По голосівках в чужих словах пишемо також *i* зам. *i*: Каїн, руїна, архайзм, теїна, кокаїна, целюльойд, Енейда, егоїзм, альтруїзм.

Але після приrostків початкове *i* не змінюється: поінформувати, праісторія.

б). Чу́же *i* — нашим *i*:

1) по приголосівках *ð*, *t*, *z*, *s*, *ç*, (*θz*), *sh*, *ch*, *r*, у загальних назвах: директор, диктатор, система, тиран, пропозиція, цифра, режим, криза, шифр, речитатив, експеримент, фізика, історичний, ритмічний, антимон, бутілен, динаміт і ін.;

2) по тих самих приголосівках у чужих власних назвах, але давніше запозичених і зовсім зукраїнізованих: Америка, Африка, Париж, Рига, Єгипет, Сардинія, Тироль, Кастилія, Бразилія, Мадрид, Сицилія, Атлантида, Цицерон (побіч Ціцерон), Вавилон, Рим і т. п.

в). Чу́же *e* — нашим *e*:

1) Еспанія, Европа, Ефрат, епідемія, епізод і ін. Але в давніших пишемо *e*: Єгипет, Євген, сретик і под.

2) в середині слів по всіх приголосівках: академія, телефон, телеграф; електрика, лекція, епопея, ідея, хемія, замнестія, педагог, Гітлер і ін.

§ 21. Двозвуки: аи, ои, еи, ei.

1) *Двозвуки аи, ои* коли вони перед *приголосівками* передаємо нашим *аε*, *(яε)* і *օε*: Аεгуст, Штравс, Гавф, лъокает, Бічер-Стов, Бернард Шօε, Павльсон. Коли ж ці звуки перед *голосівками*, передаємо їх нашим *ау*: *Aye*, Ауербах, Бауер, Шопенгауер, Тоуер, Соуер і под.

2) *Двозвук еи* передаємо нашим *εε*: неврастенія, невріт, нестральний, але *німецьке еи* передаємо нашим *ой*: Нойрат, Ноймац, Ойтінг, Фоєрбах (Фойербах).

3) *Двозвук ei* (німецький та голяндський) передаємо нашим *ай*: Гайнє, Кляйст, Ляйпциг, Вайнгольд, Ляйбніц, ляйтмотив, портвайн, Шляйхер, Швейцарія, Фан Вайк, Фан Даик, Штайнтал... .

4) *чужі сполучення ао, ае, оа, ии, ио, ие, ео, еа, ое* передаємо без зміни: каолін, какао, фаетон, коаліція, віртуоз, дует, ідеологія, поет, менует... Ale французьке *oi* передаємо нашим *уа*: Бенуа, Франсуа. Okрім того чужі сполучення *ia*, *ea* на кінці слова пишемо нашим *уя*, *ея*: Генуя, статуя, ідея, алея.

5) Французькі нарости *-eur*, *-aire* в словах іменниках — нашим *-ер*: акціонер, режісер, гувернер, інженер... (наголос на останнім складі).

Але іноді пишемо тут *-ир*: дсзертир, командир, кірасир, бригадир, гренадир.

Згідно з латинською мовою пишемо: *-ор* актор, доктор, інструктор, репетитор і аналогічно: контрольор, амбасадор; інколи пишемо *-ар*: нотар, секретар, інвентар, місіонар.

§ 22. Приголосівки.

а). Придихове *h* перед голосівками на початку слова в чужих словах передаємо нашим *г*: Геллада, гістерія, гієрогліф, гагіографія і ін. Іноді пишемо без *г*: історія, арфа, омар... .

б). Чуже *h* передаємо нашим *г*: Гебель, Гамбург, еуманізм... .

в). Чуже *g* передаємо двояко:

1) в давніших запозиченнях особливо з грецької мови пишемо *г*: ангел, граматика, програма, графіка, логіка, географія, гігісна і ін.

2) в новіших запозиченнях пишемо *t*: агент, агроном, гаронна, твардія, інтелігент і ін. Але іноді пишемо й тут *г*: організація, група, фігура, газета, газ, Англія, і ін. В сумнівних випадках звертатись до словника.

в). Чужомовне *l* передаємо двояко:

1) як *м'яке л* — в новіших запозиченнях із західніх мов: аероплан, балляда, новеля, капела, бацилля, бальон, шабльон, фльота, блюза. Нібелюнги, балькон, Алжир, опаль і ін. (рішає словник).

2) як *не м'яке л* — в давніших запозиченнях, особливо з грецької мови: адмірал, генерал, фалш, скандал, Балкан, Далмація, атланти, Лакедемон, Платон, фабула, формула, аналогія, логіка, пролог, філософія. . . Але чуже *l+e* передаємо завжди нашим *le* (тут середнє між твердим і *м'яким*), білет, Палермо, телефон, Гітлер, електрика і ін.

Так само середнім *л* передаємо англійське *l* перед приголосівками *й* на кінці слова: Албіон, біл, бул, Мілтон, Фултон, Мекдоналд і ін.

г). Грецьке *θ* — нашим *t*: театр, теологія, метода, патос, катедра, міт, ортографія, аритметика, Атени, Методій, Тома, Теодор, Теодосій, Тимотей; але Афон Хома.

д). Грецьке *β* — нашим *b* у давніших запозиченнях: Вавилон, Василь, Варвара, Алківіяд, Візантія, Віфлесм, символ, диявол; нашим *б* — як ці слова прийшли до нас із Західу: Арабія, базиліка, біблія, базальт, алябастер, Бакх, Теби і т. п.

е). Грецьке *σ* — нашим *c* на початку слова *й* між голосівками: Софія, Василь, філософія, просодія, семасіологія, гексаметр. . .

Так само *c* в словах романського походження: інтенсивний, емульсія, претенсія, каруселя, пресумія. . .

є). Еспанське *s* та *z* між голосівками — нашим *c*: Венесуеля, Вальпараїсо і ін.

ж). Англійське *w* — нашим *v* (не *у*): ват, Вайт, Велз, Вайлд, Вестмістер, Вітман, Віклев. . .

з). У чужих словах пишемо *ф* (не *хв*) *факт, француз, форма, фабрика, фантазія, філософія, Фавст, професор* і ін.

и). У чужих словах приголосівки *не* подвоюються, хіба в деяких випадках: *брутто, нетто* і ін. (диви § 8. б, 4.).

і). Але подвоєні приголосівки зберігаються в чужих власних назвах: *Шіллер, Мюллер, Тассо* і ін. (диви § 8. б, 5.) . .

й). Подвоєні приголосівки в назвах власних залишаються й у вивідних словах, напр.: *марокканець*, але перед наростком *-ськ-* пишемо одну приголосівку *андорський* і ін.

к). **П р и м і т к а:** запам'ятати правопис таких груп: *-грам-, -граф-, -лог-, -філ-, -гео-, -гог-*; їх писати тільки так!

§ 23. Чуже *-тр, -др.*

У закінченнях чужих слів пишемо *-тр, -др*: *ареометр, реєстр, театр, центр, олеандр*, хоч у давніших пишемо *-тер, -дер*: *Олександер, магістер, міністер, циліндер* і т. ін.

§ 24. Грецьке *η.*

1) в словах давно запозичених передаємо нашим *и*: *митрополит, псалтир, Ярина, Ірина, Дмитро*. . .

2) в словах новозапозичених із Заходу — нашим *e*: *летаргія, амнестія, магнет, система, атлет, хемія* і ін.

§ 25. *еи, Ѽ, и.*

1) *Французьке eи* передаємо нашим *e*, *Сент-Бев, Гарфлер*. . .

2) *німецьке Ѽ* передаємо також нашим *e*: *Гете, Герінг*...

3) *англійське и* (в закритому складі) нашим *e*: *Бернс, Дефферін*.

§ 26. и, ї.

1) *французьке* *и* передаємо нашим *ю*: Бельвю, меню, жюрі, Жюль Верн, нюанс, Мюссе;

2) *німецьке* *ї* передаємо також нашим *ю*: бюро, Люксембург, Мюнцер, Мюллер, бюрер, Дюрінг, Шюц, Дюссельдорф, Мюцельберг, Мюнхен.

§ 27. Відміна чужих слів.

Чужі іменники відміняються за українськими взірцями, особливо іменники на *-о*: авто, бюро, депо, кіно і ін., як українські іменники середнього роду.

Зовсім не відміняються чужі слова:

1) на *-е*, *-є*: купе, негліже, Гете, Гайнє, Готье;

2) на *-і*: Россіні, Дізраелі, Муссоліні, Гарібальді, жюрі, попурі, гаракірі, ефенді;

3) на *-у*, *-ю*: інтер'ю, Аижу, Реклю, Коцебу. . .

4) на *-а*, *-я*: Бора, Борджа, Бенуа, хоч і деякі відміняються, напр. Золя. . .

Чужі прізвища відміняються як наші чоловічі іменники лише такі, що в називнику кінчаються приголосівкою: Гарімон, Шекспір, Павль. . .

§ 28. Чужі прізвища.

1) В чужих прізвищах: польських, московських і ін. слов'янських, українізуємо наросток *-скій*, *цкий*, *-скі*, *цкі*, на *-ський*, *-ській*: Пілсудський, Гловачський, Палацький. . .

2) В інших випадках (*-ской*, *-цкой*, *-ин*, *-ич*, *-ин*, *-ич*, *-ик*, *-ав*, *-ев*, *-ек* і ін.) залишаємо чужу вимову: Трубецької, Державін, Чаплигін, Міцкевич, Караджіч, Ягіч, Гавлічек, Крилов, Цонев, Бслій, Гартни, Бяли (пол.) Біли (чех) і т. ін.

Подібно діється з слов'янськими географічними назвами: в них залишаємо здебільша чужу вимову: Калуга, Београд, Дубровник, Угліч, Брудзев, Августов, Курськ, Томськ, Глуськ (Glusk), Сараєво, Болеславець, Маріца, Бялобжеґи, Двіна і ін.

Правописний словничок.

А

абажур, -а; -и	абсолют, -ту
абатство	абсолютизм, -му
Аббація	абстрагувати
абдикація	абстракт, -ту
аберація	абстрактний
абесінець	абсурд
Абесінія	абсурдний
абетка	авангард, -ду
аби, сп.; аби-аби: аби ж; аби то	аванс, -су
абиде, прсл.	авансувати
абиколи, прсл.	авантура і авантюра
абикуди, прсл.	Августин, -на
абихто, абикого, абиким і аби з ким	Авгійові стайні
абичий, з абичіїм і аби з чиїм	Авгсбург, -ту
абищо	авгсбурзький
абияк, прсл.	авгур, -ра; -и
абиякий, з абияким і аби з яким	Август, -та
абітурієнт	Августа, -ти
абітурієнтський	авдитор, -ра
аблеґат, -а	авдиторський
або або ж, сп.; або-або	авдієнція
абонемент, -та	авеню <i>не відм.</i>
абориген, -на; -ни	Аверроес, -а
абошо, прсл.	авжеж (ато ж)
або що займ.	а вже ж, прсл. вже
Абрам і Аврам	авізо <i>не відм.</i>
	Авіньйон
	авіоескадрилья, -лъї
	авіоклуб, -бу
	авіоманеври

авіятор, -ра; -тори	авторство
авіяторський	авторський
авкційний	автосуїстія
авреоля	автотрактор
авскультант	автотракторний
а все ж таки, <i>прсл.</i>	автохтон, -на
авспіції, -цій	автохтонний
Австерліц, -цу	автошлях, -шляху
австралієць, -лійця	Агамемнон, -а
Австралія	агамія, -мії (<i>гр.</i>)
австрієць, -рійця	агапи, -агап (<i>гр.</i>)
австрійський	агарянин, -на, -ряни, -рян
Австрія	агарянський
австро-угорський	Агатангел, -ла
Австро-Угорщина	Агафія, Агафіїн
автентичний	Агатоц, -на
авто, -та, -тові, в авті;	Аглая, -лаї, Аглаїн
авта	Агнія, -нії, Агніїн
автобіографічний	агностицизм, -му
автобіографій	агонія, -нії
автобіографія	агава, -ви, -ві (<i>росл.</i>)
автограф; -фа	агент, -та (<i>лат.</i>)
автогенеза	агенство
автовагон, -у	агентський
автодафе <i>не відм.</i>	агентура, -ри
автократ	агітатор, -а; -и
автократія	агітаторський
автолог, -а	агітация
автологія	аглютинативний
автомат, -та	аглютинація (<i>лат.</i>)
автоматизм	агльомерат
автомобіль, -біля; -блі	аграпій
автомобільний і автомобі-	аграрний
льовий	агрегація
автономіст	агрегат, -ту
автономічний	агресивний
автономія	агріколя
автопсія	агрікультура
автор, -ра, автори і авто-	Агріколя
рі, -рів	Аріппа
авторитет, -ту	агрокурси

агроном, -а	Азіній
агрономія	Азія
агрус, -су і агрест, -ту	азіатство
ададжо не відм.	азот, -ту
Адам, -а	азотовий
адамашок, -шка	ай-ай!
адвокат, -а	Айнгорн
Аделляїда	Айнштайн
адехський	Айсхіл, -ла
адже, адже ж, <i>прсл.</i>	Айсхін
адзуський <i>виг.</i>	Айхенвальд
адміністративний	академік
адміністратор, -а; -и	академічний
адміністраторський	академія (Українська Ака-
адміністраційний	demія Наук)
адміністрація	аквареля
адмірал, -ла	акваріум
Адольф	аквільон, -на
адреса, -си	Аккерман, -ну
адресант, -а (<i>хто адресує</i>)	акліматизація
адресат, -а (<i>що йому адресує</i>)	акмеїзм, -у
адрес-календар, -я; -і	акомпанювати
Адріянопіль, -нопільський	акомпаньмент
Адріяник, -ку	акомпаньятор, -а; -и
адрюльтер	акорд, акордний
адьюнкт, -та	д'Акоста
адьюнктський	акробат
адьютант, -та	акробатичний
адьютантський	акробація
аеродинаміка, -ки	акрополь, -полю
аеродром, -му	акростих
аерологія	аксельбант, -а
аеропавт	аксесуар, -у; -и
аероплян, -а	аксіома
аж, <i>сп.</i> ; аж-аж; аж ніяк	акт, акта (<i>документу</i>) і акту (<i>дії</i>)
ажурний	актива
азбест, -ту	активний
Азербайджан, -ський	активність, -ости, -істю
азиль, -лю	актовий, -ва, -ве
авійський	актор, -а; -и

акторка	Алямбер
акторство	Аляндські острови
акторський	алярм, -у
акузатив, -ва, -ву	Аляска, -ки
акумулятор	Альбанія
акумуляція	альбанський
акуратний	альбатрос, -а
акустика	Альберт
акустичний	альбігойці
акустичність, -ости, -істю	альбом, -му
акушер, -а; -и	Альбрехт
акцент, -у	альгебра, -и
акциз	Альжір, -у
акційний	Альзас — Ельзас
акціонер, -а; -и	алькальоїди
акція	алькир
Альбіон, -ну	альков
але, але ж, сп.	алькова
алегоричний	алькоголік
алегорія	алькоголічний
алегат	алькоголь, -ю
алегрі, алегро <i>не відм.</i>	алькоран, -у
Александрія	альманах, -а
алембік, -ка	альпака, -ки
алея, -еї	альпарі
алилуя	альпейський
алирник, -ка	Альпи
алібі <i>не відм.</i>	альт, альта; -ти, -тів
алігатор, -ра; -и	Альта
алітерація	альтана
Алківіяд, -да, -ові	альтернатива
Аллах, -а	альтруїзм
алмаз	альтруїстичність, -ости, -істю
алогізм, -у	альфабет, -ту
алое (гр.) <i>не відм.</i>	Альфонс
алопат, -а	альфresco
алопатія	альхемік, -а
алфавит і альфабет	альхемія
алюміній	альянс, -су
аябастер, -тру,	амальгама
аябастровий	

Аманулла	Ананьїв, -ньєва
аматор, -а; -и	анапест
аматорка	анаархізм, -му
аматорство	анатема, -ми
амбасадор, -дора	Анатолій
амбітний	Анатоль
амбіція	анатом, -ма
амбона, -ни (<i>жс. р.</i>) і амвон,	анатомічний
-ну (<i>ч. р.</i>)	анатомія
амброзія	анахронізм, -му
Амбросій	анахроністичний
амбуляторія	анахтема, -ми
амвон	анахтемський
Америка	ангар
американець, -нця	ангел
американський	ангельський
Ам'єн	ангідрит, -у
амінь <i>не відм.</i>	англієць, -йця
амоніяк, -у	Англія
аморалізм	англосакси
ампер, -а; -и	англофіл
амплюа	ангажмент і ангажман
ампуля, -лі	ангажувати
амулет, -та	анг'ар, -у; -и
амуніція	анг'іна
амфібія, -її	Ангора; ангурський
амфібрахій, -хія	Анджельо <i>не відм.</i>
амфітеатр, -у; -и	Анди
анабаптизм	Андорра
анабаптист	андорський
анаграма (<i>гр.</i>)	Андреа
Анакреонт	Андрієнко
Анаксагор	Андріївський
Анаксімандер, -дра	Андрій
аналіза	Андріян, -на
аналізувати	Андронік, -ка
аналітичний	анекдота
аналогічний	анексійний
анalogія, -гії	анексія, анексований
аналой	анемія, анемічний
анальфabet, -та	анестезія, -зії

Анжу	антисеміт
ані, ані ж сп.; але а ні, а ні ж просл.	антисемітизм, -му
анікогісінсько гайм.	антисемітський
аніліна, аніліновий	антисептичний
анімізм, -му	антитета
анічичирк, просл.	антифон
аніяк, просл.	антихрист
аніякій, -а, -е	античний
анкета	Антін, -тона
аннали	Антіох
Аннам	Антіохія, -хійський
Аннопіль, -оля:	антологія
аннопільський	антрепренер, -ра; -нери
Аннунціо	антропоїд
анонім, анонімний	антрополог
анонс	антропологічний
анорганічний	антропологія
ансамбль, -блю	антропофаги
антагонізм, -у	антураж, -жу, -еві
антагоніст	анулювання
антидемократичний	анфас
антидемократичність, -ости, -істю	анфіляда, -и
антидотум	анцихрист і антихрист
антік	аншляг, -ту
антиквар; -а; -и	аорист, -та
антикваричний	апарат, -ту
антикварій	апатичний
антикваріят	апатичність, -ости, -істю
антикварня	апатія
антиконституційний	апелювати
антилопа	апеляція
Антигона, -ни	апель, -лю
Антильські острови	апетит, -ту
антимінс	апльодувати
антимонархіст	апльомб, -бу
антипатичний	апогей, -гею, -гесві
антипатичність, -ости, -істю	аподиктичний
антипатія	апокаліпсис, -са, -сові
антирелігійний	апокриф, -фу
	апокрифічний
	апокрифічність, -ости, -істю

Аполлон, -на	аритметика
апологет, -а	аритметичний
апологія	аритмометр, -тра
апоплексичний, апоплексія	Аристид, -а
апосіонеза	Аристотель, -ля
апостеріорі <i>не відм.</i>	Аристофан
апостолувати	арісць, -ця
апостольство	аріл
апостольський	арлекін, -на
апостроф, -фа	армісць, -їця
апотегма, -ми	армія, -її
апотеоза	арнаутка
Аппій Клявдій	арогант, -а
апріорі <i>не відм.</i>	ароганція
апробата	аромат, -ту
апробувати	Арсен, -на, Арсенович, Арсенівна, -ни
аптека, аптечний	арсенал, -лу
аптекар, -я; -і	Арсеній, -я, Арсенійович
аптекарський	Артаксеркс
Апулей, -лея	Артем, -а, Артемович
араб	Артеміда
Арабія	arterія
арабський	артикул
Арагонія	артикуляція
арбітр, -а; -и	артилерія
арбітраж, -жу	артист
аргонавт, -та	артистичний
Аргос, -су (м.)	артистичність, -ости, -істю
аргоський	артіль, -лі, артільний
Аргос <i>і (в лат. формі)</i>	артрит, артритик
Аргус, -са	арфа, арфяний
аргус, -са	арф'яр, -а; -і
Аргентина	архаїзм, -у, архаїчний
аргентинець, -я	археографія
аргумент, -у	археолог, -а
ареометр, -тра; -и	архидиякон, -а
ареопаг, -гу	архиєпископ, -а
арешт, -ту	архиєрей, і архирей
ар'єргард, -ду	архимандрит, -та !
аристократ, -кратія	Архип
аритметик	

архістратиг, -а	асфальт, -у
архитвір, -у; -и	асфальтовий
архів	атавізм, -му
архівар, -а; -и	атавістичний
Архімед, -а	атавістичність, -ости, -істю
архіпелаг, -гу	атакувати
архітект, -а	а таки, <i>прсл.</i>
архітектура	а також, <i>прсл.</i>
архітектурний	аташе <i>не відм.</i>
архітектурно-будівельний	атеїзм
архонт, -а	атеїст
аршин, -а	атеїстичний
асамблея, -ї	ательє <i>не відм.</i>
асекурація, -ї	Атени, атенський
асеніатор, -а; -и	Атена-Паллада
асеніаторський	атенянин
асенізація, -ційний	атестат, -ту
асесор, -а; -и	атланти, -тів
асесорський	Атлантида
асигнація, -ї	Атлантійський океан
асимілятор, -а; -и	атлас, -су (<i>географ.</i>)
асирієць, -їця	атлас і отлас, -су (<i>матерія</i>)
Асирія, -ї	атлет, -та
асистент, -а	атлетичний
аскеза	атмосфера
аскет	атмосферичний
аскетизм	ато, ато ж (<i>авжє жс</i>) <i>прсл.</i>
аскетичний	Хіба ж ти думаєш за його
аскетичність, -ости, -істю	йти заміж?». Ато ж.
асонанс, -у	а то, а то ж, <i>сп.</i> А то ж за
асоціований	що?
асоціювати	атом, атоми
асоціяція	атомізм, -му
асортимент, -ту	Атос
аспірант, -а	атракція
астигматизм, -му	атрибут, -та
Астрахань, -ханський	атріюм
астролог, -а	атрофія
астрологія	Аттика, -и
астролябія, -ї	Аттила, -ли
астроном, -а	Атанасій, -я

Ауербах, -ха
Афанасьев, -ва
афганець
Афганістан
афект, -ту
афера
афікс, -а
афіша, -ші; афішний
Афон, афонський
афоризм, -стичний
Африка

африканець
африканський
Афродита, -ти
афронт, -ту
Ахіллес *або* Ахілл, -а
ахроматизм, -му
ацетилен, -ну
ачей, ачень *прсл.*
ая *прсл.*
аякже *прсл.* = ато ж, авже ж
а як же? (*запит*).

Б

баба, -би; баби, -ів
баба-яга, баби-яги
бабизна, -ни
бабин, -на, -не
бабинець, -нця
Бабинці, -ів
бабисько
бабити, -блю, -биш
бабище, -ща, -щу
бабодур, -а; -и
бабонька, -и
бабський, -а, -е
бабуня
бабусенька, бабусеньці
баб'ячий
Бавкіда, -ди
бавовна, -и
бавовняний
багат-вечір, -а
багатий *на що*
багатир, -ря; -і
багатій, -я
багатіння
багатити
багато, -тьох, багатьма *i*
багатьома

багатство, -а
багаття
багатшати
багатючий
багацький
багацько
багач, -а
Багданович
баглаї
багнище
багнути
баговиння
багрець, -реця
багряний, -а, -е
багряница
багаж, -у
багажня, -і
багателя
Багдад, -у
багета
багнет, *i* багнет
бадиллястий
Баден, -у
баденський
бадьюорий
бадьюористий

бадьюрість, -ости, -істю	балерина, -и
басвій	балет, -у
баєчка, -и	балетмайстер
бажаний, бажання	балник, -ка; -и; -ів
базальт, -у	балка, -лки; балки
базар, -у; -и	Балкани
базграниця	Балта, балтський
базграти	Балтика, -и
базиліка	Балтицьке і Балтійське море
базовий (<i>від база</i>)	Балфур, -а (<i>англ.</i>)
байбарис, -у	балювати
байбарисовий	балюстра
байдики, -ків	баянда, -и
байдуже, <i>прсл.</i>	баянис, -у = білянс
Байкал, -у	баянст, -у
байкар, -ря; -і	баль, -ю: -і (<i>бенкет</i>)
байковий	Бальзак, -а
байрак, -а	бальзам, -му
байраченько, -ка	бальзаміна
байрачок, -ка	балькон, -а; і -у
байстрюк, -а	бальнеологія
бакалія	бальовий і балевий
бакалійник	бальок, балька
баналляр, -а; -и	бальон, -на
бактеріолог, -а	бальтувати
Баку <i>не відм.</i>	банальний
бакуський	банальність, -ости, -істю
Бах, -ха	бандаж, -а; -і
бакханалія, -її	бандажувати
бакханка, -и	бандероля
балаган, -у	бандит
балагула, -и	бандитизм
балаки, балак	бандурист
балакучий	баніт
балакучість, ости, -істю	баніція
баламутство	банк, -ку
Балашов	банкір, -ира; -и
балдахин, -ну	банкірський
Балдуїн, -на	банкрут, -та
Балеарські острови	банкрутство, -а

банта, -и	бас, баса (<i>співака</i>) і басу (<i>голосу</i>); баси
банувати	басаман, -а
банька, баньці	Басарабія
Бар, -у; в -у	басейн, -у
бараболиння	басист, -а
бараболя, -лі	баски (<i>нарід</i>)
баранина	баский
бараняр, -а; -і	баско, <i>прсл.</i>
баранячий	Бастилія
барбар (<i>i варвар</i>)	баталія
барбаризм, -му	бастіон, -у
Барбаросса, -и	баталіст
Барб'є (Barbier)	батальйон, -у
Барбюс, -а (Barbusse)	батерія
барва (барв)	батист
барвіковий	батистовий
барвінок, -у	батіг, батога, -ги, -гів
бар'єр	батожилло
барельєф, -а	Баторій, -я
барицада	Батум, -у (<i>м.</i>)
барильце, -льця	батьки, -ів
барильчина	батьківщина
баритон, -тона (<i>співака</i>), -тону (<i>голосу</i>)	батько
бариш, -шу	батько-мати
Баришівка	Бауер, -а
баришівський	Бахмач, -чу
баришник, -а	бахмацький
Баришпіль, баришпіль- ський	Бахмут, -ту
баріння	бахмутський
барліг, -огу	бахур, -а; -й
барограф	Бахчисерай
барокко <i>не відм.</i>	бациля
барокковий	бачити (бачать, бачачи)
барометр, -а	бачний
барон, -а	бачність, -ости, -істю
баронеса	баша, -ші, -шею
баронет, -а	башибузук, -а
Барсельона	Башкирія
Бартоломій, -мія	башкир, -а; -и
	бапттанник

баюра, -и	безглувдий
бджола, -и; бджоли	безглуздя
бджоляний	безголов'я
бджоляр, -я; -і	безголосий
Беатриса, -си (<i>ім'я</i>)	безгрішний
Беатриче, <i>не відм.</i>	безгрішша
бебехи	безгрошевий
бегемот, -а	безгрошів'я
бегонія	бездений
бедлам, -у	безділля
бедуїн, -а	бездільний
без-, <i>приrostок ніколи не міняє з на с</i>	бездітний
безбарви[н]ий	бездоганний
безбатченко	бездоганість
безбережний	бездоріжжя
безбожний	бездоров'я
безбожність, -ости, -істю	бездум'я
безболісний	бездушний
безбородько	бездушність, -ости, -істю
безборонний	безжалісний
безборонність, -ости, -істю	безжалильний
безбоязкий і -ний	без жалю, <i>прсл.</i>
безверхий	без журний
безвинний	беззаконний
безвинність, -ости, -істю	беззаконня
безвихідність, -ости, -істю	беззахисний
безвихідно	беззахисність, -ости, -істю
безвіддя	безбройний
без відома .	беззоров'я
безвік, -ку; на безвік	безземельний
безвір'я	безземельність, -ости, -істю
безвісний	безкарний
безвісно	безклопітний
безвісти, <i>прсл.</i>	без кінця, <i>прсл.</i>
безвість, -ти	безклопіття
безвітря	безконечний
безвіч, <i>прсл.</i>	безконечність, -ости, -істю
безводний	безкорисливий
безвесий	безкорисний
безвухий	безкорисність, -ости, -істю
	безкостий

безкрай	безперестанно
безкриль	безперестану, <i>прсл.</i>
безкритичний	безпереч, <i>прсл.</i>
безкритичність, -ости, -істю	безперечно
бездад, -у	безперерий
без ладу, <i>прсл.</i>	безперспектив'я
бездаддя	безпечний
бездадний	безпечність, -ости, -істю
безлистий	безплатний
безнісся	безпомічний
безнік, -ку	безпомічно, <i>прсл.</i>
без ліку, <i>прсл.</i>	безпорадний
безніч, -чі	безпорадність
безніч, <i>прсл.</i>	безпосередній
безлюддя	безпосередньо
безмаль, <i>прсл.</i>	безпотрібний
безматерній	безправний
безмірний	безприостковий
безмір'я	безприостковість, -ости, -істю
безмлив'я	безпутній
безмовний	безпуття
безмозкий	без пуття <i>прсл.</i>
безнадійний	без'ятій
безнадійність, -ости, -істю	без'ятко
безнапасний	безриб'я (безриб'ї)
безневинний	безрідний
безневинність, -ости, -істю	безрік, <i>прсл.</i>
безоглядний	безробітний
безоглядність, -и	безробіття
бездонній	безрозумний
бездоння	без розуму, <i>прсл.</i>
безошадно, <i>прсл.</i>	безсердечний
безпалько	безсердешність, -ости, -істю
безпам'ятний	безсилий
безпам'яття	безсилля
безпартійний	безсильний
безпартійність, -ости, -істю	безславний
безпар'я	безслідний
безпащортний	без сліду, <i>прсл.</i>
безпека	безслізний
безперестанку, <i>прсл.</i>	

бессмак, -у	безщастя
бесмертний	без'язикій
бесмертність, -ости, -істю	без'язичник
бессонний	белебень, белебня
Бесонніца	белетристика
бесоння	Беллам
бескоромний	Беллона, -и
бестидний	Белюджистан
бесторонній	беладонна, -и
безсуд, -у	бельбас, -а
безсуддя	бельбухи
безсумлінний	бельведер, -а
без сумніву, <i>прсл.</i>	Бельвю (Bellevue) <i>не відм.</i>
бесталаний	Бельгія
бесталання	белькотання
безугавно, <i>прсл.</i>	белькотіння
без угаву, <i>прсл.</i>	бемоль
безум, -у	Бенгалія
безумний	Бендери, -дер
безупинно, <i>прсл.</i>	Бенедикт
без упину, <i>прсл.</i>	бенедиктин
безуряддя	Бенефіс, -у
безформний	бенефіція
безхарактерний	бензина, бензиновий
безхарактерність, -ости, -істю	бензіл, -ілу (bensil)
безхатній	бензоль, -олю
безхвостень, -восня	бенкет, -у
безхвостий	бенкетар, -я; -і
безхлібний	бенкетувати
безхліб'я	бентежити
безхмарний	Бенуа
безцінний	Београд, -у
безцінь, -і	Беранже, <i>не відм.</i>
безчасний	бергамота, -ти (<i>груша</i>)
безчасу, <i>прсл.</i>	Бердичів, -чева
без черги, <i>прсл.</i>	бердичівський
безчестити	Бердичівщина
безчестя	берег, -га; береги
безшлюбний	береговий
безщасний	берегти, -режу
	бережецій

береженько	бешкет
бережечок, -ечка	бешкетник
бережіння	бештання
бережкий, -ка, -ке	би, б, сп.; по пригол. — би, по голосівці — б; би і б пишемо окремо, звичайно по дієслові: — була б, був би, прийшлося б, вдалось би
беріжок, -жка	билинка
Березань, -ні	билина
Серезень, -зня	бильня, -ні; -нею
Березина (річка)	бильце, -ця; -циу
березина (дерево)	Бирзула, -ли
Березіль (місяць)	бираульський
Березіль (театр)	бистрість, -ости, -істю
березневий	бистриня, -рині, -рінню
березия(и)к	бистря, -рі, -рею
бересни(я)к (від берест)	бити (б'ю, б'еш, б'є, б'ємо б'єте, б'ють, б'ється)
берест, -та (одного) і -ту (матеріалу)	битий
берестина	битопис, -су
берестовий	биття
Берестя (а не Брест Литовський)	бич (бичем)
берестейський	бичувати
Берінгова протока	біб (бобу)
берковець, -ківця	біблійний
берлін, -а	бібліограф
Берлін, -у	бібліографія
берло, -ла	бібліолог
Бермінгем, -у (Birmingham)	бібліологія
Беріз, -а (Burns) і Бернс, -а	бібліотека
Бернс	бібліотекар, -ря; -ї
Бернштайн	бібліофіл
Бертьє (Bertier) не відм.	бібліофільський
Бершадь, -і	біблія
бершадський	біг, бігу, -ові (від бігти)
бесіда	бігамія
бесідник	бігом
Бетлегем (місто в Амер.)	бігти (біжу, біжать, біжачи)
бетон, -у	бігунець, -нця
бетонний і бетоновий	
бешиха	

бігцем, біgom, <i>прсл.</i>	більйон, -а
бігос	більшати
бідак	більшенький
бідити (біджу)	більшовик, -а (<i>краще не українізувати, а залишити чужим: большевик, большевизм і т. д.</i>)
бідкання	бінокль, -ля
бідний	більярд, -да
бідність, -ости, -істю	біогенеза
біднішати	біограф, -а
бідолаха	біографія
бідувати	біолог, -а
біженець, -женця	біологія
біжка, <i>прсл.</i>	біоскоп, -а
бізнес, -су	біохемія
бізон, -на; бізоны	біплян, -а
бій	бір (бору)
бійка	біржа
бік (боку)	біржовий
Біл, -ла; -ові (<i>англ. імя</i>)	Бірмінгем
біластій і білястій	бісеня
біленський	Біскупіці
білесенький	біснуватий
білет, -та; -лети = <i>квиток</i>	бісурманець, -нця
Біли (-ого)	Бічер-Стов
білизна	Бйондо (Biondo)
білий-блій	Бйонделло
блісцінький	блават, -ту
блість, -ости, -істю	благаний, <i>дієприкм.</i>
блішати	благання
блілля — постіль	благо
блозір, -зора	благородний
блок, -лка	благородність, -ости, -істю
блолицій	благословенний
Білонілля	блазень, -ня
блорум'яний	блакить, -і
Білорусь, -си	блекіт, -оту
блоруський	блекота, -и
Білоусенко, -ка	ближитися
біль, білі; білі (<i>блії нитки</i>)	ближній
біля — побіч	
біляр	
біль (болю)	

ближчати	Боецій, -я
ближчий	боець, бійця, бійцеві
блізінь, -зині; -зінню	бозна, бозна коли, бозна що
блізький	бознаколишній
бліск, -ку	бо ж
бліскавка	божевілля
бліскучий	божевільний
блищати	божевільність, -ости, -істю
блідуватий	божеволіти
блішка	божитися
блоха (бліх)	бойще, -а
блуд, -ду	бойко, бойківський
блудити, -джу	бойкот, -у
блювання	бойовий, -ик; -вище
блюза	бокал
бляга	Боккачіо Джованні (Boccaccio Giovanni)
блягер	Бокл, -а (Bukle)
блямаж	боклага, -и
блянкет, -ту	боксер, -а
бляхар, -я; -і	бокувати
блъок, -а (<i>прилад</i>) і -ку (спілка)	болгарин, -а
блъонкада	Болгарія
блъонкот, -у	болгарка
блъондин, -а; -инка	Болдвін (Boldwin)
бо, бо ж, сп. Бо ж таки правда	болиголів, -лову
бо, сп.-частка, пишемо окре- мо: скажіть бо; він бо	болісний і болізний
боа	болість, -ести, -есті
бобер, -бра; -бри; -ів	болітце, -я
бобир, -ря; бобирі	болоння
бобовиння	болотище
бовван, -на; -и	болотний
бовдур, -а; -и	болотяний
Богдан, -ана	боляче, <i>прсл.</i>
богдохан, -а	Больонья, -нї
богомілля	бомбардувати
богомільний	Бомбей, -бею
богослов, -ва	бомбоньєрка
богослов'я	бон
	бондар, -ря; -і
	бондарство

бонна, -и (<i>губернантка</i>)	брання, -я
борвій, -ю (<i>вітер</i>)	браслет, -а
borg, -у; -и	братерній
Борджа (Borgia)	брати (бери)
Борзна, -и	братік
Борис, -са	Братіслава
Бористен	братьї
борідка (борідок)	братовбивство
борідоњка, борідоњці	братолюбність, -ости, -істю
Борнео, <i>не відм.</i>	братолюб'я
Боровичі	братство, -а
борода	братьїк
борозца	браття
борона, -и; борони	братця
боротьба	братчик
борошно, -а	брахіологія
борошняний	брезент, -а (<i>одного</i>) і -у (<i>ма-</i> - <i>теріялу</i>)
борщ, -у	брельок, -а
босоніж, <i>прсл.</i>	брести (брedu)
босяк -а	брехати (брешу)
ботанік	бризкати
ботаніка	бриг, -а (<i>судно</i>)
ботанічний	бригада, -и
бочка, бочок	бригадир
боцман; боцманство	бриніти, -ню
боязкий	брилянт, -а
боязкість, -ости, -істю	Британія
боязно	британський
бояриць, -на; бояри, бояр і	брівка
боярів	брівоњка, брівоњці
боятися (бойтися)	брід (брodu)
бравнінг	Бріндізі, <i>не відм.</i>
бравіссимо, <i>не відм.</i>	бріндізький
Бравхіч (Brauchitsch)	бріологія
Брагма (Brahma)	Бристол, -у (Bristol)
брагман, -на: -мани	Бріян, -а
бразілієць, Бразілія	брова, -и; брови
Брайлів, -лова	Броварі, -рів; -рам
брак, -у	бродити
браконьєр, -а	бродом, <i>прсл</i>
бракувати	

бронза (і брондва)	будъко, -а
бронзовый	будъ-хто, будъ-кого, будъ-
бронхіт, -хіту	що
брошура	будъ-чий, будъ-шо-будъ,
брульйон, -а	будъ-як
брутто	будъ-який
Брюгге (Brügge) <i>не відм.</i>	Буенос-Айрес
Брюкнер, -а (Brückner)	б.-айреський
Брюкс (Brüx)	бузина, -и
Брюлов, -а	бузок, -зка
брюнет, -а	бузувір, -а; -и
Брюссель, селю; -еві (Brüs-sel)	Бузьк
бряжчати	бузький (<i>від Буг</i>)
брязкальце, -я	бузько, -ка
Брянське, -ого	буїй
Буальо (Boilleau) <i>не відм.</i>	буїний
бубнар, -ря; -і	буйно, <i>прсл.</i>
бувалищна	Букарешт, -у
Буг, -у (<i>ріка</i>)	букарештський
Будапешт, -у	буква (буков)
будапештський	буколіка, -и
Будда	буколічний
буддизм, -му	булдоғ, -а
буденний	буля, -і <i>старе</i> булла, -и
будень, -дня	Буллянже (Boulanger)
будз	бульвар, -у; -и
будинок, -нку	бульйон, -у
будівельний	булькіт, -коту
будівля, -і	булькотати (булькочу, буль-кочеш)
будівник	булькотити (булькочу, буль-котиш)
будівничий	Бульонь
будній, -ня, -нє	бум-бум
будова	бунт, -ту
будовання (будинки)	бунтар, -я; -і
будуар	бунтівник, -а; -и
будув ння (дія)	бунтівниця
будувати	бурграф
будучий	Бургундія, -ії
будучина, -и	буржуї, -уя
будняк	

бурлакування	бужарець, -ця
бурмістер, -стра	бухгалтер
бурхання	бухгалтерійний
бурхати	бухгалтерія
бурштин, -у	буцефал, -а
буря, -рі; бур	буцім
буряк	буча, -чи
буряковиння	бучний
бур'ян, -у; -и	бучність, -ости, -істю
бусоля	буюння
бусурман і бусурмен	буяти
Бутвии, -а	бюджет, -у
бутелька	Б'юнекен, -а
буття	булетень, -теня
бути, була, були, буду,	бюргер
будеш, буде, будуть	бюро, -а, -у
буфер, -у	бюрократ
буферний	бюрократизм
буфет, -а (<i>шафа</i>) і -у (<i>при- міщення</i>)	Бюсси, де-Бюсси
буханець, -нця; -і	Бюффон (Buffon)
буханка, -ки	бюст
Бухара, -ри	Бюхнер, -ра
	б'ючка

В

в, прийм. = у; в перед голосівкою і по голосівці:	важкий
в Україні, брала в місто	важчати
Вавилон, -ну	важчий
вавилонський	Вайлд, -да (O. Wilde)
вавилонянин, -а	Вайт, -та (White)
вагання	вакації
вагар, -ря; -і	вакаційний
вагатися	Вакула
вагон, -на	Валентин, -а
вагонник, -а	Валерій, -я
ваганти	Валеріян, -а
Вагнер, -а	валець, -льця = валок
Вадим, -а	Валленрод
	Валленштайн, -а

Валтасар, -а
валюта
вальшнеп, -а
валькувати
вальоризація
Вальпараїсо
вальс, -а
Вальтер Скотт
Вальян
вампир, -а; -пири
вандалський
ваніліновий
ванільовий
ванна
Ванцетті
вапняр, -а; -і
варвар, -а; -и
варварство
Варвара
вар'я
вар'сте, не відм.
вариво
варіння
варіант, -а
варіант, -а
Варлам, -а
Варрон
варт
вартісний
вартісність, -ости, -істю
вартість, -ости, -істю
Вартоломій, -я
вартування
варязький
vasаль, -я
vasилиск
Василів (Василеве)
Василівна
Василівське
Василь
Васильєв

Васильович
vasильок, -лька
Васко-де-Гама
Васька
Васьчин
ват
ватажок, -жка
Ватерльо, не відм.
ватерпас, -а
вахляр, -а; -и
Вашінгтон, -а
вашингтонський
Ващенко
vbік, прсл. Дорога йшла
vbік
в bік, імен. Штовхнув його
в bік
вбрід, прсл.
ввесь, вся, все...
ввечорі, прсл.
vvік, прсл.
vvіч, прсл.
в вічі, імен.
vvічливий
vvічливість, ости, -істю
вводити
ввозити
вволити
вволю, прсл.
вгледіти
вглиб, прсл. Сад тягнувся
вглиб
в глиб, імен.
вглишки, прсл.
вголос, прсл.
вгорі, прсл.
вгору, прсл.
в гору ім.
вгрубшки, прсл.
в давнину, прсл.-імен.
вдавні, прсл.

вдача, -чі (<i>характер</i>), але	великий
удача (<i>пощастило</i>)	великість, -ости, -істю
вдвоє, <i>прсл.</i> Вдвоє, втрос,	велико
б витерпіла. . . але в двоє,	великодній
числ.: Набрала води в	великуватий
двоє відер	велич, -чі, -ччю
вдвох, <i>прсл.</i>	велиchezний
в двох, числ.	величенний
вдві'яtero, <i>прсл.</i>	величина, -ни
в дев'яtero, числ.	величиня, -ні
вдень, <i>прсл.</i>	величінь, -чині
в день, імен.	величний
вдесяте	величність, -ости, -істю
вдесяtero, <i>прсл.</i>	веління
вдова	веліновий
вдовж і вздовж, <i>прсл.</i>	вельзевул, -а
вдома і дома, <i>прсл.</i>	вельми, <i>прсл.</i>
вдосвіта, <i>прсл.</i>	вельможний
вдосталь, <i>прсл.</i>	вельможність, -ости, -істю
вдостач, <i>прсл.</i>	вельосипед, -а
вдруге, <i>прсл.</i>	Бенедикт, -та
в друге, числ.	венеролог, -га
вдячний	Венесуеля
вдячність, -ости, -істю	вентиль, -ля
вегетаризм, -му	Бенямин, -а
вегетаріянець, -нця	вепер, вепра
вегетаріянство	верблюд
вегетація	вербування
ведмежачий	вербя
ведмідь, -медя	Берглій, -лія
вежка, вежі	веред
везір, -зіра	вередування
везти (везу)	вересень
вексель, -с(е)ля	веретище, -а
вексельний	верзти, -зу; -зеш
велбот-а	вермічелі, -лів (<i>im.</i>)
велет, -та	вернений і вернутий
велетка	Версаль, -лю
велетень, -тня	версифікація
Вела	версія
великденъ, -кодня	верстальник, -а

верства, -ви	вечірня
вертеп, -у	вештання
вертіння	В'єн
вертіти (верчу)	Ветлуга
верх, верху; на верху і на версі	вже, вже ж <i>прсл.</i>
верхи, <i>прсл.</i>	вже ж, <i>прсл.</i> = авже ж
верхівець, -ця	вживання
верхів'я	вживатися
верхній	взавтра і завтра, <i>прсл.</i>
верховина, -и	взагалі, <i>прсл.</i>
верховинний	взад, <i>прсл.</i>
верховіття	взаємність, -и; -і
верховодити (верховоджу)	взаємно, <i>прсл.</i>
верхогір'я	взайві, <i>прсл.</i>
вершити	взамін, <i>прсл.</i>
вершник, -а	взаочі, <i>прсл.</i>
Весела, -лої (<i>стация</i>)	в затишку, <i>прсл.-ім.</i>
Веселе, -лого (<i>село</i>)	вздовж, <i>прсл.</i>
веселій (веселіший)	взимку, <i>прсл.</i>
веселість, -ости, -істю	взір, -ору; взірець, -рця (<i>зразок</i>) але узір, узору; узірець (<i>візерунок</i>)
Веселовський	взірцевий
весельце, -льця	взнаки, <i>прсл.</i>
весілля	взуття, -я
весіллячко	взяти, візьму, візьмеш, візвь- візмуть, взяла, взяли
весільний	вібавляти
веснування	вібагливий
веснянкуватий	вібачення
Веспасіян	вібачний
весталька	вибирання
вести (веду, вів, вела)	вибирати
вестибюль	вибити (виб'ю, виб'єш, виб'є, виб'ємо, виб'єте, виб'ють)
Вестмінстер	вибігати (вибіжу)
ветеринар	вибір, -бору
ветеринарія	вибліскувати
вечеріти	виблудитися (виблуджуся)
вечерниці (вечерниць)	
вечеря, -рі	
вечеряти	
вечір, -ора; вечори, -ів	
вечірний, -я, -е	

виборець, вибори, вибор-	вигідність, -ости, -істю
ний, але виборчий	
вибранець, -нця	вигін, -гону
вибрати (виберу)	вигладжувати
вибріхуватися	вигляд, -ду
вибудовувати	вигнанець, -анця
вибудувати (вибудуваний)	вигнання
вибух, -у	вигнати (вижену)
вивалювати	виговір, -вору
вивар, -у	виговорювати
виварювати	вигодити (вигоджу)
вивезти (вивезу)	вигодування
виверчувати	вигодувати
вивершувати	вигоїти (вигоєний)
вивести (виведу)	вигонити
вивід, -воду	вигостювати
вивідний	вигоювати
вивіз, -возу	вигравний
вивільга	виграш, -у
вивіска	виграшний
виводити	вигребти
вивозити	вигрібати
виволікати (виволік, виво-	вигук, -у
локла)	вид, -у
виволокти (виволочу, ви-	видавець, -вця
волік, виволокла)	видавців, -цева
виворот, -у	видання
виворотний	видзвонювати
вивчати	видимання
вивчення	видимий
вив'язати	видирати
вив'язувати	видихання
вив'ялитися	виділ, -у
вигадка	видіти
вигадливість, -ости, -істю	видний
вигадник	видовище
вигадування	видоїти
вигадъко	видрукувати
вигаптовувати	видряпати
вигіддя	видубицький, -а; -е
вигідний	видушити

вижинати	викрут, -у
виабирання	викрутаси
визирання	викуп, -у
візволення	викупування
візволити	викуповувати
візискування	вила (вил)
візискувати	вилити, виллю, -ллєш
візнання	вилиці, -лиць
візначення	вилікуватися
візначний	виліт, -лету й -льоту
виїжджати	вилітання
виїжджувати (виїжджува- ний)	вилічування (= вирахову- вання)
виїжджений	вилляти, вилляю <i>або</i> виллю
виїзд; виїзд	вимагання
віймоκ, -у	вимагати
віїсти	вимальовувати
віїхати	вимирати
виймати	вимінювання
вийняти (вийму)	вимір, -у
вийняток і виняток	вимовляти
вийти	вимовний
виказ	вимогти (виможу)
виказник, -а (<i>а не викаж- чик</i>)	вимостити (вимощу)
вікінчити	вим'я, -мени
викладання	вим'яти
викладування	винагородити (винагоро- джу)
викликання	винаходець, -дця
викликування	винаходити (винаходжу)
викликувати	винец, винна, винне
виключний	виникнути
викльовувати	винний
виконання	винница
викоренити	Винниченко
викорінювати	виноград, -у
викорінити	виноградар, -я, -і
викос, -у	виношувати
викохування	винуватий
викочувати	винуватість, -ости, -істю
викрик, -у	винянчити

винятковий	вирятувати
винятковість, -ости, -істю	висвячення
виняток, -тку	висихання
випалювання	висівки (висівок)
випекти (випечу)	висікти (висічу)
випирати	висіти (вишу)
випис, -у	вислів, -лову
випити (вип'ю, вип'єш, вип'є, вип'ємо, вип'єте вип'ють)	вислід, -у
випікати	висліджування
виплив, -у	висліджувати
випльовувати	високий (вищий)
Виповзів, -зова	високість, -ости, -істю
виповнювати	високоповажаний
випозичити	високошановний
виполіскувати	височина
виполоскати	височиня, -ні
випрати (виперу)	височінь, -чині, -інню
виправдний	вискати
випростувати; випростати	вистилати
випрошувати	вистрелити
випрягти (випряжу, ви- пріг)	вистрілити
вир, -у	вистругати
вираз, -у	висувний
виразний	Битальович
виразно, <i>прсл.</i>	витанцьовувати
виригання	витати = <i>ширяти</i> , але ві- тати <i>кого з чим</i>
виріб, -робу	витвір, -вору; -вори
вирівнювання	витворюватися
вирівнювати	витетки (витечу)
вирівняти	витерти (вітер)
вирід, -роду	вitesати (вітешу)
вирізнятися	вити (в'ю, в'єш, в'є, в'ємо, в'єте, в'ють)
вироблення	витирати
вироблювання	витирач, -а
вироблювати	витисся (в'ється)
виробляти	витікати
виробник	витісувати
вирок, -у	витривати
	втривалість, -ости, -істю

витривання	Вівдя
витривати	вівісекція
виучувати	вівтар, -я
вихвалювати	вівтірковий
вихваляти	вівторок (вівтірка)
вихиляси	вівця (овець)
вихід, -ходу	вівчар, -я
вихідний	від
вихованець, -нця	відати чим.
виховний	відбивання
виховування	відбиватися
виходень, -дня	відбирання
виходити (звідкись) але вий-	відбирач
ходити (щось)	відбитка
вихор	відбиття
вихрист, вихрищений, ви-	відбування
хрищувати	відвар, -у
вичерпувати	відвезти (відвезу)
вичісувати	відвести (відведу)
вишенька (вишеньці)	відвідування
вишивання	від віку, <i>прсл.</i>
вишіптувати	відводити
вишневий	відвозити
вишній	відволокти (відволоч)
Бишнопіль	відворот, -ту
вишнопільський	відв'язати
вишня	відв'язувати
вищати (від вищий), але	відгал, -лу
вищати (від віск = вереск)	відгомін, -мону
вище, <i>прсл.</i>	відгонити
вищезгаданий	відгук, -у
вищенаведений	віддавна, <i>прсл.</i>
вищенакраслений	віддаватися
вищий	віддалеки, <i>прсл.</i>
вищіплювати	віддалі, віддалік, <i>прсл.</i>
вищість, -ости, -істю	віддання
виявлення	віддати
вияснення	віддача
вияснювати	віддерти
вібрація	віддирати
віброн, -ну	віддих, -у

віддихання	відлюдний
віддихати	відлягти (відляжу)
віддихування	відмежувати
віддихувати	відмінний
віддісприкметниковий.	відмінність, -ости, -істю
віддіеслівний	відмінок, -ка
відділ, -у	відмінювання
відділювати	відмінювати
відділятися	відмова
віддяка	відмовлювати
віденець, -нця	відмовляти
віденський	відмовний
Відень, -дня	віднині, <i>прсл.</i>
відерце, відерко	віднімати, <i>краще:</i> відіймати
від'смний	відновлення
віджимати	відновник
відзавтра	відносини
відзимувати	відносити
відзиачувати	відносний
відібрати	відношення
відігнати	відокремлювати
відігравати	відомий; відомо; до відома
відідхнути	відомість, -ости, -істю
відіймати	відосередній
відійти	відосередність, -ости, -істю
віділляти = відлитий	відпадання
від'їдати	відпасти (відпаду)
від'їжджати	відпис, -су
від'їздити	відплив, -ву
від'їхати	відповідальний
відки, <i>прсл.</i>	відповідальність, -ости,
відкіля, відкіль, <i>прсл.</i>	-істю
відклик, -ку	відповідання
відклонення	відповідний
відклонюватися .	відповідність, -ости, -істю
відколи <i>прсл.</i>	відповідь, -іді, -іддю, від-
відкритість, -ости, -істю	повідів і відповідей
відкриття	відповісти (відповім, від-
відкуп, -у	повіси)
відламок, -мка	відпочинок -нку
відлетіти, -чу	відпровадження

відпрягти (відпряжу, від-	відучора
пріг)	відхід, -ходу
відпуст	відхідний
відпускний	відчіт, -у
відпущення	відчіпне, -ного
відраджувати	відъма (відъом)
відрадісний	віжки, віжок
відрадість, -ости, -істю	віз
відрадний	візваві <i>не відм.</i>
відрадоњка (відрадоњці)	Візантія
відразу, <i>прсл.</i>	візита
відрізення	візок, -зка
відрізнити	війна (воені)
відрізок, -зка	військо
вірдійок	війт
відро, -а; відра, відер.	війце
Двоє відер, два відра або	війя
две відри	вік, віку, вікові; на віку
відробіток, -тку	у віці
відродження	Віклемф
відрубний	вікно (вікон)
відрубність, -ости, -істю	віковічний
відрятовувати	віконниця
відси, відци, <i>прсл.</i>	віконце, -ця
відсіль, відсіля; відціль,	вікопам'ятний
відціля, <i>прсл.</i>	вікопомність, -ости, -істю
відсіч і одсіч, -чі	Вікторія
відсталий	віл (воля)
відсталість, -ости, -істю	вілла, -ли
відступ, -у	Білсон, -а
відсутній	Білянд, -а
відсутність, -ости, -істю	Більгельм, -а
відсьогодні, <i>прсл.</i>	Вільна, -ни
відтак, <i>прсл.</i>	вільний, -а, -е
відтворювати	вільність, -ости, -істю
відтепер, <i>прсл.</i>	вільно
відтинок, -нку	вільха
відтіля, відтіль, <i>прсл.</i>	вільховий
відтінок, -нку	він (Його, Йому)
відтручувати	вінегрета
відтяті	вінець, -нця

Вінниця	вітцівський
Вінніпет	вітчизна
вінчання	вітчим
віншувати	Віфлеєм, -у .
віньста	вітріоль
віольончеля	віхоть, -хтя
вірменин (<i>мн.</i> вірмени)	віче
вірменський	вічко
вірний	віч-на віч <i>прсл.</i>
вірність, -ости, -істю	вічний
віртуоз	вічність, -ости, -істю
вірувати	вічовий
віршовий	вічувати
віршомаз	вішання
віршувати	віщування
вісім (вісімох <i>i</i> восьми)	віщун
вісімдесят(ъ), -тьох	віядукт
вісімдесятий	віялка
вісімдесят(и)ліття	віяти
вісімнадцять, -тьох; -ть(о)- ма	в'їдатися
вісімсот, вісімох <i>i</i> восьми сот	в'їжджати
вісімсотий	в'їзд, -у
віск (воску)	в'їздити
вісник, вісниця	в'їзний
віспор, -ря	в'їхати
вісті, вістей	вйо-вйо
вістря	вйокати
вість, вісти	вказівка
вісь (осі, віссю)	вказувати
вісъмерик, -а	вкінці, <i>прсл.</i>
Віталій, -я	в кінці чого, <i>імен.</i>
вітати, -аю	вклонятися
Вітебськ, -у	вколо, <i>прсл.-прийм.</i>
вітер, -тру	вкрай, <i>прсл.</i>
вітерець, -терця <i>i</i> вітрець, вітреця	в край, <i>імен.</i>
Вітман	вкупі, <i>прсл.</i>
вітряк, -а	влад, <i>прсл.</i>
віття	влада, -и
	владичній, -я; -є; -ньо
	власне, <i>прсл.</i>
	власник, -а

власність, -ости, -істю	водохрища і водохрищі
власноручний	водяний
власть, -ти, -тю	водянник, -а
вліти	воєвідство
вліті, влітку, <i>прсл.</i>	воєвідський
влови, -ів	воєвода
влучно, <i>прсл.</i>	воєнний
вмах, <i>прсл.</i>	возик
вмент, <i>прсл.</i>	возити (вожу)
вмить	возіння
внаслідок чого	возний
внахилику, <i>прсл.</i>	вождівство
внезабарі, <i>прсл.</i>	вождь, -я, -деві; вожді
внести	возове
вниз, внизу, <i>прсл.</i>	войовник, -а
виївець, <i>прсл.</i>	вокзал
вносити, вношу	воколо
вночі, <i>прсл.</i>	Волга
в обід, в обіди, <i>прсл.-імен.</i>	волзький
вовк, -а	волик
Вовча, -і	волиняк
вовчения	Волинь, -і
вовчок, -чка	воліти
вогкий	володар, -я, -і
вогкість, -ости, -істю	Володимир, -а
вогняний	волокитство
вогонь	волокнистий
вогшти, -шаю	волокнистість, -ости, -істю
Вогези, -ів	волокно (волокон)
Воге (Vogué)	волокти, волочу
вода (вод)	волос
водевіль	волосіння
водень, -дню	волосінь, -сені, -інню
водити, воджу	волосся
водіння	волость, -ти, -тю
водно, <i>прсл.</i>	волоський
воднораз, <i>прсл.</i>	волов, -ха
водносталь, <i>прсл.</i>	вовоцюга
водночас, <i>прсл.</i>	вовоцюжка
водопровід, -воду	воловча
водотриск, -ку	Воловичське (Волочиським)

волочіння	в пень, імен.
Волощина	вперед, <i>прсл.</i>
волюнтаризм, -у	вперекидь, <i>прсл.</i>
воля	впереміж, впереміжку (<i>чертігуючись</i>) <i>прсл.</i>
воляпок	впереміш, вперемішку (<i>відмішати</i>) <i>прсл.</i>
воляр, -а; -і	вперехрест, <i>прсл.</i>
вольовий	вперше, <i>прсл.</i>
вольонтер	впинити
вольт(а)	впин, -у
Вольтер, -а	впівночі й опівночі, <i>прсл.</i>
ворітечка, ворітця	впісля, <i>прсл.</i>
воркіт, -коту	вплав, <i>прсл.</i>
воркотання	вплач, <i>прсл.</i>
воробець, -бця	вплив, -у на кого-що
Воро́б'йов, -а	вплив або уплів чого куди
вороб'я	вповати
ворог	вповні, <i>прсл.</i>
ворожити, -жу	впогонь, <i>прсл.</i>
ворон	вподвійні, <i>прсл.</i>
вороненя	вподовж, <i>прсл.</i>
вороний	в позику, брати в позику
Вороний Мик	вполовину, <i>прсл.</i>
Вороніж, -нежу	впоперек, <i>прсл.</i>
воронізький	впорожні, <i>прсл.</i>
Вороніжчина	впор = вчасно, <i>прсл.</i>
вороння	впоруч, <i>прсл.</i>
Вороньків, -кова	впорядження
ворота, воріт	впослідок, <i>прсл.</i>
воротар, -я; -і	впочатку, <i>прсл.</i>
вороття	вправа (<i>в чому</i>), але управа (<i>уряд</i>)
ворошити	вправний
весени, увесени	вправність, -ости, -істю
воскресення	вправо, <i>прсл.</i>
Воскресенський	впродовж, <i>прсл.</i>
востаннє <i>прсл.</i>	вп'яте, <i>прсл.</i>
восьмеро, -рох; -ром; -рома	в п'яте, <i>числ.</i>
воша, -і	вп'яtero, <i>прсл.</i>
воювання	
вояжер	
вояк, -а	
впень, <i>прсл.</i>	

в п'ятеро, числ.	втекти (втечу)
вражений	втім, а втім, <i>прсл-</i> (= проте)
враження і вражіння	в тім, <i>займ.</i>
враз, <i>прсл.</i>	втовкти (втовчу)
вразити	втора, -и; вторувати
Брангель, -геля	вторік, <i>прсл.</i>
вранішній і ранішній	втретс, <i>прсл.</i>
вранці, <i>прсл.</i>	в третс, числ.
врешті, <i>прсл.</i>	втрос, <i>прсл.</i>
врівень, врівні <i>прсл.</i>	в троє, числ.
врозип, <i>прсл.</i>	втрьох, <i>прсл.</i>
вrozтіч, <i>прсл.</i>	в трьох, числ.
вройтися, вроїться	втямки, <i>прсл.</i>
вряд, <i>прсл.</i>	вуаль, -лю
вряди -годи, <i>прсл.</i>	ВУАН, -Пу (Всеукраїнська Академія Наук)
всенародній	вугілля
всенький	вугляний
все одно, <i>прсл.</i>	вуглляр, -ра, -реві
всередині, <i>прсл.</i>	вудка
всесвіт, -у	вуж
всесвітній	вужчати
все таки, <i>прсл.</i>	вужчий
всили, <i>прсл.</i> (<i>ледве</i>)	вуздечка
всілякий	вузол, -зла
вскохи, <i>прсл.</i>	вузъкий, вузъко
вслід за ким, <i>прсл.</i>	вулик
в слози, <i>прсл.</i>	вулиця, -і
всмак, <i>прсл.</i>	вуличенька (вуличеньці)
всмерть, <i>прсл.</i> , злякався	вуличка
всмерть	вуличний
вспід, <i>прсл.</i>	вуличник
всподі, <i>прсл.</i>	вульгаризм, -му
вставний	вульгарний
встати	Булькан, -на
вступ, -у	вулькан, -ну
встяж, <i>прсл.</i>	вульканічний
всупереч, <i>прсл.</i>	вус (мн. вуса й вуси)
всюди	вуста
всяк	вутя
всячина, -и	вухо (вухами)
всього, всього-на-всього	

вушний	в'яз
вхідний	в'язальник
входити і увіходити	в'язальниця
вчас, <i>прсл.</i>	в'язання
вчасність, -ости, -істю	в'язати, в'язатися
вчетверо, <i>прсл.</i>	Вяземський
в четверо, <i>числ.</i>	в'язень, -зня
вчитель	в'язи
вчителька	в'язій
вчиття, -я, -ю	в'язка
вчора, <i>прсл.</i>	в'язкий
вчорашній	в'язниця
вшестero, <i>прсл.</i>	в'язовий
в шестero, <i>числ.</i>	в'язок
вшир, вширшки, <i>прсл</i>	в'язочка
вщент, <i>прсл.</i>	в'язь
вщерь, <i>прсл.</i>	в'ялий
в'юк, в'юка	в'ялити
в'юн	Вяльцева
в'юнкий	в'янути
Вюртемберг, -гу	в'ятер, в'ятір
Вюрцбург	в'ятерина

Г

габа, -би	Гавф, -а (<i>Hauff</i>)
габілітація	гагара (<i>птиця</i>)
габіт	гагіографія
Габсбург	Гага
гав	гаддя
Гавана	Гадріян, -а
Гавас, -у	гадяцький
гавбіця (<i>нім.</i>)	Гадяче, -ого
гавкания	гадючена
Гавлічек, -чка	гадюччя
гавтвахта	газ, -у, газовий
Гавтман, -а	газард, -у
Гавр, -у (<i>Havre</i>)	газардувати
Гавриш, -а	газеля, -і (<i>азірі</i>)
Гавсман	газета

газетяр (-ра, -реві, газе- тヤル)	гама, -и
Гайті не відм.	гамазей, -ю
гай, -ю	гамарник, -а
гай-гай	Гамбург, -а
гайвороння	Гамількар, -а
гайвороня, -няти, -і	гамір, -мору
гайдамака	Гамлет, -а
гайдамацтво	Гаммерфест
гайдамацький	гамування
гайдамаччина	гамуз, -у; на гамуз
Гайдельберг, -у	гамулець, -льця
Гайне	гангера
Гайнріх	ганджа
гайовий	Гандзя
гайок, -йка	гандикап гл. гендикеп
Гайсин	ганити, ганю
гайсинський	Ганна
Гайсинщина	Ганибаль, -ля
гакенкройц	Ганновер, -у
гаківниця	Ганнуся
галанці, -ців	Ганнуська (Ганнусьці)
галасувати	ганчар, -я; -і
галера і галера	ганяти
Галин (: Галя)	ганьба
Галинка (клич. Галинцю)	гантар, -ря
Галич, галицький	гантувати
Гáличчина (округа міста Галича)	гаразд, -у
Галичинá (краї)	гаракірі
галичанин	гарба, -и
Галилея	гарбар, -я; -і
галка (галці)	гарбарня
галло! виг.	гарбувати
галузяя	гарбуз -
галузъ, -и	гарбузиння
галун, -у	гарем, -у
галченя	гарець, -рця і гарнець
галчин	гармата
галюцинація	гарматний
галябарда	гармидер, -ру
	гармонійний
	гармонійність, -ости, -істю

гармонія	Гектор
гарнішати	Гекуба
гарнія (гарній)	Гелена
гарпуна, -и	гелій
Гаррісон	Гелікон
гарт, -у	геліограф
Гартман	геліогравюра
Гартни	геліотроп
гартування	Геллада
гарфа	геллен <i>i</i> гелленин
Гарфлер	гелленізм
гарцювання	Геллеспонт, -у
гаряче, <i>прсл.</i>	гелот, -а
гарячий (гарячіший)	Гельсініфорс, -у
гарячка	гематоген, -у
гасниця, -і	гематорея
гастрономія	гемогльобін, -у
галява	Генадій, -я
гачок, -чка	гендикеп
гашиш, -у	генеалогія
гвіздок, -дка	генеза
гвіздочок, -чка	генерал, -а
Геба	генерал-губернатор <i>або</i> ге-
гебан	неральний губернатор
гебраїка	Генерал-Губернія <i>або</i> Гене-
габраїсти	ральна Губернія
гевристика	генеральний
гегемонія	генеральський
Гебель, -еля	генетика
Геджас	геній
гедонізм, -у	геніяльний
Гедсон, -а (Hudson)	геніяльність, -ости, -істю
гесніа	Генрі (Henry) <i>не відм.</i>
гейкания	геогнозія
гекатомба	географ, -а
Геккель, -еля	географія
гексаметр, -а	геодезія
Гекслі (Huxely)	геолог, -а
гектар, -а	геологія
гектограм,	геометрія
гектограф, -а	георгіки, -гік

геофізика
 геохемія
 Геракль, -ля
 Гераклея
 Гераклід
 геральдика
 Герат
 герб, герба, герби
 гербаріюм
 германізм
 Германія
 германський
 гермафродит
 герменевтика
 Гермес, -а
 герметичний
 героїчний
 героїчність, -ости, -істю
 герой
 геройський
 герольд, -а
 Герцеговіна
 герцогство
 герцювання
 гесперида
 гетерогенеза
 гетьман, -а
 гетьманство
 гетьманський
 гетьманування
 гетьманщина
 Гефест, -а
 гидкість, -ости, -істю
 гидування
 гидрати
 гида, -ді, -дю
 гикавий
 гикавість, -ости, -істю
 гикавка й ікавка
 гикання
 гикатися

гинути
 гігант, -а
 гігантський
 гігіна
 гігієнічний
 гігрологія
 гірометр
 гіроскоп
 гідалъто
 гідність, -ости, -істю
 гідра
 гіdraulіка
 гіdraulічний
 гідрат
 гідремія
 гідроген, -у
 гідрогеологія
 гідрографічний
 гідрографія
 гідролог
 гідрологія
 гідропатія
 гідроплан, -а
 гідротерапія
 гідротехнічний
 гіена
 гіерархія
 гіерогліф, -у
 гілля, гілля, -ю (с. р.)
 гіллястий
 гіллячка
 гільчастий
 гільза (die Hülse)
 гільтай або гультай, -я
 Гімалаї
 Гіменей, -я
 Гімлер, -а
 гімн, -у
 гімназист
 гімназійний
 гімназія

гімнастика	гість (гостя)
гімнологія	гітара
Гінденбург	Гітлер, Гітлер-Югенд або Гітлерівська молодь
Гіндустан	гіяпнінт,
гінекей, -ю	гладина (я), -и (і)
гінеколог; -логія	гладити (гладжу)
гіперболічний	гладкий
гіперболя	гладшати
гіперемія	глеюватий
гіперестезія	глиб, -у
гіперпродукція	глибиня
гіпертонія	глибінь, -бині, -бінню
гіпертрофія	глибокий
гіппоза	глибокість, -ости, -істю
гіппотизер, -а	глибоко
гіппотизм	глибшати
гіподром	глипання
гіпокрит	глітайд
гіпопотам, -а	глітання
гіпотеза	Глікерія
гіпотека	гліцерина
гіпотетичний	глобус, -а і гльоб, -а
гіпотечний	глоса, -си
гіпохондрик	глузд, -у
гіпохондрія	глузування *
Гіппарх	глум, -у
гіпс, -у	глумування
гіпсовий, -а, -е	глухий
гірка (гірок)	глушінь, -шині, -шінню
гіркий (гіркіший).	гнати (жену)
гіркість, -ости, -істю	гнилий
гіркішати	гниль, -лі, -ллю
гірочка	гнів, -у і гніва
гірчак	гніздце, -я
гірчиця	гніздитися, -джуся
гіршати	гніздо (гнізд)
гістерик	гній (гною)
гістеричний .	гніт, -у
гістерія	гнобитель
гістолог	гноївня, -і
гістологія	

гноїння	голодний
гноїсько	голодування
гноїще	голос, -у
гносеологія	голосіння
гностика	голосний
гностицизм, -у	голоснішати
гнуздати	голосномовник
гнучкий	голоший
гнучкість, -ости, -істю	Голта
говіння	голтянський
говір, -вору	голуб
говірка	голубиний
говірковий	голубити
говоровий	голубка
Гоголь М.	голубці
годен, годна, годне	голубчик
годинник	голуб'я
годинникар, -ря	голуб'ятник
годити, -джу, годиш	голуб'яточко
годівля	голуб'ячий
годування	голяндець, -дця
годуватися	Голяндія
гожий	голяндський
гоїння, гоїти	голяка
гоїти	голяр, -ра, -реві
гойдання	гольтіпака
гойний	гомеопатичний
гойність, -ости, -істю	гомеопатія
гокей, -єю	Гомер, -а
Голгота або Голгота	гомеопат
голений	гомілетіка
гоління	гомін, -мону
голіруч, <i>прсл.</i>	гомонім
голічерева <i>прсл.</i>	Гоморра
Голіят або Голіят	гомосексуалізм, -у
голка (голці)	Гонг-Конг
Голмс (Шерльок)	Гондурас
голова (голів)	гонець, гінця
головний	гони, гін і гонів
головонька (головоньці)	гонор, -у
голод, -у	гонорар, -у

гора (гір)	горорізьба, -и
горб	гороскоп
горбань, -ня	горох
Гордієнко (<i>прізв.</i>)	орохвиння
Гордієнко (<i>зменш. від Гордій</i>)	орохвяний
гордій	орошкуватий
гордість, -ости, -істю, мн.	гортаний
гордощі, гордощів	гортань, -ні, -нню
гордування	Гортенсія
горе, -ря	горща
горельєф	горювання
горенько	господар, -я
горечко	господарний
горизонт, -у	господарювання
Горинь, -і	господина
горицвіт, -у	господній
горище, -а	Господь, -да, -деві
горілиць, <i>прсл.</i>	гостець, гостеца
горілка, -и	гостинець, -нця
горілчаний	гостити (гощу)
горіння	гострий
горішина, -и	гострильний
горішній, -я, -є	гострій, -я
горішньо-шлезький	гострість, -ости, -істю
горічерева	гострішати
горлиця	гостювання
горно, -а	готель, -ю
горобець, -бця	готов, готова, готово
городинний	Гофман
гороб'я	гра (ігор)
гороб'ячий	грабар, -я
город, -у; городи	грабило
городець, -дця	грабіж, -ежу
городина	грабіжник, -а
городній, -я, -є	граблі (граблів і грабель)
городовик, -а	грабунок, -нку
городський (= міський)	град, -у
городянин	градація
горожанин (мн. горожани)	градус, -а
горожанський	грам, -а
	граматика

грамота	грошовий
грамотний	грошовитий
грамофон, -а	грошовість, -ости, -істю
границя	грошолюб
грань, -ні, -нню	грубість, -ости, -істю
граф, -а	грубошкурий
графік, графіка	грубошкурість, -ости, -істю
графіт, -у	грубшати
графічний	груддя
графоманія	грудень, -дня
гребінець, -нця	груди (грудей, грудьми і грудима)
гребінь, -еня	грудка
гребти	грузин
грек	Грузія
грека	грусь, -зі, -зю
грецький	груський
гречаний	груськість, -ости, -істю
гречаник	група
гриб, -ба; -и	груша, -ші, груш
гривеник, -а	грушевий
гривня	губа, губи; губи, губів
гривоњка (гривоњці)	губерня або губернія (<i>ні- коли: губернаторство</i>)
гримати	губерніальний
гриміти	губний
гримотати	Гувер
гримотіти	гутенот, -а
гріб (робу)	гудити (гуджу)
грізьба, -и	гудіння
грім (грому)	гудіти
гріти	Гудсонова затока
гріш (гроша)	гузир, -я
громада	гук, гуку
гromадити (гromаджу)	гукання
гromадський	гуляння
гromадянин (мн. гromадяни)	гулящий
гromадянство	гульвіса
гromадянський	гультяїще
гromозвід (-зводу)	гультай
гроно і гроно	гультайство
грошенята	
гроши (грошей)	

гуманізм	гусар, -а; -и
гуманіст	гусарин, -а
гуманістика	гусеня
гуманістичний	гуси (гусей, гусьми)
гуманітарний	гуска, -сці
гуманітарність, -ости, -істю	гусла
гуманій	густий
гуманість, -ости, -істю	густота
ГумСольдт	густішати
гумений, -ого	гусчин (від гуска)
гумор, -у	гуся, -ти, -ті
гумореска	гусичий
гуморист	гусь (-и, -ссю)
гумористичний	гута
гумористичність, -ости, -істю	гуцул, -а; -ли
гураган, -у	гуцулка
гуркіт, -коту	гуцульський
гуркотати (гуркочу)	Гуцульщина
гуркотіти (гуркотиш)	гучний
гурра	гуща
гурт, -у	Гюго (Hugo)
	Гюйсманс (Huysmans)

Г

габелок, -лка	галімаття або галіматіяс
габлі	галіфе не відм.
гава	галл, -а
гавити	Галліполі (Gallipoli)
гавра	галліцизм
Гавс (нім. Gaus)	Галлія, -її
гав'ячий	галломанія
газ, -у	галянтерія
газда, -и; газди	галяйтний
газдування	Гальвані (Galvani)
газела	галіванізація
Галаған, -а	галіванізм, -у
галера і галера	галіванізувати
галерія, -ріл	галлон, -у
Галілей, -я	галлоноп

гальоші	генітив, -а
гангrena	Генуя
ганок, -нку	Георг
гараж, -у	Гергард, -а (Gerhard)
гарантія	герготати, гергочу
гарантувати	Герінг
Гаргантюа	герундив
гардероба	герундіум
Гарібалльді <i>не відм.</i>	Гете <i>не відм.</i>
гармонд, -у	Гетінген, -ну
гарнізон, -у	гетто, -а
гарнір, -у	гешефт, -у
гарнітура, -и	гзимс, -у
гарньє (garnier)	гзитися
Гаронна	гирлига
гарсон, -а	Гібралтар
Гасконія	гільйотина
гастроля	гірлянда
гастролер, -а	гітара
гатунок, -у	гікта
Гвадальківір, -у	Глазго (Glasgow)
гвалт, -у	глечер
гвардія	Глінка
Гватемала, -і	глювати
Гвельфи	Гловацький
гвер	Глуськ
гвинт, -а; гвинти	Глявберова сіль
Гвінея	гляї, -у
Гвіянія	глядіятор, -а
Гданськ, -а <i>гл.</i> Данциг	глязура
Гебауер	гляйт, -у
Гебельс	глясе
гегати, гелгати	гльоб, -у
гедз, гедэз	гльобус
гедзитися	гнайс, -у
гейзер, -а	Гнедіч
гейша, -і	гніт, гнота; гноти
гел-гел	гном, -а
Гелсворці (Galsworthy)	гобелени <i>або</i> гобелін
генерація і генерація	Голіят, -а

голкіпер	гречний
голф, -у (golf)	гречність, -ости, -істю
Гольфштром, -у	грим
гонг, -у	гринаса
Гонгора, -и (есп. поет)	гринасувати
гондоля, -и	гринувати
гондоляр, -а; -и	гринджоли
гонта, -и	грипа
гонталь, -ля	грис, -у
готика	гриф, -а
Готляндія	Гріг (Grieg)
Готфрід	Грімм, -а
Готьє (Gautier)	Грінвіч
гравер, -а	гро-гро
де ля Грав'єр	гроно
гравірувати	гросмайстер
гравітація	грова
гравюра	гронос, -у
градація	грунт, -у; грунта і -и
граплі	гувернер, -а
Гранада	гудзик
граната	гудзъ, -я або гудз, -а
гранд, -а	гуля, -і
граніт, -у	гуляш, -у
грануляція	гульден, -а
грасувати	гулька
грати,	гума
гратуляція	гуральня і гуральня
грація	густ, -у
граціозний	Густав, -а
греміяльний	гутаперча, -чи або гутапер-
Гренада	ха, -хи
grenadir, -а	Гутенберг, -а
Гренадьєр	гявур, -а (тур.)
Гренляндія	

Д

давальник, -а
 давильця (давилец)
 давним-давно, *прсл.*
 давній, -я, -є
 давноминулий
 дағеротипія
 Дагестан, -у
 дактилограф, -а
 дактилоскоп, -а
 дактиль, -я
 далебі
 далекість, -ости, -істю
 далечиня
 далечінь, -чині, -інню
 далі
 далматика
 Далмація
 Далтон, -а
 далтоніллян, -у
 дальний
 дальший
 Дамаськ, -у
 Дамокл, -а
 данець, -нця
 даний
 дання, -я
 Данциг, -у
 данцигський
 дар, -у
 Дарданелли
 даремно й даремне
 дарвінізм, -у
 Дарій
 дармо
 дармування
 дарувати (дарований)
 дати (дам, даси)
 Дауес (Daves)
 дбання

дбати за і про кого-що
 два, двох, двома
 двадцять, -тьох
 двадцятий
 двадцятка
 дванадцять
 дванадцять (дванадцятьох і
 дванадцяти)
 двері (дверей, дверям, двер-
 ми й дверима)
 дверішній
 двигар, -я; -і
 двійня
 Двіна, -и
 Двінськ, -у
 двір, -ору
 двісті (двох сот)
 двічі, *прсл.*
 двоаршинний
 двоголовий
 двогубий
 дводушний
 двоєдушний
 двоєчко
 двозвук, -а
 двозначний
 двозначність, -ости, -істю
 двоїна
 двокрапка
 дволітній
 двоногий
 дворище
 дворучка
 дворянин (*мн.* дворяни)
 двоскладовий
 двосотий
 двосотлітній
 двотисячний
 двоюрідний

де; де-де, <i>прсл.</i>	деколи, <i>прсл.</i>
де б, де б то	декольте, <i>не відм.</i>
дебеластий	декоративний
де-Бюсси (de-Bussy)	декорувати
Дебюсси (Debussy)	декотрий
дебют, -у	декрет, -у
девіза	декуди, <i>прсл.</i>
дев'яностий	делеғат, -а
дев'яносто (дев'яноста)	делеғація
дев'ятдесят, -ох	делеғувати
дев'ятеро	делікатний
дев'ятилітній	делікатність
дев'ятинацять, -ох і -яти	Делос, -у
дев'ятсот (дев'ятисот)	Дельбрюк, -а (Delbrück)
дев'ять (дев'ятьох і дев'яти)	дельта
дегенерат, -а	дельфійський
деградація	дельфін, -а
Дедал	демагог, -а
дедалі, <i>прсл.</i>	демагогічний
де ж; де ж пак	демагогія
дезертир	демаркаційний
дезертувати	демарш, -у
дезидерат, -у	Демид, -а
дезинфекція	деміург, -а
дезорганізація	демобілізація
дезорієнтація	демографія
деінде, <i>прсл.</i>	демократія
деінше, <i>прсл.</i>	Демокріт
деїзм, -у	демолювати
декабрист	демонологія
декаграм, -а	демонстрація
декаданс	деморалізація
декан, -а	деморалізувати
декілька, -ох	Демостен
декліпаційний	денаціоналізація
деклінація	денаціоналізувати
декляматор	дендрологія
декляматорський	денебудь, <i>прсл.</i>
деклямація	де-не-де, <i>прсл.</i>
декларація	Денікін, -а
деклясований	денний

денце, -я	дефект, -у
день (дня, днів; вісім день)	дефілювати
день-у-день, <i>прсл.</i>	дефінітивний
департамент, -у	дефініція
депо, -а	дефіс
депозит	дефіцит, -у
депутатство	Дефо (Defoe)
дерев'яній	дефравдація
дерев'яність, -ости, -істю	Дефферін (Dufferin)
дерев'яніти	дехто (на декім)
дереза, -и	децентралізація
дерен, -у	декограм, -а
держално	декілітр, -а
держания	декіметр, -а
дерзкий	дешевість, -ости, -істю
дерій	дешевшати
дерматологія	дещо, дечого
дерть, -ти, -тю	деляк, <i>прсл.</i>
десанта, -и	делякій
десигнувати	дженджик, -а
десерт, -у	дженджуристий
десмургія	джентлемен, -а
Десна, -и	джерело, -а
деспект, -у	джерельце, -я
деспот, -а	джигіт, -у
деспотизм, -у	джигітувати
деспотичний	джигун, -а
дестилювати	джин, -у
дестиллятор	Джім (Jim)
дестилляція	джіміль (джмелля)
десятеро	Джованні
десятилітній	джума, -и
десятиліття	джунглі
десяток, -тку	джур, -у
десять (десятох і десяти)	джура
десь-інде, <i>прсл.</i>	дзвеніти
десь-не-десь	дзвін (дзвоні)
деталь, -ю	дзвіниця
детектив, -а	дзвінкій
детермінізм, -у	дзвінок, -нка
де то, <i>прсл.</i> де тобі	дзвонар, -я, -і

дзвякати	диліжанс
дзеленчати	дилювій
дзеленъ	дим, -у
дзень	димар, -ря; -і
дзенькати	димитися
дзэркало	димісія
дзеркальце	динаміка
дзиға	динаміт, -у
дзиғлик	динамометр, -а; -и
дзижчати	династичний
дзюб <i>i</i> дзюб, -а	династія
дзюбати <i>i</i> дзюбати	дinya, -ні
дзюрком, <i>прсл.</i>	диплом, -у
дзюркотати (дзюркочу)	дипломат, -а
дзюрчання	директор, -а, -ори
дзявкання	директорство
дзянь-дзюнь	дирекція
дзьоб	диригент, -а
дзьобати	диригентський
диван, -у	диригувати
диверсія	дисгармонійний
дивина, -и	дисгармонійність, -ости -істю
дивіденда	дисгармонія
дивізія	дисекція
дивний	дисентерія
дивовижка	дисертація
дивовижний	дисидент, -а
дивоглядний	дисиміляція
дивування	дискурс, -у
дигамія	дискурсія
дидактика	дискутувати
дидактичний	дисльокація
дикість, -ости, -істю	дисонанс, -у
диктат, -у	дисоціяція
диктатор, -а, -и	диспозиція
диктаторство	диспут, -у
дикція	дистанція
дилема	дистиляція
дилетант	дистинкція
дилетантство	
дилетантський	

дистих, -а	дістетика
дисципліна	дієцезія
дисциплінарний	діжа
дитинча	діжка
дитирамб, -у	Діжон
дитятко	дізнатися
диференціювати	Дізраелі
диференція	дійниця
диференціація	дійсний
дифтерія	дійсність, -ости, -істю
дифтонг, -а	Діккенс, -а (Dickens)
дифузія	діл (долу)
дихавиця	ділання
дихання	діління
диявол, -а	діловод
диякон, -а	дім (дому)
дівич-вечір, -ора	дімок, -мка
дівонька (дівоньці)	Дін (Дону)
дівоцтво	Діоген, -а
дівоцький	Діоклетіян, -а
діування	Діонісій, -я
дівча	Діоніс, -а
діготь (дігтю)	дірка
дігтяр, -а; -і	діркуватий
дід (клич. діду)	дірявий
дідичний	діти (дітей)
дідище	дітки, -ток
Дідона	діягноза
Дідро (Diderot)	діяграма
дідуню	діядема, -и
дідько	діялект, -у
дідъчий	діялекслог
дієменинник	діялог, -у
дісписець, -сця	діяльний
дісприкметник	діяльність, -ости, -істю'
дісприкметниковість, -ости, -істю	діямант
дісприслівниковий	діаметр, -а; -и
діеслівний	діаметральний
діеслово	діапазон, -у
діста	діярій
	діятермія

діяфрагма	довіра <i>i</i> довір'я
Дмитро, -а	довірливість, -ости, -істю
Дніпро	довіряти
дніти (дніє)	довір'я
дно	довколишній
добачати	довкільний
добираця	довкруги
добігти (добіжу)	доводити (доводжу)
добір, -ору	довозити (довожу)
добіса; <i>прсл.</i> (багато)	доволі
до біса <i>ім.</i>	довподоби, <i>прсл.</i>
добрішати	довшати
добробут, -у	догадка
доброволець, -льця	доглядіти <i>i</i> доглядіти
доброхіт	догляд, -у
довг, -у	доглядач, -а
довгий (довший)	доглядачка, -и
довгість, -ости, -істю	догма, доктрина
довговій, -я, -є	договір, -вому; -вори
довговусий	догодити
довгов'язий	догонити
довголіття	догори, <i>прсл.</i>
довголітній	догоряти
довгоніг, -нога	догурту, <i>прсл.</i>
довгоніс, -носа	до гурту, <i>ім.</i>
довгоший	доғ, -а (<i>нес</i>)
довезти (довезу)	до ґрунту, <i>прсл.</i>
довершення	додавання
довести (доведу)	додаток, -тку
довж, -і; -ю	Доде (Daudet)
довжезний	додержуватися
довжелезний	до діла, <i>прсл.-ім.</i>
довженний	долоду
довід, -воду	додому, <i>прсл.</i>
довідатись	до дому, <i>ім.</i>
довідка	до жару, <i>прсл.</i>
довідник	доза
довіз, -возу	дозавтра, <i>прсл.</i>
довізний	дозавтрього, <i>прсл.</i>
довіку, <i>прсл.</i>	дозвіл, -волу
до віку, -суду, <i>прсл.</i>	до згоди, <i>прсл.</i>

до зір, -ору	дома, <i>прсл.</i>
дозорець, -рця	домашній, -я, -є
доїдати	Домбровиці
доїнджати	домисел, -слу
доїнджий	доміно, -на, -ну
доїздити, -джу, -зиш	доміньйон
доїздитися	домінія
доїльниця	до міри, <i>прсл.</i>
доїння	домовина
доки, докіль	Донбас, -у
докищо (поки) <i>прсл.</i>	донедавна, <i>прсл.</i>
доки що (що зам.)	донезмогу, <i>прсл.</i>
докіль, докіля, <i>прсл.</i>	донахочу, донесхочу
докір, -ору	Донець (Дінця)
докола, довкола	Дон-Жуан і Дон-Хуан
доколи, <i>прсл.</i>	донахуванити
доконаний	Дон Карльос, -а
доконаність, -ости, -істю	Дон-Кіхот
доконче	дона
докрою, <i>прсл.</i>	до ноги, <i>прсл.-ім.</i>
до крою (чого) <i>ім.</i>	доносити
докрута, <i>прсл.</i>	доносити (від <i>доношувати</i>)
доктор, -а; -и	Дон-Хуан
докторат, -у	дона
докторство	до обід, <i>прсл. -ім.</i>
доктрина	дообідній
докуди, <i>прсл.</i>	до обіду, <i>прсл.-ім.</i>
документ, -у	до останку, <i>прсл.</i>
докупи, <i>прсл.</i>	допасті, допаду, -деш
доладу, <i>прсл.</i>	допис, -у
долина	дописувач, -а
до лиця, <i>прсл.</i>	допізна, <i>прсл.</i>
долі, <i>прсл.</i>	доплести, -лела
долілиць, <i>прсл.</i>	до пия, <i>прсл.</i>
долішній	до побачення
долонній	доповідач, -а
долоня	доповідь, -ді, -длю
долото (доліт)	допомагати (допомогти)
доля, -лі	допоможний
доляр, -а	допомогач, -а
дольоміт, -у	до послідку, <i>прсл.-ім.</i>

до прикладу, <i>прсл.-ім.</i>	достоту
допуст, -у	достоювання
до пуття, <i>прсл.</i>	доступний
доп'яна, <i>прсл.</i>	досхочу, <i>прсл.</i>
доразу, <i>прсл.</i>	досягнення
доречі, <i>прсл.</i>	дотеп, -у
до решти, <i>прсл.</i>	дотепер, <i>прсл.</i>
дорібок, -бку	доти, дотіль, <i>прсл.</i>
дорід, -оду	до того, до того ж
дорідний	доторк, -у
доріженъка (доріженъці)	дохід, -оду
доріжечка	доходити
доріжка	доцент, -а
дорога (доріг)	доцентство
дорогий (дорожчий)	доцентський
дорожній	доцентура
дорожчий	доцільність, -ости, -істю
доручення	dochасу, <i>прсл.</i>
досадний	дочка, -и
досвід, -у	доччин, -на, -не
досвідчення	дочиста, <i>прсл.</i>
досвіт (-ок) -у (<i>світанок</i>)	дошка (дощок)
досвіта	дошкульний
досвітній	дошмиги, <i>прсл.</i>
досить	дошириу, <i>прсл.</i>
досі, досіль, <i>прсл.</i>	дощ, -щу
досіування	дощик, -ку
досконалість, -ости, -істю	дошовий
дослідження	дощомір, -ра
досліджування	драглі, -ів
до смаку, <i>прсл.</i>	Драгоманів, -ова: -ом
до сподоби, до вподоби, <i>прсл.</i>	драгун, -а
доста, досить, <i>прсл.</i>	драконія
достатній,	дражливий
достаток, -тку	дражнити
достачання	драма
достачування	драматизація
достобіса, <i>прсл.</i>	драматичний
достотній	драматичність, -ости, -істю
достотно	драматургія
	дрантя

драти	дуалізм, -у
древній	дуалістичний
дредновт, -а	дубар, -я; -і
дресувати	дублет, -а
дровітня і дровітня	дублікат, -а
дригота, -ти	дубльон, -у (монета)
дригати	дубочок, -чка
дригати	Дубровнік
дрижаки	дуб'я
дрижання	дудар, -я; -і
дрижати	дуель, -лю
дріб (дробу)	дует
дрібний	дуже
дріб'язковий	дуженний
дріб'язок, -зы	дужий (дужчий)
дріжджі	дужки
дрізд (дрозда)	дужчати, дужче
дріт (дроту)	дукар, -я; -і
Дріяда	дур, -ру
дробина, -и	дурень, -рня
дробовий	дурисвітство
дрова, дров	дурність, -ости, -істю
дротар, -я; -і	дурнуватий
дротяний	дурощі (дурощів)
дрохва, -ви	дуумвірат, -у
друг (мн. друзі й други)	духовенство
другий	душа, -ші
дружба	душевний
дружина	душити (душать)
дружка	душний
дружній, дружньо	душогуб
друзяка	Дуче
друк, -у	дурнішати
друкар, -я; -і	Дюрінг (Düring), -а
дручок і дрючик	Дюссельдорф, -у
дряпак, -а	дядина, -и
дряпіжник, -а	дядько
дряпяти	дъоготь, -гто
дряпонути	

Е

евакований	екзегеза
евакуація	екзегет
евгенетика	екзегетика
евгеніка	екзекутивний
евдемонізм, -у	екземпляр, -а
евентуальний	екзерциція
евентуальність, -ости, -істю	екзистенція
евнух, -а	екзогамія
еволюція	екворт
евристика	екзотика
Евріпід	екіпаж
Європа	еклектизм, -у
європеєць, -їця	еклектик
європейський і європський	еклога
євфемізм, -у	економіст
євфонія	економічний
Егейське море	економія
єгіда	екразит, -у
єгоїзм, -у	екран, -у
єгоїст	ексхумація
єгоїстичний	експурсія
єготизм, -у	екслібрис
єгофутуризм, -у	експансія
єгоцентризм, -у	експедиція
єгалітаризм, -у	експеримент, -у
єгаліте	експертиза
єдда	експлуататор
Едесса	експльозія
єдикт, -ту	експозитура
Едінбург	експорт
Едісон, -а	експортер
eduкація	експрес, -у
Ейфельова вежа	експресіоніст, -ський
екватор	експресія
екваторіял, -у	експропріювати
еквівалент, -у	експропріяція
еквілібрістика	екстаза
екзальтація	екстемпорале
екзамен, -а	екстенсивний

екстерніст	емігрант, -а
екстравагантний	еміграція
екстрагувати	емігрувати
екстракт, -у	емір, -а; -и
екстремізм, -у	емісар, -а; -и
екстремний	емісія
ексцептенція	емпіризм, -у
ексцентрік	емульсія
ексцес, -у	емфаза
елеватор	Енгельгард
елегія	ендогамія
елегантний	Енеїда
елеганція	енергетика
електризація	енергійний
електризувати	енергія
електрика	ентомологія
електрифікація	ентузіазм, -у
електричний	ентузіастичний
електричність, -ости, -істю	енцикліка
електроліза	енциклопедист
електромагнет	енциклопедичний
електромонтер	енциклопедія
електромотор	епігон, -а
електрон	епіграма
елемент, -у	епіграф
Елеонора	епідеміолог
елізія	епідемічний
еліксир, -у	епідемія
елімінація	епізод, -у
елінг, -у	епізодичний
еліпса	Епікур
елюкубрація	епікуреець, -ейця
еляборат	епілепсія
елястичний	епілог
ельоквенція	епістоля
емаль	епістолярний
еманципація	епіталама
емблема	епітафія
ембріон	епітет, -а
ембріолог	епічний
емеритальний	епічність, -ости, -істю

еполет, -а	естетичність, -ости, -істю
епопея	Естляндія
епос, -у	есхатологія
епоха	етен
Ераерум, -у	етер, -у
еристика	етика
ермітаж	етикета
еротизм, -у	етимологія
еротика	етичний
ерудит	етичність, -ости, -істю
ерудиція	етін
Ерфурт	етіологія
есейізм	етіоп
есенція	Етіопія
ескімоси	етнограф
ескіз	етнографія
ескулап, -а	етнологія
еспанець, -нця	етопоєя
Еспанія	ефект, -у
еспанський	ефектовність, -ости, -істю
есплянада	ефенді
естет	Ефрат
естетика	ешельон ешелон
естетичний	

6

Єва	Єгипет, -пту
євангелик	єгиптянин (мн. єгиптяни)
євангелист	єдваб, -у
євангелія	єдиність, -ости, -істю
Євген, і Євген, -а	єднання
Євграф, -а	єзуїтство
Євдоким	слей
Євдокія	Єлісавета
Євлампій	Єнісей
Євлогій	Єнісейськ, -а
Євмен	єпархія
єврей, -я	єпархіальний
Євсевій	єпископ, -а

єпископат, -у
єпископія
єпископський
єпарх
єпархія
єресіярх
єресь, -сі, -ссю

єретик, -а
єрихон, -у
єрусалим, -у
єфрем, -а
єхидкуватий
єхидний

Ж

ж, же, спол. <i>пишемо окремо</i>	жах, -у
коли ж, його ж, вона ж, він же	жахливість, -ости, -істю
Жаб'є, -я, -ю	жававість, -ости, -істю
жабуриння	жвакання
жаб'ячий	жвакування
жага, -и	ждання
жадання	ждати (жду, ждеш)
жаден	жебри
жадібний	желятина .
жайворонок	женити
жаління	женних
жалісливий	женіння
жалісний	женуватися
жалість, -ости, -істю	жердина
жала (жниця)	жердка
жаль, -лю	жеребець, -бця
жандарм, -я	жереб'я
жанр, -у	жереб'ячий
жар, -у	жерсть, -ти, -тю
жаргон, -у	жестикуляція
жаріння	живий
жаркість, -ости, -істю	живити
жарт, -у	живіт, живота
жартівлівість, -ости, -істю	живопис, -у
жартування	живосилом, <i>прсл.</i>
жаский	жила, жили
жаско, <i>прсл.</i>	жилет, -а
жасмин, -у	жилетка
жати (жну, жатий)	жир, -у
	жирафа

жиро	жовток, -тка
житній	жовтоцвіт, -у
жито	жовч, -чі, -чю
Житомир, -а	жолоб
життєвий і життєвий	жолуддя
життєпис	жолудь, -я; -і, -ів
життя (живу)	жона
Жід, Андре	жонатий
Жіліна	жонглер, -а; -и
жінка (жінці, жінок)	жорства
жіноцтво	жорстваний
жіноцький	жорстокий
жіночий	жорстокість, -ости, -істю
жінчин	жрець (жерця)
жірондисти	жуїмом
жмакання	журиба
Жмеринка	жутистися, -юся
жмуритися	журнал, -у
жмурки, -ів	журналіст
жнець (женця, <i>клич.</i> женче)	жучок, -чка
жовнір, -ра	Жюль Верн
жовтавий	Жюльєн (Julien)
жовтень, -тня	Жюр'єн де ля Грав'єр Jurien de la Graviere
жовтість, -ости, -істю	жюрі
жовтішати	Жюсьє (Jussieu)
жовтогарячий	

3

заальпійський	забара, -и
ваангажувати	забарний
ваатлянтійський	забачити (загледіти)
забавка	за безцін(ъ), <i>прсл.</i>
забаг, -у	забережжя; -реж і -режжів
забаганка	забивати
забагатіти	забивач, -а
забагато, <i>прсл.</i>	забирати
забайдуже, <i>прсл.</i>	забити (заб'ю, заб'єм, заб'є, заб'ємо, заб'єте, заб'ютъ)
Забайкалля	забиття
Забалкання	

забияка, -и	завершувати
забігти, -іжу	звести (зведу, зavedений)
забір, -ору	зважди, <i>прсл.</i>
забовваніти	зваждишній
забоїстий	звязятість, -ости, -істю
зaborгованість, -ости, -істю	звязя
заборонний (той, що його треба заборонити)	звидна, <i>прсл.</i>
забрання	звидки, -ів
забрати (зaberу)	звисливий
забрід, -броду	звисокий
забряжчати, -чу	звисть, -ти, -тю
заброхатися	звити, завию
забувати (кого-що, про кого-що)	звити, зав'ю
забудькувати	звиття
забутній	звичка
забутній	звід, -оду
забуття	звіжкати, кого
заважати (кому)	звіз, -озу
завар, -у	звізно, <i>прсл.</i>
завбачати	звірюха
завбачити	звітати
завбільшки, <i>прсл.</i>	за віщо, <i>займ.</i>
завважати й зауважати	завод, -у
заввишки, <i>прсл.</i>	заводити, -джу
загарячішки, <i>прсл.</i>	заводіяка
заглибшки, <i>прсл.</i>	завозити, -вожу
загрубшки, <i>прсл.</i>	звойовник, -а
задалеки, <i>прсл.</i>	Заволжя
задальшки	заволзький
завдання	заворітній
завдаток, -тку	зоворот, -у
завдовш	зовороть, -і
завдовшки, <i>прсл.</i>	зовоювати
завдяки, <i>прсл.</i> (чому)	звойований
заведій, -я	засіди, <i>прсл.</i>
завезти (завезу)	застаршки, <i>прсл.</i>
завеликий	завтра
заверчувати	завтрашній
завершення	завтрішній
	завчасний
	завчасу, <i>прсл.</i>

завшир, завширки	задній
загадування	Задніпра
загал, -у	задньопіднебінний
загальний	задобрий
загальнообов'язковий	задобре
загарбник, -а	задовгий
загарячий	задовго
загин, -у; до загину	задовільний
загір'я	задовільняти
загніт, -у	задоволення
загніжджатися	задорожній
загоді і загодя	задосить
загоїти	задріжати
заголовок, -вка	задрі(и)панець
загоріти	задурно, <i>прсл.</i>
загорнути (загорнений)	задуха
загорода	засіць, зайця; зайці
загороджувати	зажевріти
загорьований	зажин, -у
загострений	зажинки, -нків
загострювати	заздалегідь, <i>прсл.</i>
заготівля	заздрісний
заготівний, -а, -е	заздрість, -ости, -істю
заграва	заздрощі (заздрощів)
заграниця	зазимки, -ків
Загреб, -у	зазіхання
загримати	зазнавання
загриміти	зазнайомлюватися
загрозливий	зазов, -у
зад, -у	зазначений
задавати	зазначення
за давніх-давен	заінвентарювати
задарма, <i>прсл.</i>	заінвентарюваний
задаток, -тку	заінтересувати
задача (задач)	зайнтригований
задерикуватий	заіржавіти
задержуватися	заіскритися
задерій, -рія	заідання
задирача	заїди
задки	заїдливий
задля, <i>прсл.</i>	заїжджати

заїздити (заїжджу)	закрут
заїздити (кого)	Закубання
заїзний	закурити, -курю
заїкатися	закуріти, -курю
заїкнутися	закутень, -я
заїкуватий	закутній
зайвий	закуток, -тка
зайвина, -и	закуштувати
зайдиголова	зalamаний
займаний	заламати
займання	залежний
займенник	залежність, -ости, -істю
займище	заледве
зайняти (займу, зайняв)	залетіти, -лечу
зайняття	залив, -у
закалець, -льця	залити (заллю)
Закавказзя	залишити
заказний	залізя
заказник	залізко
закам'яніти	залізний
закарлюка	залізниця
Закарпаття	залізничий
закацюбнути	залізо
заквилити	залім, -ому
заки	заліт, -лету й -льоту
закіль, <i>прсл.</i>	залітати
закінчення	залітошній
закінчування	залляти
заклад, -у	залоза
заклясти	залишки, <i>прсл.</i>
заколот, -у	залия, -і
закон, -у	залигти (залижу, заліг)
законний	зальоти (зальотів)
законодарство	Зальцбург, -у
закордон, -у	замазка, -и
закордоння	замалий, -ла, -ле
за кордоном, <i>прсл. ім.</i>	замалим, <i>прсл.</i>
закривавлений	замало', <i>прсл.</i>
закритість, -ости, -істю	замести (замету, замів, за- мела)
закричати	замет, -у
закріпа, -и	

вамирання	заорендувати
замирення	заорювання
замисл, -слу	заочі, <i>прсл.</i>
заміж, <i>прсл.</i>	запал, -у
заміжня	запалення
замінювати	запальний
замінити	запам'ятати
заміркувати	запам'ятування
Замістя	запанібрата, <i>прсл.</i>
замість, <i>прсл.</i>	запаска, -и; -и, -ок
замітати	запах, -у
замітка	запашний
замічувати	запашно, <i>прсл.</i>
замкнути (замкнений і зам- кнутий)	запевне
замовлення	заперечення
замовляння	заперти (запер)
заможний	запинка
заможність, -ости, -істю	запирати
замок, -а; замки, замків (будинок)	запис, -у
замокати, замок, замокла	зайдит, -у
замолоду, <i>прсл.</i>	запирання
заморозень, -зня	запівдарма, <i>прсл.</i>
заморозъ, -і	запідпідьомкати
замор'я	запіл, -олу
занадто, <i>прсд.</i>	запілля
занедбання	запічок, -а
занедбувати	заплід, -оду
занедужати	заплітати
занемогти	запльомбований
занепад, -у	запобіжний
занепадництво, -а	заповідання
занехати	заповідь, -іді, -ддю
занехаяти	заповісти, -си
Занзібар	заповіт, -у
за ніщо, <i>прсл. зайн:</i>	запозичення
заносити, -шу	запоїни, -поїн
заносити, -шу (одежу)	заполоч, -і
заняття й зайняття	запомогти (запоможу)
	запопадливий
	Запоріжжя
	запорізький

запорожець, -жця	засновок, -вку
запродаж, -у	за сонця, <i>прсл.</i>
запросини (запросин)	заспів, -у
запрохувати	заспівати
запрошувати	заспіль, <i>прсл.</i>
запрягти (запряжу, запріг, запрягла)	зассаний
запустілий	зассати, зассу
заради	застарий
зараз = негайно	застебнути
за раз; числ. за раз при- ніс усі дрова	застерегти (застережу)
заразливий	застерігати
заразливість, -ости, -істю	застидати
заразом, <i>прсл.</i>	застібати
зараненько, <i>прсл.</i>	застібка
заразні, <i>прсл.</i>	застіжка
заразній, -я, -є	застій, -ою
заразня, <i>прсл.</i>	засторонок, -ронку
заразо, <i>прсл.</i>	застосування
заразивно	застре(і)лити
заробіток, -тку	застираю, -баєш
заробітчанин (<i>мн.</i> заробіт- чани)	заступилно, -а
зародок, -дка	заступництво
засалити	засув, -у
засвідчити, -чу	засувний
засвітла, <i>прсл.</i>	засудити (засуджений)
засвоєння	засяти і засяяти
vasipati (від спати) заси- нати (від сон) або засип- ляти	зате, <i>прсл.</i>
засипати, засиплю	затверджувати
засіб, -собу	за те, <i>займ.</i>
засів, -у	затемна, <i>прсл.</i>
засівний	затепла, <i>прсл.</i>
засідання	затесати (затешу)
засідка	затирка, -и
заскімліти	затичка
засмерджуватися	затишний
засніт, -у	затишно, <i>прсл.</i>
	затісно, <i>прсл.</i>
	затісувати
	заткально, -а
	затомість, <i>прсл.</i>
	затремтіти

затросний	защіпати
затроювати	защіпка
затужити (затужжать)	защо, <i>прсл.</i>
затхлість, -ости, -істю	за що, <i>займ.</i>
затяжний	заяць і засіць, зайця
затъмнити	збавити
затъмніння	збагатити
зауважити	збагачувати
Захар, -ара	збанкрутити
захворіти	збездештити
захисний	збезчещений
захисник	зберегти (збережу, зберіг, зберегла)
захист, -у	збережіння
захисток, -туку	зберігання
захихикати	зберігати
захищати	збирач, -а
захід, -ходу	збіг, збігу
західник, -а	збігатися
західній	збіжжевий
західноєвропейський	збіжжя
західноукраїнський	збільшення
заходень, -дня	збільшити
заходець, -дця	збір (збору)
заходити	збірний
захолодки, <i>прсл.</i>	збірник
захопити, -плю	збіса, <i>прсл.</i>
зацвісти, -ту	зблизька, <i>прсл.</i>
зацерувати	збоїни (збоїн)
заціпити, -ціплю	збоку, <i>ім.</i>
зачервивіти	зброя (воєнна), -ї
заче(i)ркувати	зброя (упряж на коня)
зачіпати	збудування
зачіпка	звання
зачіплювати	зварити (зварений)
зачіска	зватися (звуться)
зачісувати	звезти, звезу
зачучверіти	зверх, <i>прсл.</i>
зашпори	звертатись
заштатний	зверхній, -я, -e
защепити, -плю, -пиш	
защібати	

зверху, <i>прсл.</i>	звуконаслідний
з верху, <i>ім.</i>	звуконаслідність
звести, зведу	звукосполучення
зведеній	Звягель, -гелю
звечора, <i>прсл.</i>	зв'язати
звечоріти	зв'язка
Звенигородка	зв'язок
звисока, <i>прсл.</i>	зв'язувати, зв'язуватися
звихнення	зв'язь
звичаєвий	зв'ялити, зв'ялитися
звичай, -аю	зв'янути
звід (звод)	згадувати
звідки, <i>прсл.</i>	зганьбити
звідкіль, <i>прсл.</i>	зганьблення
звідкіля	згар, згари
звідомлення	згарище
звідси	згарячу, <i>прсл.</i>
звідсіля	згідний
звідсіль, <i>прсл.</i>	згідність, -ости, -істю
звідти, звідтіля, звідтіль	згірклій
звідусіль, звідусіля	згірклість, -ости, -істю
звідусюди, <i>прсл.</i>	згірок, -рка
звіку (ніколи)	згірш, згірше, <i>прсл.</i>
звільна	згір'я
звір, -ра (не бачив звіра), -ру (там багато звіру) = = звір'я	зглибока, <i>прсл.</i>
звіринець, -инця	зглуха, <i>прсл.</i>
звірський	згодом, <i>прсл.</i>
звірюватий	згорда, <i>прсл.</i>
звір'я (багато звірів)	згордіння
звіря (звір)	згордіти
звісний	зори, <i>прсл.</i>
звісність, -ости, -істю	з гори, <i>ім.</i>
звістка	згоріння
звітний	зоріти
зводити, зводжу	згорнути (згорнений і згор- нутий)
звозити, звожу	згортати (згортаний)
звойовувати	зграбний і зграбний
зворот, -у	зграя, -ї
звоювати (звойований)	згрецька, <i>прсл.</i>
	згрізна

згрубілій	Зеляндія
згрубілість, -ости, -істю	земець, -мця
згрупувати (згрупований)	землемір
згусток, -а	землепис, -у
зграя	землетрус, -у
зграбло, -а	землеустрій
здавен-давна	земля (земель)
здавна	земляний
здалека (у), <i>прсл.</i>	зеро, -а
здаля, <i>прсл.</i>	Зефір, -у
здатний	з'єдинити
здатність, -ости, -істю	з'єднати (з'єднаний)
здебільша, <i>прсл.</i>	зжалитися
здебільшого, <i>прсл.</i>	зжати
здешевити	зжинати
здешевлення	зжовкнути
здібати, здібаю	з-за, <i>прийм.</i> з-за хати
здивування	ззаду, <i>прсл.</i>
здирник	з-за кордону, <i>ім.</i>
з дитинства, <i>ім.</i>	ззувати
здібний	зигзаг, -у
здібність, -ости, -істю	Зигфрид, -а
з діда-прадіда, <i>прсл.</i>	Зизаній, -я
здіймати	зима
здійнятій	зичливість, -ости, -істю
здобич, -і, -ччю	зібрати
здобичник	зіво, -а
здовж <i>i</i> уздовж, <i>прсл.</i>	зігнорувати
здоров'я	зідхання
здоров'ячко	зідхнути
здох, -у	зілля
здригнутись	зілляти (зіллю)
здрібна, <i>прсл.</i>	зіллячко
здрібність, -ости, -істю	зільник
здуру, <i>прсл.</i>	зімління
Зевс	зімліти
зекономити	Зінов'єв
зеленастий	Зінов'євське
зеленість, -ости, -істю	Зіньків, -ова
зеленіти	Зіньківський
зеленішати	Зінько, -а; Зіньку!

зіпхнути	змилок, -лка
зір (зору)	змисл, -у
зврвати	з-між, <i>прийм.</i>
зіронька (зіроньці)	змій, змія
звісподу, <i>прсл.</i>	змінний
з'їжджати	змінність, -ости, -істю
з'їзд	змінюватися
з'їсти, з'їм, з'їсти	зміст, -у
з'їхати	змішування
з краю <i>ім.</i>	змішуватися
скраю, <i>прсл.</i>	зміщувати [ся]
влазити (влазь)	змогти (зможу)
влегенька	змолоду, <i>прсл.</i>
влегка, <i>прсл.</i>	змосковська, <i>прсл.</i>
злекшити	зм'якшення
злетіти (злечу).	зм'якшити
влива	зм'яти (зімну)
зливатися	знавець, -ця
влигодні	знагла, <i>прсл.</i>
влигодній	з-над, <i>прийм.</i>
злидар, -я; -і	згадвору, <i>прсл.</i>
злиденно	згадіб, згадобу
злидні	згайомий
злив	згайомити
влість, -ости, -істю	згайти
вловживання	знак, -у
зловмисний, зломисний	зnamенний
влочин, -у	зnamенник
влочинець, -нця	згаменувати
влочинний	зганий
з ляку, <i>прсл.</i>	згания
змагання	знарошне, <i>прсл.</i>
змалечку	знаряддя
змалку, <i>прсл.</i>	знати, (знатися, знається)
зматчтіти (про рій)	знаття
змеженіти	знахар, -я; -і, -ів
з-межи	знахарка
зменшення	знахідник
зменшити	значення
змертвіння	значити, значу
змилини	значіння чого

значний	вокола, <i>прсл.</i>
значність, -ости, -істю	
значця, <i>скороч.</i> значиться	
звевіритися <i>в кому, чому</i>	
звевіра, -ри	
звевір'я (звевір'ї)	
знедавна, <i>прсл.</i>	
звевемелення	
звенацька, <i>прсл.</i>	
звеобачка (и)	
звепритомніти	
звервований	
звестяму, <i>прсл.</i>	
зветямитися	
звехотя, <i>прсл.</i>	
звехочу, <i>прсл.</i>	
звечев'я, <i>прсл.</i>	
зниження	
знижка	
знизу, <i>прсл.</i>	
зникати	
звімати, <i>краще:</i> здіймати	
звімецька, <i>прсл.</i>	
звічев'я	
звіяковіти,	
звнов, знову, <i>прсл.</i>	
зносити	
зночі	
звущання	
збобов'язання	
збобов'язати	
збобов'язувати	
зовнішній	
зовсім, <i>прсл.</i>	
во всім, <i>займ.</i>	
водіяк, -а	
возла, <i>прсл.</i>	
возуля	
зоїл, -а (алісний критик)	
Зойдер-Зе Zuider Zee	
войк, -у	
	воколишній
	зокрема, <i>прсл.</i>
	золотар, -я; -і, -ів
	золотоверхий
	золочення
	Золочів, -ева
	Золя, Еміль
	зоографія
	зоологія
	зоохемія
	зоолог, -а
	зопалу, <i>прсл.</i>
	зорати
	зорганізувати
	зоря, -і (зір)
	зорянний
	зосередження
	зосібна, <i>прсл.</i>
	зошит, звич. зшиток
	зоя, -ї
	з-перед, кого, <i>прийм.</i>
	з-під чого, <i>прийм.</i>
	з-поза
	з-поміж, з-помежи
	з-понад, <i>прийм.</i>
	з-попід, <i>прийм.</i>
	з-посеред, <i>прийм.</i>
	з початку, ім.: з початку
	року, але спочатку, <i>прсл.</i>
	з провіку, імен.
	з-проміж, <i>прийм.</i>
	зрадливість, -ости, -істю
	зрадництво
	зразковий
	зразок, -зка
	зразу, <i>прсл.</i>
	зранку, <i>прсл.</i>
	зрання, <i>прсл..</i>
	зрештою = проте, а втім
	<i>прсл.</i>

з рештою чого, ім.	зубожіти
звільнення	зукраїнізувати
звільнитися (звівняється)	зулус, -а
звідка, <i>прсл.</i>	зулуський
звізна, <i>прсл.</i>	зумисне
звілість, -ости, -істю	зумисність, -ости, -істю
звіст (зросту)	зупинка
зробити (зроблений)	зусилля
з розгону, <i>прсл. ім.</i>	зусіль = звідусіль
зроду — ніколи, <i>прсл.</i>	зустріч, -чі, -ччю
з роду (якого)	зустрічатися
зроду-віку	зустрічний
зроду-звіку, <i>прсл.</i>	зусюди, <i>прсл.</i>
зрозумілій	зфабрикувати
врозуміння	зформувати (зформований)
вростання	зформулювати (зформульо-
вростити, -рошу	ваний)
зруйнування	зцідити
зруки, <i>прсл.</i>	зцілення
зрусська, <i>прсл.</i>	зцілити
зручний	зчарувати
зручність, -ости, -істю	зчасом (згодом), <i>прсл.</i>
зсадити	зчаста, <i>прсл.</i>
з-серед, <i>прийм.</i>	зчинити
зсередини, <i>прсл.</i>	зчистити
зсерця, <i>прсл.</i>	зчіплювач
зсилати	зчорніти
зсиніти	зшивати
зсипати	зшиток, -тка
зсипний	зщулитися
зсідати	з'юртуватися
зсохнути	зябля, -і
зсподу, зосподу, <i>прсл.</i>	з'ява, -и
зстародавна, зостародавна, <i>прсл.</i>	з'явитися
зступити	з'являтися
зсунути	зявище (пелька)
зшити	з'явище (з'ява)
зубний	зятній
зубожіння	зять, -тя
	зяти

i, спол.; і вимовляємо та пишемо завжди між двома приголосівками, а також на початку речення.	іжиця
Ібаньес, -а	із, <i>прийм.</i> = з; із вимовляємо та пишемо між двома приголосівками, а часом і на початку речення, коли дальнє слово починається з приголосівки.
Ібсен, -а	із- приrostok; перед глухими приголосівками <i>к</i> , <i>н</i> , <i>т</i> , <i>х</i> змінюється на <i>ic</i> : ісказати
Іван (на Івана)	Ізабелла, -лли
Іванко	ізвечора, <i>прсл.</i>
Іvasенко (прізвище)	із-за = з-за, <i>прийм.</i>
Іvasенько	ізваду = ззаду, <i>прсл.</i>
Іvasь (клич. ф. Іvasю)	ізвісти = звісти
іволга	Ізида, -и
Ігорович	Ізмаїл, -їла
ігра, -и	ізмарагд, -у
іграшка, -и	Ізмір (Смірна)
ігумен	ізобари
ігнорант	ізоглоси
ігноранція	ізогомія
ігнорувати	ізографія
ідеал, -у	ізолювати
ідеалізм	ізолятор
ідеалізувати	ізоляція
ідеаліст	ізохімени, -мен
ідеалістичний	ізохронізм, -у
ідеальний	ізраїль, -я
ідейність, -ости, -істю	ізраїльський
Іден (Eden)	ізраїльтянин (<i>мн.</i> ізраїль- тяни)
ідентифікація	ізосподу, <i>прсл.</i>
ідентичний	ізумруд, -а
ідентичність, -ости, -істю	Ізюм, -у
ідеограма	ікло
ідеографія	іконографія
ідеократізм	
ідеолог	
ідеологія	
ідилія, ідилля	
ідіосинкразія	
ідіот	
ідіотизм, -у	

іконопис, -у	імпорт, -у
іконостас, -у	імпресаріо
ікра, -и	імпресіонізм
Іларіон, -а	імпресіоністичний
Іліада	імпровізація
Іллінці, -ців і -нець	імпровізувати
Ілля	імпульс
ілюзія	імпульсивний
ілюмінація	ім'я, імени
ілюмінувати	імені, ім'ям
ілюстративний	інавгурація
ілюстратор	інак
ілюстрація	інакший
ілюструвати	інбар, -у
Ільїн, -а, -ові	інвектива
Ільїч, -а, -еві	інвентар, -я
Ільмень, -ю	інвестиція
імагінізм, -у	інвігіляція
іматрикуляція	Інгул, -а, -лові
імбер, -у	Інгулець, -льця
імброльйо,	інгалятор, -а
іменник	інгеренція
імення, іменнів і імень	інгредієнція
імжити, -житъ	інгресійний
імігрант, -а	ін'гуш, -а
іміграція	інде
імігрувати	індекс, -у
імітація	індемнізація
імітувати	індивід, -а
імовірність, -ости, -істю	індивідуалізація
імла, -и	індивідуалізм, -у
імператив	індивідуаліст
імператриця	індивідуальний
імперія	індивідуальність, -ости, -істю
імперіялізм, -у	індивідуум
імперіяліст	індиго, -а
імперіялістичний	індик, -а
імпет, -у	індинерентність
імпозантний	індісць, -йця
імпозантність, -ости, -істю	Індія, -ї
імпонувати	

індіянин, -ина; -яни	інструмент, -у
індолог, -а	інсур'єнт
індульгентія	інтер'єральний
інду, -а	інтер'єрація
індустрія	ітелект, -у
індустріялізація	інтендант
індустріальний	інтелігент, -а
іней, інею	інтенсивність, -ости, -істю
інертний	інтенція
інерція	інтервал-, у
інженер, -а: -и	інтерв'ю <i>не відм.</i>
ініціял	інтерв'юер, -а
ініціатива	інтердикт, -у
інквізитор	інтерес, -у
інквізиція	інтересний
інколи	інтересність, -ости, -істю
інкоґніто	інтерлюдія
інкримінований	інтермедія
інкуди, <i>прсл.</i>	інтермеццо
інновація	інтернаціоналізм
іновірець, -рця	інтерпелювати
іноді, <i>прсл.</i>	інтерпеляція
інсерат, -ту	інтерпункція
інсигнії	інтерциза
інсинувати	інтимний
інсинуований	інтонація
інсолація	інтригант, -а; -и
інспект, -у	інтригувати
інспектор	інтроекція
інспекція	інтролігатор, -а; -и
інспірувати	інтуїтивний
інсталяція	інтуїція
інстинкт, -у	інфамія
інститут, -у	інфекційний
інституція	інфекція
інструктаж, -у	інфінітив, -а
інструктивний	інфлексія,
інструктор	інфлюенца
інструктувати	інфлюенція
інструкція	інфляція
інструктувати	інформація

ін-хто, ін-кого, ін-кому	іслям, -у
інцидент	Ісландія
інший	існий
ін-як, ін-який	існувати
інъекція	Ісократ
Іпполіт, -а	іспит, -у
іраціональний	іспитати
ірвати (він ірве, вона рве)	іспроста, <i>прсл.</i>
іредент, -а	ісп'яна, <i>прсл.</i>
іредента, -и	істина
іригатор, (-гація)	історик
Ірида, -и	історичний
Ірина	історичність, -ости, -істю
ірис, -у (<i>росл.</i>)	історично-філологічний
іритація	історично-філософічний
іритуватися	історіограф
Ірклій, -лієва	історія
Іркутськ	істота (істот)
Ірляндія	ісхіяс, -у
Ірод	італієць, -їйця
іронічний	італійський
іронічність, -ости, -істю	Італія
іронія	іти (іду, не йду)
Ірпінь, -пеня	Іфігенія
Іртиш, -а	іхтіосавр, -а
іскорка	іхтіологія
іскра (іскор)	Ічень, Ічні
іскряний	ішняс, <i>краще:</i> ісхіяс

I

Івга, -и = Євгенія	їжджений
Їда	їжитися
Їдак, -а	їзда
Їdal'nya	їздець (їздця)
Їдець, Їдця	їздити (їжджу)
Їдкий	їздня, -і
Їдьма, Їдцем, <i>прсл.</i>	Її, <i>займ.</i> (<i>род. і знах.</i>)
Їжа, Їжі	Її, <i>займ.</i> (<i>даваль.</i>)
Їжак	Їйбо, Їйбогу

Їречек	їстивний
їство, -а	їхати
їсти, їм, їси, їж і їдж, їдже-	їхній, -я, -є
ний і їдений	

Й

Й, сп. вимовляємо й пишемо	йоломок, -а
між голосівками, або й по	йолоп, -а
голосівках перед приго-	Йона, -и
лосівками	йонійський
Ймення, або імення	Йонія
Йов, -а	Йордан, -у
Йоганнесбург	Йорж
його, йому (<i>від</i> він)	Йоркшир
йод	Йосип
йодоформ	йотувати (йотований)
йойкати	йти
Йокогама	

К

кабала, -и	кавказький
кабалістика	кавція
кабанник	кавчук
Кабарда, -и	кав'яр, -у
кабаре, <i>не відм.</i>	кагал, -у
кабиця, -і	каганець, -я
кабінет, -у	Кагарлик, -а (місто)
кабінетний	кагла, -и
кабріолет, -а	каданс
кавалер і кавалір	каденція
кавалергард, -а	кадження
кавалерист	кадильниця
кавалерія	кадр, -у
кавар, -я; -і	кадриль, -лі, -ллю
каварня	каждан
каверза, -и	Казахстан, -у
Кавказ, -у	Казань, -і

казати, кажу	кальорифер, -а
Казбек, -у	кальорія
каземат, -ту	кальсони
Казимир, -а	кальян, -а; -і
казна-коли, казна-що,	камарилья
казна-як, просл.	каменистий
казуїстика	камениця
Кайн	Каменськ
кайдани	каменюка
Кайтель (Keitel)	каменяр, -а, -і
какаду	камень (-меня = одного, -меню = матеріалу на будування)
какао, -а	камера
какографія	камердинер
калавур, -у	камертон, -а
каламар, -я	камінець, -ниця
каламутний	камінний
калатало, -а	каміння
калач, -а	кампанія
Калевала	камфора, -и
Каледонія	Кам'янець
календар, -я; -і	кам'яний
калинняк, -у (гай)	кам'яниця і камениця
каліграфія	канал, -у
Калігула	канва, -и
каліф	канделябр
каліцтво	кандидат
калічити	кандидатський
Каліш	канібал, -а
калкий	Канів, -нева
Калміюс, -а	канівець, -вця
калоша і кальоша	канон, -у
Калябрія	канонік
калюжа, -і	канонір, -а
калямбур, -у	кантілена
каляріпа	Кантон, -у
Кальвін	канцелярія
кальвінізм, -у	канцлер, -а
кальвініст	кания
кальвінський	каолін
калькуляція	
Калькутта	

капеля	картоплиння
капітал, -у	картопля (картопель)
капіталізм, -у	каруселя
капіталіст	каруца
капіталістичний	каса
капітальний	касарня
капітан, -а	касація
капітул	касир, -а; касирка
капітулювати	Касіян і Касян, -а
капітуляція	каскада
капітульний	Кассандра, -и
каплиця, -і	Кассій
капосний	Кассіопея, -ї
Каппадокія	кастелян, -а
капраль, -я	Кастилія, -ї
Капрі	касувати
капсуля	катаклізм, -у
капуцин, -а	катакомба
карабін, -а	каталепсія
карабінер	каталог, -у
караван	каталогувати
Караджіч, -а, -еві	Катальонія
Карамзін, -а	катар, -у
карась, -ся	катафальк, -у
карбід, -у	категоричний
карбіж, -бежу, -бежем	категоричність, -ости, -істю
карбованець, -нця	категорія
карбункул	катедра
кардинал, -а	катер, -а
кар'єра	катівня, -і
карикатура	Катиліна
Карл, -а	кат-ма
Карлсбад, -у	католик
кармазин, -у	католицький
кармін, -у	каторга
Карпати, Карпат	натування
Карпівка	нахля, -і
картель, -ю	кача, -ати, -і
картограф	качання
картографія	качка, качок
картон, -у	качур

кашель, -шлю	кета, -и
кашкет, -а	кетяга, -и
кашмир, -у (тканина)	кефір, -у
каштан, -а	Керч
каяття	кивати, -ваю
квадрат, -а	кидькома, <i>прсл.</i>
квадрильйон, -а	києвлянин, <i>краще:</i> киянин
кваліфікація	Київ, Києва, -у
квапитися	київець, -ця
квартал, -у і -а	килим, -а; килими
квартир'єр	килимар, -я; -і
кvas, -у	кинути, кинь, кинений і кинутий
кvasиво, -а	кипіння
кvasолиння	Кипріян, -а
кvasоля	кип'яточок, -ку
квит, квиток (білет)	кип'ячий
квитанція	киргіз, -а
квінтильйон, -а	киргізький
Квінтиліян, -а	киса, -и
Квіринал, -у	кисенний (від кисень)
квітень, -тня	кисень, -еню
квітка, квітці, квіток	кисет, -а
квітневий	кисіль, -лю
квітчання	кисленний
квітчастий	кислість, -ости, -істю
кеглі, -ів	кит, -а
келішок, -а	китиця, -і
келія	кицька, кицьці
Келлог, -а	Кишинів, -нева (м.)
Кембрідж	кишкар, -я; -і
кенгуру, <i>не відм.</i>	киянин, -а
Кентербері, <i>не відм.</i>	кібець, -бця
Кенігсберг	ківш, ковша
кенігсберзький	кіготь, кігтя
кепкування	кіл, кола
кепський	кіло, -а кільо
кептар, -а	кілограм, -а
кераміка	кілометр, -а
керенка	кілько (кількох)
керманіч, -а	
кесон, -у	

кілька десять, -ьох	кіш (коша)
кільканадцяtero, -ох	Клавдій, -я
кілька разовий	кланятися
кілька сot	класти (кладу)
кількісний	клейти
кілько, не відм.	клей, -ю
кільце, кілець	клейнити, клейню
кін, кону	клейно
кінва, -и (зб. коні)	клейноди
кінематограф, -а	клейстер, -тру
кінець-кінцем, просл.	клекіт, -коту
кінний	клекотати, клекочу
кіннота	клен, -а (одного); -у (матеріялу)
кіно, -а, -у, -ом	Клеопатра
в кіні, кіна	клепало, -а
кіно-концерт, -у	клепсидра
кінський	клептоманія
кінцевий	клерикал, -а
кінця-краю нема	клерк, -а
кінчастий	клечальний
кінчати	клешня, -і клішня
кінь, коня, коней, кіньми	Климент, -а
кіоск, -а	клиник
кіпоть, -птя	клієнт, -а
Кіприда	клімат, -у
кіптява	кліматологія
кіптяга	клініка
кір, кору	клітка
кірасир	кліше
Кірке	кліщі, кліщів
кісник	клопіт, -поту
кісся	клопотати (клопочу)
кістлявий	ключча
кістяк	клюб, -у
кість, кости, кістю, костей	ключар, -я; -і
кісьба	клавіш
кіт, кота	клякер (фр.), -а
кіт-воркіт, кота-воркота	кля(а)рнет, -ета
кітва, -и	
кітляр, -а; -і	
Кічкас, -у	

клясик, -а	кожом'яка, кожом'яцтво
класифікація	кожухар, -я; -і
класичний	коза, кіз
класовий	козацтво
клясти, кляну (<i>i</i> клену)	козаччина
кляття	козел, -зла
кляштор	козир-дівка
кльоака	коїти, кою
кльовн, -а	конетувати
кльозет	колега
Кльондайк, -у	колеж, -у (фр.)
Кльопшток, -а	колектив, -у
Кльотильда	колектор, -а
кметити, -чу <i>i</i> кмітити	колекція
кмічу	колесо, коліс
кмин, -у	колинебудь, <i>прсл.</i>
книгар, -я; -і	коли-не-коли, <i>прсл.</i>
книготоргівля	колись
книжковий	колишній
книжний	колишо, <i>прсл.</i>
книшопах	колізія
князювання	Колізей, -зею
князь, князя	коліно, коліньми
княжа, -ати, -аті	колінце, -я
коаліційний	Коліні (Coligny)
коаліція	колір, -льору
кобзар, -я; -і	колісник, -а
кобура, -и	колісце, -сся
ков[д]ло	коло, кіл
коваленко	колода, колод
Ковалів, -лева, -леву	колоддя
ковальчук (<i>клиничк</i> коваль- чуку)	колодязь, -я
Ковеги, -гів (ст.)	коломазь, -і
коверзун, -а	Коломак, -у
коверта, -и	колона, -и
когорта	колонізація
кодекс, -у	колонія
кодифікація	колоніяльний
коефіцієнт	колос, колоса (велет)
кожен, кожний	колос, -а (одного) <i>i</i> -у (колосся)

колоти, колю, колений і	комплекс, -у
колотий	комплект, -у
колотити, колочу	комплімент, -а
Колхіда	композитор
Колюмб, Колюмбія	компот, -у
колоядування	кэмпрес, -у
колястра (нар. куластра)	компроміс, -у
колький, -а, -е (від колька)	компромітувати
кольоквіюм	комуна
Кольомбо	комунар, -а, комунари
Кольорадо	комунізм, -у
кольорит, -у	комунікат, -у
кольоровий	комунікація
кольофонія	комфорт, -у
кольпортаж, -у	конар, -а (гілляка)
кольпортер, -а	конвент, -у
кома, -и	конверсія
командор, -а	конвікт, -у
комар, -я	конвульсійний
комбінація	конгеніяльний
комедія	конгестія
комедіянти	конгельомерат, -у
комедіянський	конгресація
коментар, -я; -і	конгрес, -у
комерція	конгруентний
комініяр, -а	конденсатор, -а
комиш, -у	кондиція
комівояжер, -а	кондотьєр
комільфо, <i>не відм.</i>	кондуїта
комір, -а; -ри; -рів	конечне, <i>прсл.</i>
комісар, -а; комісари	коник
комісаріят, -у	коничок, -чка
комісіонер, -а	конклав, -у
комітет, -у	конклузія
комічний	конкордат, -у
комічність, -ости, -істю	конкретний, -а
комода, комод	конкурент
компаньйон, -а	конкурс, -у
компетентний	конон'язь
компілятор	коноплі, конопель
компіляція	консеквентний

консерва	копа, копи; копи, кіп
консерватор	копальня
консилія	копач, -а
консисторія	• Копенгаґен, -у
консорціум, -у	Коперник, -а
конспект, -у	копирати
конспіративний	копито, -а
конспірація	копиця, -ци
Константин і Костянтин, -а	копійка, -пійок
констатувати	копіювати (копійований)
констеляція	корабель, -бля
конституція	кораль, -лю
конструкція	Коран, -у
конструюваний	кордебалет, -у
консул, -а	кордельєри
консулят, -у	Кордільєри (гори)
контагій, -ю	корегувати
контингент, -у	коректа, -и
континент, -у	коректор, -а; -рі
континентальний	корепетиція
контрагент, -а	кореспондент
контрастний (від контраст)	корець, кірця
контрибуція	коридор
контроверсія	Коринт, -у
контролер, -а; -ери	корисний
конферансъє, не відм.	користування
конфетти	користь, -и
конфідент	корінний
конфіската	Корній, -нія
конфлікт, -у	корова, корів
конфузія	коров'яка
концентричний	коров'ячий
концепт, -у	корогва, корогов
концерт, -у	Королів, -лева
концесія	королівна, королівен
коняр, -а; -і	коронний
коньюгація	коронування
коньюнктива, -и	короткий (коротший)
коньянк, -у	короткоштій
кооператив[а]	Корсіка

/

корупція	крайовий
корчмар, -я; -і	Краків, -кова
коса, кіс	краков'янин
косар, -я; -і	*крамар, -я
косинус	крамарювати
космогонія	краніологія
космологія	крапка, -и
костер, -стра	крапля, -і
костур, -а	красень, -еня
Костомаров, -а, -ом	красний (крашій)
Костянтин	краснопис, -у
котангенс, -а	краще, <i>прсл.</i>
котильон, -а	кредит, -у
котити, кочу	кредитор, -а; -ори
коток, -тка	крейда
котрийнебудь	крейдяний
котрийсь	крейсер, -а
котусь, -я	кrekотень, -тня
кофеїна, -їни	кремінець, -нця
Кох (Koch)	кремінний
кохання	Крем'янець, -нця
коцар, -я	кресало, -а
Коцебу, <i>не відм.</i>	кretин, -а
коцюба, -и	кривавий
коцюбітися	криж, -а
кочерга, -и	Крижопіль, -поля
кочержилно, -а	криза, -и
кошикар, -я; -і	Крілів, -лова; -ом
Кошиці	Крілов, -а
кошіль, юшеля	крилос, -а (-у)
кошт, -ту	Крим, -у
коштовний	кrimінал, -у
кравець, -вця, кл. ф. кравче	кrimіналістика
крадіж, -ежу; -ежі	Кримський
крадъкома, <i>прсл.</i>	криница
краєвий	кристал, -а
краєзнавство	кристалографія
красчик, -чка	критерій, -я
край, краю; краї	критик
крайнебо, -а	критичний
крайній	крихта

кричати (кричать, кричачи)	кудинебудь, <i>прсл.</i>
кришити	кудою, <i>прсл.</i>
кришталъ, -ю (чисте скло)	кужіль, -еля (-ю)
крівля, -і	кузько, -а
крівця, -і (эм: від кров)	Кузьма
крізь, <i>прсл.</i>	кукіль, -колю
кріль, кроля	кукурудза
крім, окрім, <i>прсл.</i>	кукурудзяний
кріп, кропу	кулюари, -ів
кріпак	кульгати
кріпацький	культивувати
кріпаччина	культура
кріпшати	культурність, -ости, -істю
кріт, крота; кроти	кумедний
кров, крови, кров'ю	кумиз, -у
кроїти, крою	кумир, -а'
крок, -у	купецький
кроква, кроков	купівля, -і
крокодиль, -я; -і	Купідон, -а
Кромвел, -а	купіль, -елю і -елі
Кронштад, -у	куплет, -а
кронштайн	Купрін, -а
крохмаль, -лю	Куп'янка
кружечок, -чка	курателя
кружка, кружок	кураторія
крупи, круп	курація
крутар, -я; -і	курець, -рця
крутити, кручу, кручений	кур'єр
крутиус, -а	кури, курей, курми
крутіж, -тежу	куриво, -а
крутінь, -теня	курінний
крутько, -а	куріння
круча, -і	курінь, -еня
кручений, <i>дієпр.</i>	курія
кручений, <i>прикм.</i>	курйоз, -у
крюк, -а (гак)	Курляндія
кряж, -а	курорт, -а
Ксантипа, -и	курс, -у
ксилограф, -а	курсив, -у
Кубань, -бані	курсист, -а
куди, <i>прсл.</i>	куртизанна

Куруау	кухарський
курява, -и	кухня, кухонь
курятина	кучер, -а; кучері
курятко	(фірман)
кустар, -я; -и	кучері, -ів (на голові)
кутній	Кюв'є (Cuvier)
кутя, -и	Кюн, -а (Kühn)
кухар; -я; -и ,	

I

лаба, звич. лапа	ласкавість, -ости, -істю
лабірінт, -у	ласощі (ласощів)
лавреат, -а	ластитися, лаштуся
Лаврентій, -я	ластівка (ластівок)
лаврик, -а	ластів'я
Лаврін, -а	ласування
лавровий	латання
лаврський	латинізація
лагідний	латинський
лагодіння	лахміття
ладівниця	лаштування
ладнати, -аю	ляяння
ладність, -ости, -істю	Лебедин, -а, -нові
Ладога	лебідь, лебедя
лак, -у	Левко, -а
Лакедемон, -у	левкоцит, -а
лакедемонянин	легеня, -і
лакомина	легіт, -оту
лаконічний	легшати
ламання	легший
лан, -у	легальний
ланець, -нця	легат, -а
лантух, -а	легенда
ланцюг, -а	легінь, -я
Лаокоон, -а	легіонер
лапа, -и	легіслятивний
лапання	легітимація, -ї
Лариса, -и	легувати, -гую
ласій, -я	ледар, -я

ледачо, ледащо, ледащом	лимарювання
ледве, <i>прсл.</i>	линяти, -нню
ледви = навряд	липень, -пня
леді (англ.) <i>не відм.</i>	Липськ
ледь не-ледь, <i>прсл.</i>	лип'я
лежачки, <i>прсл.</i>	лип'янка
лежень, -жня	Лисенко
ле兹бійський	лисиця, -ці, лисиць
Лезбос	лискучий
лексика	лист, -а (одного) <i>i</i> -у (листя)
лексиколог	листок, -тка
лексикон, -у	листонаша, -і
лексичний	листопад, -а (місяць)
лектор, -а	листопад, -у (час, коли падає листя)
лекторат	листопадний
лектура	листування
лекційний	Лисянка
лекція	Литва, -и
лемент, -у	литвин, -а
леміш, -меша	лити (ллю)
Ленкестер (Lancaster)	литовець, -вця
Леонардо да Вінчі	лихий, -а, -е
Леонард, -а	лиходій, -я
леопард, -а	лихоліття
Леополь, -а	лицар, -я
Лермонтов, -а	лицарський
Лессінг, -а	лице, -ця
лесь, -сти, -стю	лицемірний
летарг, -у	лицяння
летаргія	лише, лиш, <i>прсл.</i>
лещата (стиски)	лишень, <i>сп.</i>
лещети (нарти)	лишечко
Либідь, -беді	лишок, -у
либонь	ліберал
лигати, -гаю	лібералізм, -у
лижви, лижов	ліберальність, -ости, -істю
ликуватий	лібретто, -а
Ликера, -и	Лівадія
лиман, -у	Ліван, -у
лимар, -я; -і	лівар, -а; лівари
лимарство	

Ліверпуль, -ю	Лісbona
лівішати	літа, літ
Лівобережжя	літати, -таю
лівобіцький	літера
лівобіч, <i>прсл.</i>	літеральний
ліворуч, <i>прсл.</i>	літерат
ліврея	літературний
ліга	літній, -я, -є
лігатура	літограф, -а
лігніна, -и	літопис, -у
лігніт, -у	літописець, -сця
лігроїн, -у	літотипія
лід, льоду	літошній, -я, -є
лізти, лізь	літр, -а
лій, лою	літувати
лік, -у	літун, -а
лікар, -я; -і	літургія
лікарський	ліщина
лікарювати	Ліфляндія
ліквідатор	ліхтар, -я
ліквідація	ліцеj, -ю
лікер, -у; -ери	ліцитація
лікоть, -ктя	лічба, -и
лілея, -ї	ліщина
ліліпут	лляти (дощ ілле)
ліміт, -у	Ллойд Джордж, -а
лімонада	лобур, -я, лобурі
лінгвіст, -а	ловити, ловлю, ловлять,
лінгвістичний	ловлений
лінійка	логарифм, -у
Лінколн, -а	логіка, -а
ліноль, -ю	логос, -а
лінотип, -у	ложа лъожа
лінощі, лінощів	ложка
лінування	лоза, ліз
ліньки, -ів	лойовий
Ліон, -у	локшина, -и
лірика	ломець, -мця
ліричний	ломиніс, -носа
лірник, -а	ломити, ломлю, ломлять
ліс, -у і -а	Лондон, -у

лопар, -я; -і	Люксембург
лопатилло, -а	люпа
лорд, -а	лютеранин
лоскотно, <i>прсл.</i>	лютень, -тня <i>або лютий, -ого</i>
лотиш, -а	Люттіх
лотоки, -ів	лють, -ті, -ттю
лотос, -а	люшня, -і
лотофаги, -гів	лябірінт, -у
лоцман	ляборант, -а
лоша	лява
лоюватий	ляви-теніс, -у
Лубні, -бень	Лівувазье (Lavoisier)
луб'я	лягти, ляжу, ляж, ліг,
луб'янний	лягла
луг, -а і -у	лягуна, -и
Лугинъ, -ня	ляда
лудити, луджу	ляїк
лужити (золити)	ляїцизація
лузати, -заю	ляйбівардія
Лузітанія	Лайббранд (Leibbrand)
Лукаш, -а	Лайпциг, -у
Лукіян, -а	ляйтенант, -а
Лукулл, -улла	ляк, -у
Лук'ян	Ла-Манш
луна, -и	Лямартін
Лупулемську, <i>не відм.</i>	ляндвер, -у
луска, -и	ляндграф
Луцьке	ляндтағ, -у
лушпайя с. р. (лушпайї)	ляндшафт
любити (люблю, люблять)	ляпас, -а
любість, -ости, -істю	ляпідарний
Люблін, -а	ляпіс, -у
любов, -ви, -в'ю	Ляпляндія
любоці (любоців)	Ляпляс, -а (Laplace)
Лювр, -ру	лярингоскоп, -а
люд, -ду	ляський
Людвиг Людвіг	лятифундія
людний, -а, -е	лях, ляха; ляхи
людство	Ляхівці, -ів
людський	ляцький
люза	лящання

Львів, Львова, Львову	льокалізація
львов'янин, мн. львов'яни	лькаль, -ю
Льеж або Люttіх	льомбард, -у
Льогенгрін	льон, льону
льодівня	льотерія, -її
льодовий	льotto
льожа, -і	Льотрингія
Льозанна	льох, -у
льокай, -я	льояльний

M

мабуть, <i>прсл.</i>	мадонна
мавзолей, -я	мадригал, -а
мавпа,	Мадрид, -у
мавпячий	Мадярщина
Маврікій	маестро
Маврітанія	маєстат, -у
Магабгарата, -и	маєтність, -ости, -істю
магараджа, -і; -аджі	маєток, -ку
Магдалина	мазання
магічний	мазати, мажу, маж
магія	мазь, -зі, -зю
магнезія	мажор, -у
магнетний	май, -ю
магній, -ю	майбутній, -я, -є
Магомет, -а	майор, -а
маі, -а	майстерзенгер
магазин -а	Макар, -а
Магдебург, -у	Макарт, -а
· маідебурзький	Макбет, -а
маель, -глю	Макіавелл
магільниця	Маккавеї
магістер, -а	маклер, -а
магістрат, -у	макотерть, -и
маглювати	максимум
магнат, -а	макулятура
магнолія	макуха, -и
Мадагаскар, -у	Маланка, -ки
Мадейра, -и	малахіт, -у

маленький	мантилья
малий, менший	манускрипт, -ту
малість, -ости, -істю	мануфактура
маловживаний	маншет
малоземелля	Марбург, -у
малолітній, -я, -є	Маргарита
малоліток, -тка	марганець, -нцю
малопоширений	маргарина
малосилля	маргінес, -у
малощо (= ледве)	мариво, -а
малювання (дія)	Маріюпіль, -оля
маля, -яти, -і	маркіз
маляга, -и	Маркіян
маляр, -я	Маріяна
малярія	Марко, -а
мальвазія	марксизм, -у
мальовання (= малюнок)	марксистський
мальовничість, -ости, -істю	Мармарош, -у
Мальта	мармелада
мамалаїа	мармур, -у
мамут, -а	марність, -ости, -істю
манастир, -я	марнування
манаття	мародер
манітан, -у	марокканець, -нця
Манджурія	Марокко
мандрагора	Марсель, -селі
мадрівка	марсельєза
маневр, -у	мартиролог
манекен, -а	Марусин (Маруся)
манера, -и (маніра)	маршал, -а
манікюр, -у	маршурута
Маніля (місто)	мар'яж, -у
маніпулянт, -а	Мар'яна
маніра	масаж, -у
маніритися	масажистка
маніфест, -у	Масарик, -а
маніяк, -а	масивний
манкети, -кет	Масініssa
манна	маскарада
манометр, -а	масон
манкарда	математик

математичний	мелодекламація
материзна	мелодія
матеріалізм, -у	мелодрама
матеріалістичний	Мелпомена
матерній	Мельдерс (Mölders)
мати, матері, матер'ю, матерів	мельник
Матильда, -и	мельхіор, -у
матрац, -а	меморіял, -у
матриця	Менглі-Гірей, -я
матрос, -а	Менчестер, -у
матурист	менуєт
маца, -и	меншати,
мачати	меншопнк, -а
мачуха, -и, мачушин	меншовизм, -у
мачок, -чку	меню, <i>не відм.</i>
машерувати	мережа, -жі
машиніст	мерзенство
машкара, -и	меридіян
машталір, -ліра	мерсі
мебляр, -а; -і	мертвяк
мегаломанія	мерщій, <i>прсл.</i>
меґера, -и	месник, -а
медаля, -і	Месопотамія
медальйон, -у	Месаліна
медикамент	Мессіна (місто)
медицина	мести, мету
Медина	метагенеза
Медічі, <i>не відм.</i>	метаграма
медіум	металургія
медянник, -а	металь, -ю
межигір'я	метелиця
межиріччя	метеоролог, -а
межисвятки	метіль, -елі, -тіллю
мезальянс	методичний
Мекдоналд	Методій
Мекка, -ки, Мецці	методологія
меланхолія	метонімія
меліорація	метр, -ра (= міра)
Мелітополь, -поля	метр -ру (= розмір)
мелітопільський	метрапонаж, -а
	метреса

метрополітен, -у	мікробіолог, -а
Мефістофель, -я	мікрометр, -а
механічний	мікроскоп
Мексико	міледі, <i>не відм.</i>
меценатство	міліграм, -а
меццо-сопрано	мілітаризм, -у
мечеть, -у і мечеть, -і	мілітарний
мигати, -аю	мілішати
мигдалъ, -ю	мілковіддя
миготіти, мигочу	Мілл Джон Стюарт
мига, -и	Міллер, -а (Miller)
мілій	мілорд, -а
мілини, мілин	Мілос, -у
мілосердний і -дий	Мілтон, -а
мимоїздом, <i>прсл.</i>	Мілян, -у
мимохідъ, <i>прсл.</i>	міль, молі, міллю
мимохітъ, <i>прсл.</i>	мільс
мир, -у	мілльйон, -а
Мирон, -а	мільярд, -а
Миронович	мільярдер, -а
Миропілля	мінарет, -у
мирт, -а	мінгрельський
мисль, -лі, -лю	мінензенгер
мисник, -а	мінерал, -у
мистець, -тця	мінералогія, -і
митар, -я; -і	мінея, -ї
miteць, -тця	мініум, -му
митрополит	міністер, -стра
миттю, <i>прсл.</i>	мініятюра
миття	міньйон, -у
миша, -і	міньма, <i>прсл.</i>
міграція	Мірабо
мігrena, -и	мірінгіт, -у
мідъ, -і, -ддю	мірт, -у
мідяний	місиво, -а
міжнародній	місіонер, -а; -ери
мізкування	місія, місійний
мізок, -зку	Miccicіpі, <i>не відм.</i>
мій (мого, моєму)	Miccурі, <i>не відм.</i>
Міклель-Анджельо	міст, моста й мосту
Міклошіч, -а	містечко

містифікація	молодь, -ді, -ддю
місце, місців і місць	молоти, мелю, мелений,
місцевість, -ости, -істю	молотий
місяць, -ця.	молотити, молочу
міський	молотьба
міт, -у	молочарня
мітинг, -у	Мольєр, -а
мітла, мітел	момент, -у
мітолог	монарх, -а
мітологія	монах, -а
мітральєза, -и	Мон-Блян
міхноноша, міхнонош	Монголія, -і
Міцкевич, -а	моногамія
міцнішати	моногенеза
міць, -і, -цю	монограма
Мічіган	монографія
мішма, просл.	монолог, -а
міщанин (міщани)	монокль, -я
міщанський	монотеїст
мла (там імла)	монофтонг, -а
млинар, -я; -і	монтанъяр
млість, -и; -і	Монтеск'є
мовляв, просл.	мораліте
мовчазність, -ости, -істю	мораль, -лі, -ллю
могутній, -я, -е	морі, -а
молекуля, -і	моргана, -и
мління	морганатичний
могильний	моргуля, -і
могти, можу, міг, могла	мордування
модель, -ю	море, морів
модифікувати	мореплавець, -вця
модний	моркянний
модуляція	мороз, -у
мозаїка	Мороз, -а
мозок, мозку і мізку	морока (морок)
Мойсей, -я	морочити (мороч)
мокти, мок, мокла	морозиво
моління	морфологія
молодий (молодший)	морщити (морщ)
молодість, -ости, -істю	москалізація
молодощі, молодощів	москвофіл, -а

Моссул, -у	мурування
мосяж, -у	Мусій, -сія
мотив, -у	мусіти, -шу
мотовилно, -а	Муссоліні, <i>не відм.</i>
мотор, -а	мусулманин, -а
моторошно, <i>прсл.</i>	мусулманський
мотто	мутити
мотузяз	мученик
мох, -у	мучити (муч)
мочаруватий	муштрування
мбщений, <i>дієпр.</i>	Мюллер (Müller)
мощений, <i>прикм.</i>	Мюнхен (München)
мерець, мерця	Мюнцер (Münzer)
мяка, -и	Мюрат, -а (Murat)
мугир, -я; -і	м'явкати
мудрець, -ея	м'явчати
мудрош (мудроші)	м'язи, -зів
муж (кл. ф. мужу)	м'якенький
мужній, -я, -є	м'яко, <i>прсл.</i>
мужчина, -и	м'якота
Музагет, -а	м'якуватий
музей, -ю	м'якушечка
мулкий, -а, -е	м'якушка
мулко, <i>прсл.</i>	м'якше, <i>прсл.</i>
мулла	м'якшати
муляр (муляра, мулярові, мулляром)	м'якшити, -шу
муляти	м'яло
мулький	м'ясиво
Муравйов, -а	м'ясний
муркотати (муркочу, муркочеш)	м'ясници
муркотіти (муркочу, муркотиш)	м'ясо
мурковання	м'ясце
мурло, -а	м'ята
	м'яти, м'ятися
	м'ятка
	м'яч

H

на, нате, виг.	на вічі, <i>ім.</i>
набагато, <i>прсл.</i>	навіщо, <i>прсл.</i>
на багато, <i>ім.</i>	навкидьки, <i>прсл.</i>
набакир, <i>прсл.</i>	навкір, навкірки
набезарік, <i>прсл.</i>	навкісь, <i>прсл.</i>
набій, -бою	навколоишній, <i>прсл.</i>
набік, <i>прсл.</i>	навколінці, <i>прсл.</i>
наброїти	навколішки, <i>прсл.</i>
Наварін, -а (м.)	навколо, <i>прсл.</i>
навбільшки, <i>прсл.</i>	навкоси, <i>прсл.</i>
наввипередки, <i>прсл.</i>	навкруг, чого, <i>прсл.</i>
наввишинки, <i>прсл.</i>	навкруги, <i>прсл.</i>
наввиринки, <i>прсл.</i>	навкружній, -я, -б
навгадь, <i>прсл.</i>	навкулачки, <i>прсл.</i>
навдиновижу, <i>прсл.</i>	навлежачки, <i>прсл.</i>
навдогад, <i>прсл.</i>	навмання, <i>прсл.</i>
навертом, <i>прсл.</i>	навманці, <i>прсл.</i>
наверх, <i>прсл.</i>	навмисне, <i>прсл.</i>
навесні, <i>прсл.</i>	наводити (наведений)
навзаводи, <i>прсл.</i>	наволоч, -чи, -ччю
навзаклад, <i>прсл.</i>	наворот, -у
навзаходи, <i>прсл.</i>	навпаки
на(в)здогін, <i>прсл.</i>	навпередаги, <i>прсл.</i>
навзір, <i>прсл.</i>	навпередми, <i>прсл.</i>
навзкрай, <i>прсл.</i>	навперемінки, <i>прсл.</i>
навзнак, навзнаки	навперемінку
навоворіт, <i>прсл.</i>	навпіл, <i>прсл.</i>
навидноті, <i>прсл.</i>	навпір, <i>прсл.</i>
навігація	навпісля, <i>прсл.</i>
навід, -воду	на(в)помацки, <i>прсл.</i>
навідворіт, <i>прсл.</i>	на(в)поперек, <i>прсл.</i>
на відшибі, <i>прсл.</i>	на(в)почіпки, <i>прсл.</i>
навідлі, <i>прсл.</i>	навприсідки, <i>прсл.</i>
навіжений	навпростець, <i>прсл.</i>
навік, навіки, <i>прсл.</i>	навпроти, <i>прсл.</i>
навік-віки, <i>прсл.</i>	навряд, <i>прсл.</i>
навісний, -а, -е	навсидячки, <i>прсл.</i>
навіть, <i>прсл.</i>	Навсикая
навіч, <i>прсл.</i>	навскач, <i>прсл.</i>

навскіс, навкоси	надвір'я
і навкіс, навкоси	надвое, <i>прсл.</i>
навспіл, <i>прсл.</i>	на двое, <i>числ.</i>
навсправжки, <i>прсл.</i>	Надволожя
навстіж і навстяж	надворі, <i>прсл.</i>
навсторч, <i>прсл.</i>	на дворі, <i>ім.</i>
навстоячки, <i>прсл.</i>	надголодь, <i>прсл.</i>
навстріч, <i>прсл.</i>	наддніпрянець, -нця
навтікача, навтіки	Наддніпрянщина
навхил, навхильки, на-	наддністрянець, -нця
вхильці, <i>прсл.</i>	Наддністрянщина
навхрест, <i>прсл.</i>	надзвичайно, <i>прсл.</i>
навчання	надзелень, <i>прсл.</i>
навшпиньки, навшпинячки,	надиво, <i>прсл.</i>
<i>прсл.</i>	надіб'я
нав'язати	надійний
нав'язувати	наділ, -у
нав'язь, -зі, -зю	надіслати
нагадування	надія, -ї
нагірний	надіяння
наглядом, наглядці	надіятися
наголо, <i>прсл.</i>	над'їдати
наголосити	над'їжджати
наголошений	над'їздити
нагніт, -у	над'їсти
нагніток, -тка	над'їхати
нагноїти	на днях, <i>прсл.</i>
нагонцем, <i>прсл.</i>	надо, наді, над <i>прім.</i>
нагору, <i>прсл.</i>	на добраніч, <i>прсл.</i>
на гору, <i>ім.</i>	надовго, <i>прсл.</i>
Наґасакі, не відм.	надогад, <i>прсл.</i>
надання	над силу
надаром, <i>прсл.</i>	надто, <i>прсл.</i>
надбання	надуживання
надбережжя	надхнений, <i>діспр.</i>
надвезти, надвезу	надхнений, <i>прикм.</i>
надвести, надведу	надхненик, -а
надвечір, <i>прсл.</i>	наелектризувати
надвечірний	на жаль, <i>прсл.</i>
надвечори, <i>прсл.</i>	назавжди, <i>прсл.</i>
надвірній, -я, -є	назавсіди, <i>прсл.</i>

Назар, -а	налагоджений
назаріз, <i>прсл.</i>	налигач, -а
назбіч, <i>прсл.</i>	на лихо, <i>прсл.</i>
назва, назов	налляти, наллю, налляв
назворот, <i>прсл.</i>	намагання
назгад, <i>прсл.</i>	намарне(о), <i>прсл.</i>
наздогад, надогад	намість, <i>прсл.</i>
наздогін, <i>прсл.</i>	намітка, -и
назирцем назирці	наниз, <i>прсл.</i> , вниз
назовний	на нівець, <i>прсл.</i>
назустріч <i>прсл.</i>	на ніщо, <i>займ.</i>
наївний	наново, <i>прсл.</i>
наїдок, -дку	наносити, -ношу
наїжджати	наодинці, <i>прсл.</i>
наїздити	наоколишній
наїзний, <i>прсл.</i>	наоколо, <i>прсл.</i>
найближчий	наопашки, <i>прсл.</i>
найвищий	наосліп, <i>прсл.</i>
найкращий	наостанку, <i>прсл.</i>
найлегший	наохляп, <i>прсл.</i>
наймання	наочно(е), <i>прсл.</i>
найменший	напам'ять, <i>прсл.</i>
найми, наймів	напасник, -а
найнижче, <i>прсл.</i>	напасть, -и; -і
найняти, наймаю	напевне(о), <i>прсл.</i>
найму, найняла	наперед, <i>прсл.</i>
найтяжчий	напереді, <i>прсл.</i>
найхутший	напередодні, <i>прсл.</i>
наказ, -у	наперекір, <i>прсл.</i>
накидати	наперемінку, <i>прсл.</i>
накінець, <i>прсл.</i>	напинати
накінці, наприкінці	напис, -у
наклейти	написання
накоїти	напів, приrostок пишемо
наколи, <i>прсл.</i>	вкупі із словом
накрай, <i>прсл.</i>	напівлежачки, <i>прсл.</i>
на край чого, <i>ім.</i>	напівправда, <i>прсл.</i>
на краще, <i>прсл.</i>	напівсвідомо, <i>прсл.</i>
накриття	напівсерйозно, <i>прсл.</i>
накупити, -плю	напій, -пою
накурити	напір, -ору

напоготові, <i>прсл.</i>	насамоті, <i>прсл.</i>
Наполеон, -а	насамперед, <i>прсл.</i>
наполовину, <i>прсл.</i>	насеред, <i>прсл.</i>
напомацьки, <i>прсл.</i>	насилу, <i>прсл.</i> , (ледве)
напоперек	насип, -пу
напослідок, <i>прсл.</i>	насінний
напотемки, <i>прсл.</i>	наскільки, <i>прсл.</i>
напотім, <i>прсл.</i>	наскінчу, <i>прсл.</i>
напохваті, <i>прсл.</i>	наскіс, навскіс, <i>прсл.</i>
напочатку, <i>прсл.</i>	наскрізь, <i>прсл.</i>
напочі(е)пки, <i>прсл.</i>	на сміх, <i>ім.</i>
напоювати	насонний
направду, <i>прсл.</i>	наспід, <i>прсл.</i>
напредиво, <i>прсл.</i>	наспіл, <i>прсл.</i>
напризволяще, <i>прсл.</i>	насподі, <i>прсл.</i>
наприкінці, <i>прсл.</i>	насправді, <i>прсл.</i>
наприклад, <i>прсл.</i>	нассати
наприостанку, <i>прсл.</i>	Настасія, -ї
наприпослідку, <i>прсл.</i>	настил, -у
на пробу, <i>імен.</i>	настирливий
на провесні, <i>прсл.</i> <i>ім.</i>	настіж, навстіж, <i>прсл.</i>
на пропале, <i>прсл.</i>	настільки, <i>прсл.</i>
напроти	насторч, <i>прсл.</i>
напрочуд, <i>прсл.</i>	настрій, -ою
на(в)прямець, <i>прсл.</i>	насхиль, <i>прсл.</i>
нараз, <i>прсл.</i>	на сьогодні, <i>прсл.</i>
наректи	натиск, -у
нарівні, нарівно, <i>прсл.</i>	натомість, <i>прсл.</i>
нарід, народу	натще наще, <i>прсл.</i>
наріжний (на розі)	натяк, -у
нарізно, <i>прсл.</i>	наузбіч, <i>прсл.</i>
нарік, <i>прсл.</i>	нафта
нарічня	нафталін
наркова	нахилки, <i>прсл.</i>
народ, -оду	нахильці, -цем, <i>прсл.</i>
народній	нахрапом, <i>прсл.</i>
народзріб, <i>прсл.</i>	націоналізм, -у
нарохрист, <i>прсл.</i>	націонал-соціалізм
наросток, -тка	націонал-соціалістичний
на руку, не на руку	нація
наруч, <i>прсл.</i>	начебто

начисто, <i>прсл.</i>	нeвтральний
начорно, <i>прсл.</i>	невтyмки, <i>прсл.</i>
начиння	негаразд, <i>прсл.</i>
начисто	негідність, -ости, -істю
нашармака, <i>прсл.</i>	негр, негра
нашвидку, <i>прсл.</i>	негатив, -а
на швидку, <i>прсл.</i>	негація
на щастя, <i>прсл.</i>	негліже <i>не відм.</i>
нащось, <i>прсл.</i>	негоціант, -а
не абияк, <i>прсл.</i>	недавно
неабиякій	недбалість, -ости, -істю
не багато, <i>прсл.</i>	недбалство
небагато	недбання
небезпечний	неділешній
небіж, -ожа	недобиток, -тка
небіжчик, -а	недобір, -бору
Нева, -и	недобре, <i>прсл.</i>
невбачай, <i>прсл.</i>	не до вподоби, <i>ім.</i>
неввічливо, <i>прсл.</i>	недогризок, -зка
невгомонно, <i>прсл.</i>	недоїдок, -дка
невдогад, <i>прсл.</i>	недокрів'я
невже невже ж, <i>прсл.</i>	недоладно, <i>прсл.</i>
невигідність, -ости, -істю	не до ладу, <i>прсл.</i>
невинний	недолітній
невинність, -ости, -істю	недоля, -лі
невиразний	недоречі, <i>прсл.</i>
невичерпанний (що його не вичерпати)	недосвід, -у
невідповідний	недосвіт, -у
невільник	недосить, <i>прсл.</i>
невільницький	не до смаку, <i>прсл.</i>
невірність, -ости, -істю	недостатній
невістка	недочувати
невістчин	не дочути
невлад, <i>прсл.</i>	недошмиги, <i>прсл.</i>
невмисне, <i>прсл.</i>	нежонатий
невпинний	незабаром, <i>прсл.</i>
невралгія	незабудь, -ді; на незабудь
неврожай, -ю	незабутний, -на, -не
невролог, -а	незабутній, -я, -е
невропатолог	незайманий
	незаміжня, -ньої

незвиклий	неможливий
незвичливий	не можна, <i>прсл.</i>
незвісний	немощий
незгірш(е), <i>прсл.</i>	нем'який
незграба незграба	нем'якість, -ости, -істю
нездоров'я	ненавидіти
нездужати = хворіти	ненавмисне, <i>прсл.</i>
не здужати = не могти	ненаголошений
незлічений (що його не зрахувати)	ненадовго, <i>прсл.</i>
незмінний	ненажера, -и
незнайомий	ненароком, <i>прсл.</i>
незнайомість, -ости, -істю	ненастинно, <i>прсл.</i>
не знати що	не на часі, <i>імен.</i>
не з руки, <i>прсл.</i>	неначе
незручно, <i>прсл.</i>	необов'язково, <i>прсл.</i>
незугарно, <i>прсл.</i>	необхідний
незчутися	неоглядний
неінакше	неодмінний
не йметься віри (кому)	неозначений
наймовірно, <i>прсл.</i>	неокатолицизм, -у
не йняти віри (кому)	неокласик
некорисний	неокласицизм, -у
некролог, -у	неологізм, <i>прсл.</i>
некрут, -а	Неоніла, -и
неладно, <i>прсл.</i>	ісоплатонізм
нелегко, <i>прсл.</i>	неорганічний
нелегальний	неосвічений
нелітній, -я, -є	неосвіченість, -ости, -істю
нелюб	неосяжний
нелюдський	неофіт
нелюдяній	неоформлений
нема, немас, <i>прсл.</i>	неохайність, -ости, -істю
немалий	неохоче, <i>прсл.</i>
Немезида, -и	непам'ятливий
немилосердно, <i>прсл.</i>	непам'ять, -ті, -ттю
неминуче, <i>прсл.</i>	не переливки, <i>прсл.</i>
Немирів, -ова	неперехідний
неміч, -очі, -іччу	неписьменний
немов	неплідний
немовлятко	непобідний
	непоборний

неповага	несмак, -у
неповоротний	несмертельний
непоганий	несміливість, -ости, -істю
неподалеку, <i>прсл.</i>	неспокій, -ою
неполюдському	неспроможний
непомірний	нести, несу
непомітний	нетерпляче
непорозуміння	нетolerантний
непорушно, <i>прсл.</i>	нечтреба, <i>прсл.</i>
непохитно, <i>прсл.</i>	нетривалий
неправдивий	нетто
неправість, -ости, -істю	неувага
непримирений	неусталеність, -ости, -істю
неприродність, -ости, -істю	неухильно, <i>прсл.</i>
неприсвійний	неуцтво, -а
неприступний	nehай
неприсутній	нехіть, -оті, -іттю'
непрітомний	нехрищений
непрітомність, -ости, -істю	некто інший, <i>займ.</i>
неприхильний	нехтувати (ким і кого)
непричетність, -ости, -істю	нечепурно, <i>прсл.</i>
непричком, <i>прсл.</i>	нечіпай-зілля
непрохідний	нечулість, -ости, -істю
нерадісно, <i>прсл.</i>	нешлюбний
не раз, <i>прсл.</i>	нешчасний
нерано, <i>прсл.</i>	нештаств
нервовість, -ости, -істю	нешцирість, -ости, -істю
нерівність, -ости, -істю	нешодавній, -я -в
нерозважний	нешодавно, <i>прсл.</i>
нерозв'язний	нешодовго, <i>прсл.</i>
нерозв'язність	нив'я
нерозробленість, -ости, -істю	нижній, -я, -е
нерухомий	нижчати
несамовитість, -ости, -істю	нижче, <i>прсл.</i>
несамохіть, <i>прсл.</i>	низ, -у
несення	низка
не сила (терпіти)	низький (нижчий)
неслава	Никодим, -а
не слід <i>прсл.</i>	Никопіль, - поля
неслов'янський	Нимидора
	нинішній

нирцем, <i>прсл.</i>	ніхто (нікого)
ницьма, ниць, <i>прсл.</i>	Ніцца
Ничипір, -пора	Ніцше <i>не відм.</i>
нишком-тишком	ніч, ночі, ніччу, ночей
нищечком, <i>прсл.</i>	нічичирк, <i>прсл.</i>
Нібелюнги, -ів	нічого, <i>прсл.</i>
нібі <i>прсл.</i> , нібижто	нічого, нічому, <i>займ.</i>
нівідки, -кіля, <i>прсл.</i>	нішо, нічого, <i>займ.</i>
нівроку, <i>прсл.</i>	Ніягара, -и
ніглізм, -му	ніякий, -а, -е; ніяк
ніготь, нігтя	новеля, -і
ніде, <i>прсл.</i>	новий (новіший)
Нідерлянди	новітній
нідерляндський	новіціят, -у
ні до чого	новозапозичений
ніж, ножа	новотвір, -твору
Ніжен, -жна	нога, ніг
ніжка, ніжок	ногаєць, -йця
ніващо, <i>прсл.</i>	ножиці, ножиць
ні за що, <i>займ.</i>	ноктюрн, -а
нізвідки, <i>прсл.</i>	номенклатура
Нікарагуа.	ноніюс
нікель, -клю	нонпарель, -лю
ніколи (нема часу)	нонсенс, -у
нікбли, <i>прсл.</i>	нора, нор
нікотин	Норвегія, -і
нікуди, <i>прсл.</i>	норвезький
Ніл, -у	ностальгія
Німан	нотабене, <i>не відм.</i>
німець, -мця	Ноттінгем
німецький	нотар, -я
Німеччина	нотаріяльний
німкиня, -і	ночви, ночов
нінащо, <i>прсл.</i>	ночовид
ні про віщо, <i>займ.</i>	ноші, ношів
Ніппон	нудність, -ости, -істю
ні про що, <i>займ.</i>	нудьга
нірвана	нужда
ніс, носа	нужденний
нітроген, -у	нуль, нуля
нітрокальцит	утро, -а

нюанс, -у
Ню-Йорк, -у
Нюрнберг, -у

Нютон, -а
Ньюкасл

О

о, частка; з попереднім словом — вказівним займ.	об'єктивний
прсл. сполучаємо розділкою:	об'єктивність, -ости, -істю
оцей-о, такий-о отой-о, отут-о	об'єм, -у
оба, обі; обох, обом, обома	обжера, -и
обабіч, прсл.	обидва, обидві, обидвох, -двом, -двома
обаполи, прсл.	обидвоє, числ.
обачний	обидень, прсл.
обачність, -ости, -істю	обичай, -ю
оббивач, -а	обідній
оббирати	обіднішній
оббити, обіб'ю, обіб'еш,	обізнання
обіб'є, обіб'ємо, обіб'єте	обіймання
обіб'ють	обілляти, обіллю
оббігти, оббіжу	обіруч, прсл.
оббілювати	об'їдатися
об весні, ім.-прсл.	об'їжджати
обвинник, -а	об'їзд, -у
обвити, обів'ю, обів'еш,	об'їзний
обів'є, обів'ємо, обів'єте,	об'їхати
обів'ють	обкладки, -ок
обвід, -воду,	облатування
обводити	облегшити
обв'язати	обливання
обв'язка	облизень, -зня
обв'язувати	обличчя, обличчів і облич
обголодь, прсл.	облігація
обгортка, -и	облік, -у
обертом, прсл.	об літі, ім.
об'єднання	облітку, прсл.
об'єднати	облягти, обляжу, обліг
об'єкт, -у	обмаль, прсл.
	обманник, -а
	обмацки, прсл.

обмеження	огірок, -а; огірки
обмежити, обмежений	одвертий
обмивання	оддалік, <i>прсл.</i>
обміння	Одеса, -и
обнизити, обнижений	одесель, -сця
обніжжя	один, одна, одне і одне, одного, однієї
обнімання	один за одним, один по одному
обов'язок, -зку	одинадцять
обов'язувати	Одиссей, -я
оборонний	одіж, -жі, -іжжю
оборот, -у	одіння
оборотний	одначе, <i>прсл.</i>
обпити, обіп'ю, обіп'єш, обіп'є, обіп'ємо, обіп'єте, обіп'ють	одним-один
обп'ясти	одність сдність
образ, -а (ікона); -зи, -зів	одноліток, -тка
образ (постать), -у; образи	однораз, <i>прсл.</i>
образа, -и; образ	одноруч, <i>прсл.</i>
обрідь, <i>прсл.</i> = зрідка	одонтолог, -а
обрій, -ю; обрії	одразу відразу
обруч з кім, <i>прсл.</i>	одружіння
обряд, -у	одужання
обсів, -у	одурювання
обув'я	одчай, -чаю
обурення	одчайдушно, <i>прсол.</i>
обуття	одчіпне відчіпне
обценюки, -ів	оженитися
обчикирижити	оженіння
обшивання	озброєний
об'ютити	озеро, озір і озера
об'явити	Озів, -ова
об'являти	Озіріс, -а
об'яснити	озон, -у
Объ (Об'ю)	Ойтінг, -а (Euting)
овал, -у	океан
овес, вівса, мн. вівса й нівси	окіл, -олу
Овідій, -я	О'Коннель
Овруч, -а	О'Коннор
ог(r)ип і ог(r)еп, -а	окрасець, -йця
	окремішній

окрім, <i>прсл.</i>	оповіщення
округа	оподаль, <i>прсл.</i>
окружний	опозиційний
оксаміт, -у	опрягтися, опряжуся, опрігся
Окта віян, -а	оптимізм, -му
олеандр, -а	оптимістичний
Олег, -ега	опускання
Олександр, -дра	опух, -у
Олександрія	оп'янити
олігархія	оп'яніти
олія, -ї	оп'ятеричитися
Олімп, -у	оракул, -а
Ольга, Ользі	орангутан, -а
Ольжин	оранжерія,
омега, -и	орання
она гр, -а	орган, -у
онде, ондечки, <i>прсл.</i>	орган, -а (муз. інстр.)
Онисим, -а	організація
он коли; он куди	організм, -му
онтам, <i>прсл.</i>	органічний
онтогенеза, -и	Оргів, -гієва
онтогенія	оргінія
онтой, -та, -те	оргазм, -у
онтологія	оргія
онуча	орда, -и
он хто, он кого; он що, он як	орден, -а (відзнака) і -ну (братьство); -ни, -нів
опаль, -ю	Оренбург, -у
опам'ятатися	orenбурзький
опам'ятування	оригінал, -а (людина) і -лу (первотвору)
опар, -у	Оріген, -а
опеньок, -енька	орієнт, -у
операція	орієнтація
опис, -у	оркестра
опівдні, опівдня	Орлеан, -у
опівніч, -ночі	орнітолог, -а
опівночі, <i>прсл.</i>	ортографія
опікун, -на	ортопедія
опіння	ортопедичний
опір, -пору	
опісля, <i>прсл.</i>	
оповідач, --а	

оружжя	оточення
осавул, -а	отруїти
осанна	отрута
освітній, -я, -є	отрутний
освячення	отруювати
осел, осла	Оттон, -а
оселедець, -дця	отуди, <i>прсл.</i>
осередній	от туди (з різн. знач.)
осетер, -тра; -и	отут, <i>прсл.</i>
осілість, -ости, -істю	от тут, от тутечки (з різн. знач.)
осінній	от-як; от-який
осінь, -ени, -інню	от як, от який
оскарження	Оуен (Owen)
оскільки, <i>прсл.</i>	оффензива
Основ'яненко	оффіцер, -а
Оссіян, -а	оффіцерня, -і
останній	оффіціоз, -у
остатній	оффіціяльний
остеологія	офтальмологія
Остер, -тра	охайність, -ости, -істю
остільки, <i>прсл.</i>	охлократія
Остмарк	охляп, <i>прсл.</i>
осторонь, <i>прсл.</i>	окристити
остракізм, -у	окриції
острів, острова й острову	оцей, оця, оце
острішок, -шка	оцей-о, оця-о, оце-о
остудження	оцет, оцту
осяйний, -а, -е	очевидний
осяянний, <i>дієпркм.</i>	очевидність, -ости, -істю
осьде(чки), <i>прсл.</i>	очевидьки
отакечки, отакеньки	очена, оченята
отаман, -а	очікування
отам, отам-о	очіпок, -пка
Отелло, -а	Ошіма (Oschima)
отепер, <i>прсл.</i>	ошуканець, -нця
отець, отця, й вітця	ошукач, -а
отодішній	ошукання
отож (отже), <i>прсл.</i>	ощадність, -ости, -істю
ото ж (з різн. знач.)	
отой, отой-о	

П

павза	пан, панове <i>й</i> пани
павиний	панахида
павич, -а	панегірик
павільйон, -у	панна
павіян, -а	пансьон, -у
Павльсон, -а	панство
павук, -а	панування
пагілля	панчоха, панчіх
Паганіні, <i>не відм.</i>	панщинний
пагода	панькания
падалиця	панір (-пера = справа в канцелярійнім значению, -перу = матеріал до пи- сання)
Па-де-Кале (Pas-de-Calais)	панороть, -ті, -тю
пай, -ю	параболя
пакісливий	Параївай, -ю
пакт, -у	парадокс, -у
паламар, -л	паралелля
палаш, -а	паралельний
палеограф, -а	парасоль, -ля
палеоліт, -у	Парасчин
палеонтологія	парвено
Палермо	Париж, -у
Палестина	парижанин
палець, -льця	паризький
палиця	парикмахер, -а
палій, -я	Парис, -а
паління	парламент, -у
палітурня	пародія
палкий	пароль, -ля
паляталізація	партер, -у
пальто	партизан, -а
паморозь, -зі, -зю	партнер, -а
памфлет, -у	парфуми, -ів
пам'ятання	парча, -і
пам'ятати	пасажир, -а
пам'ятка	пасив, -у
пам'ятковий	пасивний
пам'ятний	
пам'ятник	
пам'ять, -ті, -тю	

Паскаль, -аля	перебутній
пасквіль, -ю	перевертом, <i>прсл.</i>
пасмо, -а	перевесло
паспорт	перевід, -оду
пастильки	переворот, -у
пасъянс	перев'язати
Патағонія	перев'язка
патерик, -а	перев'язувати
патологія	перегляд, -у
патріот, -а	перед, передо, <i>прсл.</i>
патріярх, -а	передобідній
Патрокл, -а	передній, -я, -є
патрон, -а	передмур'я
патуа	передовсім, <i>прсл.</i>
пахощі, пахощів	передодень, -дня
пацифікація	передостанній
пацієнт	передполуднє
пасочний, -а, -е	перед тим
паяц, -яца	передусім, <i>прсл.</i>
Пагес, -а	передучора
педагогіка	передше, <i>прсл.</i>
педала	передягання
педантизм, -у	пересміність, -ости, -істю
педологія	переінакшити
пейзаж, -у	періжджати
пекар, -я; -і	переїзд, -у
Пекін, -у	переїздом, <i>прсл.</i>
пекти, печу	переїзний
Пелагія	перекидом, <i>прсл.</i>
пелерина	перекидьки, <i>прсл.</i>
Пелопонес, -у	перекинчик, -а
пельостка	перекір, -кору
Пенелопа	переклад, -у
пензель, -аля	перекладання
Пенсільванія	переконання
пенсіонер, -а; -и	перелицьовувати
пеня, -і	перелім, -лому
пень, пня	перелляти, переллю
пеньюар	перемальовування
первобутній	перемиський
пергамен, -у	Перемишль, -я

переможець, -жця	п'єса
переможний	пивовар, -а
перенесення	пильнування
перенісся	пиріг, -рога
переполох, -у	писання
перепрягти, перепряжу, пе- репріг	писар, -я
переп'ясти	письменний
перепуск, -у	письменник
перепускний	письменство
переселення	питання, питанів і питань
Перетц, -а	пити, п'ю, п'еш, п'є, п'ємо, п'єте, п'ють
перехідний	пияк, -а
перехресний	пиятика
перехрищуватися	пиячти
перецвіріньяти	пів, числ. усі слова з <i>пів</i> пишемо разом, коли <i>пів</i> з наступним словом тво- рити одне поняття, напр.: <i>півроку</i> , але пів хати, пів Києва.
переїдження	піваркуш, -а
перецинювання	півгодинний
перешкоджати	півбог
перипетія	півголосом, <i>прсл.</i>
перископ, -у	півдарма, <i>прсл.</i>
перистиль, -ю	піввосьма, числ.
периферія	півдев'ята, числ.
перифраза	південний
перій, -ю	південнозахідній
Перікл, -а	півдесятка, числ.
період, -у	півквarta, -ти
перло, -а перла, -и	півлюдина
перлямутр, -у	північ, -очі, -іччю
перпендикуляр	півострів, -ова
Персія	півп'ята, числ.
персонал, -у	піврік, -року
персоніфікація	півріччя
перспектива	півсонний
перстень, персня	півсьома
перський	півтінь, -іні, -інню
песій, -я, -є	
Петен, -а (Petain)	
Петербург, -а	
пети(i)т, -у	
П'ємонт, -у	

півтора, півтори, числ.: пів-	піднебіння
тора року, півтори доби	піднесення
півтораста	піdnіжжя
півтретя, числ.	підпал, -у
півтретяста	підперезатися
півчвертаста	підписування
півшоста	підпрягти, підпряжу, під-
пігмей, -ея	пріг
пігмент, -у	підряд, <i>прсл.</i>
пігулка	підсильний
підборіддя	підтюпцем, <i>прсл.</i>
підбрехач, -а	під'юджувати
підвєсти, підвезу	під'яремний
підвести, підведу	під час
підвищення	пізній, -я, -e
підвій, -ю	пілон, -а
підвода, підвід	пільот, -а
підводний	пінгвін, -а
підворітній	Пінськ[е]
підв'язати	піонер, -а
підв'язка	піп, попа
підв'язувати	Пірр, -а
підв'язь, -зі, -зю	пір'я, пір'ї
підданство	пір'ячко
піддашній	Пісарев, -а
піддашня	пісня; пісні, пісень
піддячий, -чого	пістолет, -а
підзамча	Пітт Вільям
підземелля	Пітагор, -а
підіймати	пітагореєць, -еїця
під'їжджати	пітійський
під'їзд, -у	Пітія
під'їздити	пітьма
під'їсти	піч, печі, піччю, печей
під'їхати	піяніссимо, <i>прсл.</i>
Підкавказя	піяніст, -а
Підкарпаття	піяніно, -а
підкидьок, -дъка	плав, -ву
підлісся	плаазма
Підляшня	план
підмур'я, підмур'ї	Платон, -а

платонічний	побачення
плач, -у	побережжя
плебанія	побити, поб'ю, поб'єш, поб'
плебей, -я	б'є, поб'ємо, поб'єте, поб'
плебісцит, -у	б'ють
плед, -а	побігти, побіжу
плем'я, плем'ї	поблизати
пленарний	поблизу, <i>прсл.</i>
плеонаズм	поблизько, <i>прсл.</i>
Плетнів, -а	по-божому, <i>прсл.</i>
Плеханов, -а	по-братьєрському
плече-в-плече, <i>прсл.</i>	по-вашому, <i>прсл.</i>
плеяда	повертом, <i>прсл.</i>
плита, -и	поверх, <i>прсл.</i>
плід ,плода й плоду	поверх, -у; на поверхі
пліт, плота	повід, -вода
пліч-о-пліч, <i>прсл.</i>	повід'язувати
плугатар -ир, -я; -і	повіддя
плюраль, -ний	повідомлення
Плютарх, -а	повідь, -оді, -іддо
плутоократія	повік, -віки, <i>прсл.</i>
Плютон, -а	повінь, -ені, -інню
плягіят, -у	повістяр, -ра, кл. ф. пові-
пляжа, -і	стяре й повістяру
плякат, -у	повість, -істи, -істю
пляма, -и	поволі, <i>прсл.</i>
плян план, -у	поворітъма
плянета	поворотний
пляніметрія	повстання
плянтація	повстяний
плястер	повстъ, -ти, -тию
плястика	повсякраз, повсякчас, по-
плятина	всякденно
плятформа	пов'язати
пляц, -у	пов'язка
пляшка	пов'язъ, -зі, -зю
пльомба	пов'ялити
пневматика	пов'янути
побагату, <i>прсл.</i>	поганин, мн. погани
по-батьківському	поганський
по-батькові	поганъ, -ні, -нню

погіршення
погонич, кл. ф. погоничу
погорілля
пограниччя
погрожування
по-давньому
подагра
повір'я
подеколи, *прсл.*
подекуди, *прсл.*
подиву гідний
подібність, -ости, -істю
поділ, -у
Поділля
подільський
по-доброму, *прсл.*
подовж, *прсл.*
подовжній .
подоріжня
подорожній
подостатком, *прсл.*
подружжа
подружній
по-дружньому, *прсл.*
по-дурному, *прсл.*
подякувати
поезія
поема
поет
поетизувати
по-європейському
поєднання
пожадання
пожар, -у; -и, -ів
поза, -зи
позавчора, *прсл.*
позавчорашній
позад, кого-чого
позаду, *прсл.*
позаочі, *прсл.*
позаповнювати

позаповняти
по-запорозькому
позаторік, *прсл.*
позаторішній, -я, -є
позачерговий
позашкільний
поздовжній, -я, -є
поздоровлення
поземний
позитивізм, -у
познайомитися
по знаку, *прсл.-ім.*
позов, -у
позовник, -а
позсікати
позчіплювати
позшивати
по-іншому, *прсл.*
поїзд, -у
по її, *прсл.-займ.*
по-їхньому, *прсл.*
по його, *прсл.-займ.*
показник, -а
показність, -ости, -істю
покарання
покаяння
поквапність, -ости, -істю
поквітчати
покволом, *прсл.*
поки, поки б, *прсл.*
покидько, -а
покищо, *прсл.* але поки що
(щось): покищо нічого не
дав, поки що трапиться.
поковзом, *прсл.*
по-козацькому, *прсл.*
покоїк
покоління
покопання
покрадьки, *прсл.*
покращати

покревний
покриття
покупець, -пця; -і
по-купецькому, *прсл.*
покутній, -я, -є
покуття
покутування
пола, піл
поле, полів, *рідше* піль
полегкий
полегкість
полегша
полегшати
полеміка
Полсвой, -ого
полив'янний
полив'янник
полин, -у
поліандрія
полігамія
поліглот, -а
полігон, -а
поліграфія
поліп, -а
поліпшити
Полісся
поліський
політикан, -а
політосвітній, -я, -є
поліціянт, -а
поліяндрія
Поллюкс, -а
полов'янний
полов'янник
полон, -ну
полоненик, -а
полоник || ополоник
полудання
полудень, -удня
полуміння
полум'я

полум'яний
полум'ячко
полявання
по-людському і по-людськи,
прсл.
поляк, -а; -и
полярний
польовий, -а, -е
польонез, -у
польонізм, -у
польський
Польща, -щи
польщити
помагайбі
помагай-біг
помаленьку, *прсл.*
помалу, *прсл.*
помалу-малу, *прсл.*
помацки, *прсл.*
помаранча
помії, помий
помилка
помисел, -слу
помідор, -а
помідора, -и
поміж, *прсл.*
помір, -ору (пошестъ)
помір, -іру
поміркованість, -ости, -істю
поміркування
помір'я
поміст, -осту
по-моєму, по-мому
Помпеї
помпувати
помста або пімста
пом'якшати
пом'янути
пом'яти
понадвірю, понадвірку,
прсл.

по-нашому	пораненьку, <i>прсл.</i>
понеділок, -лка	поранку, <i>прсл.</i>
понести, -несу	поранній
понижчати	порівняльний
понині, <i>прсл.</i>	порівняння
по-німецькому, <i>прсл.</i>	поріг, рога
по-новому, <i>прсл.</i>	порізно, <i>прсл.</i>
поночі, <i>прсл.</i>	по-різному, <i>прсл.</i>
понтифекс, -а	поріччя
поняття	порнографія
пообабіч, <i>прсл.</i>	породіля
пообабіч, <i>прсл.</i>	порожній, -я, -є
пообідній, -я, -є	пороз'язувати
поодинці, <i>прсл.</i>	Поросся
поорати (поораний)	порося
поперед (кого)	пороти (порений і поротий)
попередній, -я, -є	порталь
попереду, попереді	Портленд, -у
поперек, <i>прсл.</i>	Португалія
поперечний	портьєра
поперше, але по -1	поруч (кого, чого і з ким, чим)
попихач, -а	поруччя
по півдні	Порфир(ій)
попід, <i>прсл.</i>	порфір, -у
попідв'язувати	поряд з ким
попідгір'ю, <i>прсл.</i>	посамперед, <i>прсл.</i>
по Підгір'ю	посвідка
попідтинню, <i>прсл.</i>	посвідчення
попіл, попелу	по-своєму
попліч (кого), <i>прсл.</i>	посвячення
поповзом, <i>прсл.</i>	посвята
пополовині, <i>прсл.</i>	Посейдон, -а
по полудні	посередник, <i>прсл.</i>
по-польському, <i>прсл.</i>	посередництво
по правді, <i>прсл.-ім.</i>	посередній
попросту, <i>прсл.</i>	посесія
попри	посесор
популярний	поскільки, <i>прсл.</i>
по-п'яному, <i>прсл.</i>	по скільки, <i>числ.</i>
пора, пір	посланець, -ця

послідній	похристини
послідовний	похристити
послідок, -дку	Почаїв,-єва
послух, -у	почасти, <i>прсл.</i>
послухання	початок, -тку
послання	почерез, <i>прсл.</i>
посол, -ла	почесний
вослішний	почесть, -ти, -тю
посполу	почування
по-старому, <i>прсл.</i>	почуттєвий
постать, -і, -тю; -і	почуття
постерегти, постережу	пошанування
постій, -тою	пошепки, <i>прсл.</i>
постіл, -тола	пошта
постіль, -елі, -іллю	поштар, -я; -і
постояння	по щирости, <i>прсл.-ім.</i>
поступувати	пощо, <i>прсл.</i>
потай, потайки, <i>прсл.</i>	по що, <i>займ.</i>
потемки, <i>прсл.</i>	по-якому, <i>прсл.</i>
по-твоєму, по-твому	по якому, <i>займ.</i>
потік, -току	пояснення
потопати	правдешній
потретя	правильний
поті (потім)	правління
потихенько(у), <i>прсл.</i>	Правобережжя
потрохи, <i>прсл.</i>	правобіч, <i>прсл.</i>
потрощити	правопис, -у (ч. р.)
по-тушењьому, <i>прсл.</i>	праворуч, <i>прсл.</i>
потяг, -а (поїзд)	Прага
потяг, -у (поваб)	прагматизм, -у
потерть, -и; -і	празький
по-українському	праісторія
похапцем, <i>прсл.</i>	практичний
похід, -оду	прання
похідний	прапор, -у; пори
похмілля	prasлов'янський
походжати	працездатний
походження	працівник
похорон, -у	працювання
похоронний	превелебний
похрисник	презбітеріянізм, -у

президент	прийменник, -а
президія	приймом, <i>прсл.</i>
презирство	прийнятій
прелат, -а	прийняття
прелатський	приказування
прем'єр, -а	приліт, -ету і -ьоту
прем'єра, -и	прилляти
препарат, -у	Прилука
преподобний	прилуцький
прерогатива	примадонна
пресвітер	примир'я
престіж, -у	примір, -у
престіл, -толу	примус, -у (мусити)
претекст, -у	примус, -а (машина)
претенсія	принцип, -у
прецедент, -у	принцеса
прецінь	припадком, <i>прсл.</i>
прибережний	припалювання
приватний	припекти, припечу
привезти, привезу	припрягти, припряжу
привести, приведу	Прип'ять, -ті, -тю
привід, -воду	природний
привілей, -ю	природність, -ости, -істю
привітати	приросток, -стка
прив'язати	присвійний
прив'язка	присінешній
прив'язування	прискорення
прив'язливий	прислів'я, прислів'ї, при- слів'їв
прив'януть	присмерком, <i>прсл.</i>
пригодування	пристосований
придане, -ного	пристосуватися
придатний	пристрасний
придатність, -ости, -істю	пристрасність, -ости, -істю
придбання	присуд, -у
придорожній	присутність, -ости, -істю
приєднання	притовкти, притовчу
призов, призову	прихід, -ходу
призъба	причастя
приїжджати	причинний
приїздити	при чім
прийдешній	

причіплювати	прозріння
приязнь, -ні, -ню	проїджати
приятель, -я	проїзд, -у
прізвище	проїздити
Прісцілла	проїзний
Прісьчин	проїсти, -їм, -їси
Пріям, -а	проклін, -льону
пробачення	проклямація
пробі, виг.	прокляття
проблема, -и	проконсул, -а
пробувати (проба)	пролегомена
пробалля	пролетар, -я; -і
Прованс, -у	пролетаріят, -у
провансальський	пролог, -у
провід, -воду	прольонгувати
провінція	промисл, -слу
провінціяльний	проміж, <i>прсл.</i>
провінціялізм, -у	проміння
провісник, -а	промінь, -еня
провіщо, <i>прсл.</i>	пропаганда, -и
про віщо, <i>займ.</i>	пропагувати
провіянт, -у	пропелер, -а
проводир, -я	пропій, -ю
провокація	прошілеї, -леїв
прогібіційний	пропускний
прогімназія	проривний
прогноза	пророгація
програма	пророцування
прогавити	проростень, -сня
прогрес, -у	просвіта
продаж, -у	просвітний
продукт, -у	просвіток, -тку
проект, -у	просити, прошу
проскіційний	проскрипція
прожиток, -тку	прослебізувати
прожиття	просодія
прожогом, <i>прсл.</i>	простибі, прости-біг
прозаїк	простір, -у
прозаїчний	простовисний
прозовий	простокутній,
прозорий	простувати

просьба	публіцистичний
протарголь, -лю	публічний
проте, <i>прсл.</i>	пугач, -а
про те, <i>займ.</i>	Пулмен, -а
протегувати	пульменівський
протинка	пультarda
Протекторат	пульс
протекторатний	пункт, -у
протоплазма	пунктуаційний
протоєрей	пуп'янок, -нка
протяжний	пуп'яточок, -тка
профанація	пустити, пущу
професійний	Путівель, -ля
професіонал	путній
професор	пуття
профіль, -лю	путь, -і, -і: -і, -ей
профілактика	Пуччині <i>не відм.</i>
прохання	пучок, -чка
прохід, -оду; -ходи	пшениця
процвітати	пюпітр
процесія	п'явка
прощання	п'ядь, -ді, -ддо
прядиво	п'ятий
прямування	п'янниця
прясти (пряду)	п'янкий
псалом, -лма	п'ясти, п'ястися (пиуся)
псалтир, -я; -і	п'ята
псальма, -и	п'ятак
псевдонім	п'ятдесят
психогенеза	п'ятдесятилітній
психолог, -а	п'ятерик
психологія	п'ятеро
Псіхея, -еї	п'ятизолотник
птаство	п'ятий
птах, птаха; птахи	п'ятикутик
птаха, -и	п'ятилітній
пташка, -и	п'ятиріччя
пташок, -а	п'ятнадцять
птиця, -і	п'ятирічна
публіка, -и	п'ятсот
публіцистика	п'ять, -тьох, -тьма

рабат, -у	реактив, -у
Рабле (Rabelais)	реакційний
равві	реалізм, -у
равт, -ту	ревеляція
радикальний	реверс, -у
радій, -я	ревізійний
радіотелеграма	ревізор
радість, -ости, -істю	ревіння
радіюс	ревматизм, -у
радоші, радошів	ревний
раз-у-раз	революційний
рай, -ю	революціонер, -а
район, -ну	револьвер, -а
Райх, -у або: Німецька Держава	регабілітація
райхсканцлер	реготун, -а
Рамаяна	реготуха
рам'я	регал
ранга	регалії, -лій
рандеву, не відм.	регенератор, -а
ранити, раню	реґент, -а
ранішній вранішній	реґімент, -у
ранній	реґістратура
рано-вранці, <i>прсл.</i>	реґлямент, -у
рано-пораненську	реґлян
рано-раненсько, <i>прсл.</i>	реґрес, -у
рапорт, -у	реґула
рапсодія	реґулярний
Расин, -а (Racine)	редагувати і редактувати
Растреллі, не відм.	редакція
Рафаель, -я	редколегія
Рафайл, -а	редька, редьці
рафінерія	реевакуація
рахування	реемігрувати
раціональний	рессстр, -у
раювання	resstrувати
рвати (він ірве)	режим, -у
реабілітація і регабілітація	режисер, -а
реагувати	режисувати
	резигнувати

резидент	республіка
резонанс, -у	ресторан, -у
результат, -у	ретор, -а ритор, -а
резюме, <i>не відм.</i>	реторика риторика
рейментар, -я: -і	ретроград, -а
рейс, -у	ретязь, -я
реквізіція	реферат, -у
Реклю (Reclus)	референт
рекляма	реферувати
реконструюваний	рефлекс, -у
реконструвати	рефлексія
рекреаційний	рефлексологія
рекурс, -у	рефлексивний
релегувати	рефлектор
релігія	реформа
реляція	реформувати
рельєф, -а і -у	рецензійний
ремесло і ремесло	рецепта
ре(у)мигати	рецидив(а)
реміза	речевий і речовий
ремінгтон, -а	реченець, -нця
ремінний	речення
ремінник	речитатив, -у
реміння	речовина
ремінь, -еня (пояс)	решето, -а; решета
ремінь, -меню (шкура)	решітник, -а
ренегат, -а	Репін, -а
ренета	риб'я
ренесанс, -у	риб'ячий
Рентген, -а	Рига, -и
рентгенолог; (-огія)	ригорм, -у
Реньє Анрі	ригороз, -у
Рео(а)мюр, -а	ридання
реорганізація	риж, -у
репарації, -їй	рижій, -ю
Репнін, -а	Рилєєв, -а, -ом
репортер, -а; -и	Рим, -у
репрезентація	римар, -я; римарство
реп'ях	римлянин (римляни)
реп'яшок, -шка	рискаль, -я
ресурсіцієнт	рискувати і ризикувати

рислінг, -у (вино)	Робесп'єр, -а
рисовник, -а	Робінзон, -а
рисування	робітник, -а; -и
ритм, -у	робітня, -і
ритмічний	робота, робіт
риторичний	роботягість, -ости, -істю
ритуал, -у	Рогатин, -а
ритуальний	родич, -а (свояк)
риштовання (вже постав- лені)	рожен, рожна
риштування (ставлення)	роз-, приставка; пишемо за- вжди роз-, не міняючи з' на с
Рібентроп	розвагаті
рів, рова	роздири
рівень, -вня	роздити, розіб'є, розбіб'єш, розіб'є, розіб'ємо, розі- б'єте, розб'ють
Рів'єра	роздір, -бору
ріновартний	розвезти, розвезу
рівнокутній	розвести, розведу
рівня, -і (кому)	розвід, -воду
рівняння	розвідач, -а
ріг, (одного) рога і рогу (матеріялу)	розв'язка
ріг, -у; роги, -ів (угол)	розв'язувати
Рігоletto (опера)	розгардіяш, -у
рідшати	розгніядження
різдвяний	розгребти (розгребений)
різкий	розділ, -у
різний, різниця	роздолля
різня, -і' (де ріжуть ху- добу)	роздоріжжя (роздоріж і роздоріжків)
різьбар, -я; -і	роздум, -у
рій, рою	Розенберг (Rosenberg)
рік, року	Розенталь (Rosenthal)
рілля, -і, -ллею	роз'єднання
рінь, -і	роз'єднати
Ріо-де-Жанейро	роз'єм, -у
річ, речі, річчю: речі, ре- чей, речам. До речі, не до речі, <i>прсл.</i>	розвіха
річенъка, річенъці	роззброєний
Рішельє	розвузачка
ріща, -я	розігри, -грів

розаймати	розстелити, розстелю
поз'їжджати	розстиляти
поз'їзд	розсувний
поз'їстя, -їстю	розтань, -і
розкаряка, -и	розтворяти
роздіш, -коші, -шів	розтіч, -чі, -ччу
роздол, -у	розторжя
роздуття	розуміння
роздушувати	розумнішати
роздладдя	розумування
роздливання	роздорження
роздайтій	роздвірінькатися
роздмежування	роздвіт, -у
роздмірювати	розвчина
розв'яннути	розвочпати
розв'янкити	розвшук, -у
розднати	розв'яснити
розвідач, -а	ройовик, -а
розвідь, -і; -і	розв'ятрювати
розвісти, розповім, роз- повіси, розповіж і роз- повідж	Рокитне, -ого
роздорожувати	рококо
роздордавати	роковини
роздрягти, розпряжу, роз- пріг	Роксоляна
роздрука	Роллян Ромен, -а
роздпуск, -у	Ролянд, -а
роздупник	Роман, -а
роздупниця	роман, -а -у
роздуття	романский
розв'ясти	ромбоїд, -а
розв'яття	рондо
розвізнення	роса
розвр'янитися	росада, -и
роздада росада	Росаріо
розвіт, -у	Росія
розвівати	російський
роздіяння	росіл, -солу
розділкування	рослина
розвставання	рослинний

Рось, -сі, -ссю
рот, рота
Ротердам, -у
роїаліст
рубець, -бця
рубін, -а
рубіж, -ежу
рудній (від рудня)
Руж'є де Ліль (Rouget de Lisle)
Рузвелт (Roosevelt)
руїнний
руїнник
руйнування
рука, рук
рукав (мн. рукава й рукави)
рукопаш, *прсл.*
рукопис, -у
рулетка, -и

Румунія
румун, -а; румуни
румунський
рум'янець, -нця
рум'яний
рум'яніти
рум'янок
Рум'янцев, -ева, -ом
Руссо
Русь, -и, -ссю
рушник, -а
рушниця
Рюккерт, -а (Rückert)
рюмсати
рябий
роботиння
рятунок, -нку
ряд, -ряду: в -у: -и, -ів
рятувати

C

саботаж, -у
Савонароля, -і
сага, -и; саги
Сагайдачний
Сагара
сага, -и
сад, саду; у саду(i)
саджати
садовина, -и
сажавка і сажалка
сажень, -жня
сажотрус, -а
сакристія і захристія
Саллюстій, -я
Салоніки, -нік
салямандра
салымянк
сальсон, -у

салтомортале
сам, -а, -о; мн. самі і сами
саме, *прсл.*, а same
самий, -а, -е; мн. самі. Ti
самі люди.
самий (один тільки)
-а, -е. Це самі тільки
слова.
самітний *або* само(i)тній
сам-кінець; на сам-кінець,
до сам-кінця
сам-на-сам, *прсл.*
само, *прсл.*; так само
самобутній, -я, -б
самозречення
самопас, самопаски
самопосвята
саморуч, *прсл.*

самосуд, -у	світський
самотужки, <i>прсл.</i>	святий, -а, -е
самоурядування	святний, -а, -е
самохіть	священик, -а
самоцвіт, -у	священицький
сам-самісінський	сеанс, -у
санатоген, -у	Севастіян, -а
санаторій, -я	Севастопіль, -поля
сангвінік, -а	Савенна
санітар, -я; -ари	Севілля, -ллі
санкціонувати	Севіньє (de Sevigne)
санкюльот, -а	сегмент, -а
санскрит	сезон, -у
Сансусі (Sans Souci)	сейсмограф, -у
сантиграм, -а	секвестр
сантим, -а	Секлета, -и
сантименталізм	секрет, -у
сантименти	секстильйон, -а
сантиметр, -а	секуляризація
Санчо Панса	селезень, -зня
сапання	селекція
сап'ян, -у	селище, селищ
сап'янці	село, сіл
Сарафосса, -и	селянин, мн. селяни
Сарафво, -а	селянський
Сардинія	семасіологія
сарказм, -у	семеро, -ох, -ом, -ома
саркастичний	семестр, -а
саркофаг, -у	семилітній
сатиричний	семип'ядний
Сафон, -а	семиріччя
свавільний	семінар, -у; -ари
сват, кл. ф. свату	семінарія
сватання	Семіраміда
свиня, -ні	сем'я
свистіння	Сенегаль, -ю
свідчення	Сен-Жермен, -у
свіжість	сенсація
світ-заочі, <i>прсл.</i>	Сен-Сімон, -а
світ-зоря, -і	сенсуалізм, -у
світання	Сент-Бев, -а

септепція	силюета силуeta
Сенченко, -а	Сильвестр, -а
сеньйора, -и	сильнішати
сеньйорита, -и	симбіоза
Сенько, -а	символ, -у
сепаратист	символіка
сербин, мн. серби	символічний
Сергій, -гія	симпатизувати
сердешний	симпатія
середній, -я, -є .	симптом, -у
середньовіччя	симулювати
середопістя	Симферополь, -ополя
сержант, -а	симфонічний
серйозний	симфонія
серна, -и	синагога
серпень, -пня	Синай, -ю
сертифікат і цертифікат	синдикат, -у
серце, -ця (сердець і серць)	синедріон, -у
сетлмент	синій, -я, -є
сецесіоніст, -а	синкопа, -и
Сенкевич, -а	синкресія, -сії
Сивілла, -и	синонім, -у
сивина, -и	синопсис, -у
сигара, -и	сintакса
сигнал, -у	сintаксичний
сигнatura, -и	синус, -а
сигуранца, -и	синхронізм, -у
сидіння	синюватий
Сидір, -ора	синяк, -а
сидьма, <i>прсл.</i>	синь, -ні, -нню
Сизиф, -а	синьоокий
Сикст, -а (папа)	синька, -и
сила, сил	Сир-Дарія, -ї
силаба, -и	сипати (сип)
Сілезія, -ї	Сиракузи, -куз
силений	сирівець, -вця
Силістрія, -ї ,	сирітство
силкування	сирітський
силогізм, -у	сироп, -у
силоміццю	сирота, -и; сироти, -ріт
силоміць, <i>прсл.</i>	систематичний

Ситі	скандал, -у
ситняк, -у	скандалний
сить, -ті, -ттю	Скандинавія
сифіліс	скандувати
сифон, - у	скарбниця, -ці
Сицилія, -ї	скасування
сідельце, -я	скелет, -у
сійво, -а	скалистий
сік, соку	скелестий скелестий
сіль, соли; -і	скепсис, -у
сільський	скептичний
сім, сімох, сіома	скеровувати
сімдесят, -тьох	сигління
сімдесят(и)літній	скирта стирта
сімнадцятеро	скік, скоку
сімсот, сімох сот	скільки, -кох
сім'я, -ї	скін, скону
сім'янин	скіпетр, -а
сім'яністий	складальня
Сінгапур, -а	склепіння
сінешній	склероза
сіни, сіней, сіньми	скло, -а, -у -ові
Сінклер (Sinclare)	склограф, -а
сіножать, -ті, -ттю	скляний
сірійський	склянка
Сірія	сковорода, сковорід
сісти (сяду)	сколотити, сколочу
сіть, -і; -і, -ей	скомління
Сіцілія	скомпромітувати
січа, -і, -ею	сконденсований
січеник, -а	сконструований
січенъ, -чня	скоробагатько, -а
скавучання	скоропис, -у
Ска́герак	скорописець, -сця
сказати, скажу, сказаний	скорпіон, -а
скакати, скачу	коса, <i>прсл.</i>
скакіць, <i>прсл.</i>	скрайній, -я,-є
скаламутити	краю, <i>прсл.</i> , але з краю
скальп, -а	<i>ім.</i>
скаме(я)нілий	скребло, -а
скам'яніти	скринька

скрипіння	смерть, -ти, -тю, смерте
скрипка	смичок, -чка
скрізь, <i>прсл.</i>	смілішати
скрофульоза	Смірна
скрупул, -у	Сміс (Smith)
скручения	сміття
скрушіння	сміховина, -и
скульптор	сміховинний
скупщина	смоکінг, -а
скучно, <i>прсл.</i>	смоляр, -а; -и
скуштувати	сніг, -у; на -гу; -и
слабосилля	снідання
Скюдері (Scudery)	сніжок, -жку
славіст, -а; славістика	сніп, снопу
слебезувати	собака, -и (<i>чол.</i> рід)
слив'янка	соболь, соболя
слизький	совість, -сти
слід, сліду; на сліду, не	Содом, -у
слід, як слід	Сож, Сожі, Сожжю
слід-у-слід, <i>прсл.</i>	сокіл, -кола
слізка, слізоњка	солдат, -а
словник, -а; в -у -ові	солецизм, -у
словничок, -чка	солітер, -а, -ери
слово, слів	соловей, солов'я, -в'єvi, -в'см; слов'ї, -в'їv, -в'ям
словотвір, -ору	солов'євий
слов'янин, -а; слов'яни	солов'їний
слов'янський	солодкий (солодший)
службовець, -вця	солодко, <i>прсл.</i>
слушання	солодощі, солодощів
слушач, слухачеві	солом'яний
слушняний	солом'янка
слушно, <i>прсл.</i>	Солон
слюсар, -я; -і	солоний, солоно
сьоза, -и	солонина
сьлота слота, -и	Солунь, -я
смалець, -льцю	Солюм (Sollum)
смарагд, -у	сольо, -я
смиренник, -а	сольфеджо
смердіти	сон, сну (стан) і сна (що приснилося)
смеркання	
смертний	

соната, -и	спеціаліст, -а
сонний	спиж, -у; спижевий
соняшний	спинити
соняшно	спинювання
сорок, сорока, сорок(о)ма	Спиридон, -а
Сорочинці	спирт, -у
сорочка, сорочці	списьменна, <i>прсл.</i>
сос, -у	співання
сосна, сосон	спід, споду
сотня, сотень	спідній, -я, -б
софізм, -у	спідсподу, <i>прсл.</i>
софістичний	спікер, -а
Софія, -ї	спільник, -а
Софокл, -а	спірала
Софрон, -а	спіритизм, -у
Социній, -я	сплавляння
соціолог, -а	сплін, -у
соціологія	сплоха, <i>прсл.</i>
соціал, -а	сплюндрований
соціал-демократ, -а	сплюх, -а
соціалізм, -у	сплячи, <i>дієпр.</i>
соціальний	сповідь, -і, -і, -ддю
спадщина	сповна, <i>прсл.</i>
спальня	сподівання
спам'ятати	зпозаранку, <i>прсл.</i>
спання	зпозадавна, <i>прсл.</i>
спанська, <i>прсл.</i>	споконвіку, <i>прсл.</i>
спасенник, -а	сполох, -у
спасибі спаси-біг	сполудня, <i>прсл.</i>
спасіння	сполучення
спектакль, -ю	спольська, <i>прсл.</i>
спектри, спечу	спондей, -я
спектор	спорадичний
спекулянт, -а	спориш, -у
спервовіку, <i>прсл.</i>	спортивний
спередвіку, <i>прсл.</i>	спортовий
спереду, <i>прсл.</i>	спортсмен, -а
спересердя, <i>прсл.</i>	спосіб, -собу
сперматологія	спосібний
спершу, <i>прсл.</i>	спостерегти
специфічний	спохвату, <i>прсл.</i>

спохмуря, <i>прсл.</i>	Старокостянтинів
спочатку, <i>прсл.</i>	старосвітній, -я, -є
спочивання	старослов'янський
спочуття	староста, -и; старостів
справдешній	старство, -а
справді, <i>прсл.</i>	старший, <i>прикм.</i>
справжній	старший, -ого, -ому
справіку, <i>прсл.</i>	стаття, -і; -і, -ів і -ей
спредвіку, <i>прсл.</i>	стать, -ті, -ттю
сприйняття	стаційний
спричинювати	ствердження
спрожогу, <i>прсл.</i>	ствердиння
спроквола, <i>прсл.</i>	створіння
спросонку, спросоння	стежити, стежу
спроста, <i>прсл.</i>	Стенлі (Stanley)
спрошення	стенограма
спрягти, спряжу, спріг	стенографія
сп'яніння	Степан, -ана
сп'яна, <i>прсл.</i>	Степанида
срібло, -а	стерегти, -жу
ссавець, -вця	стерлінг', -а
ссання	стерня, -ні
ссати	стерти, зітру
Ставище, -а (м.)	стигматизм, -у
ставропігія	стыд, стида стиду
Ставропіль, -поля	стидатися
стадіон, -у	Стикс, -у
сталактит, -у	стилізувати
сталевий	стиль, -лю
сталъ, -лі, -ллю	стимул, -у
Стамбул, -у	стипендист
стан, -у	стипендіят, -а
станіоль	стирчати
стараний	стискати
старання	стислий
старений	стиснення
старий (старіший і старший)	стиха, <i>прсл.</i>
стариган, -а	стихія
старовина, -и	стіг, стогу стога в стогу
старовинний	стіжок, -жка
стародавній	стіл, стола

стільки, стількох	струм, -у
стінний	струмінь, -меня
стінопис, -у	strup'я
стовкти, -чу	стручок, -чка
Стокгольм, -у	студент, -а
стокрот, стократъ	студентство
столяр, -а; -і	студентський
стонадцять, -ох, -ом	ступень, -пня; -і
стонога	ступнево, <i>прсл.</i>
сторіччя	ступом, <i>. прсл.</i>
сторонній	суб'ективний
стосунок, -у	суботній
стреждання	Суботів, -ова
стражник, -а	субсидіваний
страйкар, -я; -і	суверен, -а
страсть, -ти, -тю	суверений
стратег, -а	сүгестія
стратегія	суддя, -і; судді, -ів
страх, -у	сузір'я
страхів'я	Сула, -и
страхіття	сулема, -и
страховиння	султан, -а
стрем'я	сульський, -а, -е
стрибати	суміж, суміжно, <i>прсл.</i>
стривай!	суміш, сумішно, <i>прсл.</i>
стривожити	сумлінний
стриженъ, -жня	сумління
стрий, -я	сумнівний, -но
Стрий, -я; в -ю	сумування
стриманість, -и	суперарбітр, -а
стреміти, -млю, -миш	супліка, -и
стрівати зустрічати	супокій, -кою
стріляти	супровідний, -а, -е
стрільнути	супроти, <i>прсл.</i>
стрімголов, <i>прсл.</i>	сурма, -и; сурми, сурм
Стріндберг, -а	сурогат, -у
строїти, строю	сусідній
строфа, -и	сусідство
стругати, стружу	сусідський
струк, -ка; -и	сутана, -и
Струк, -а; -и	сутерени, -ен

сутній, -я, -є	східець, -дця; -східці
сутінь, -і	східній
суть, -ті, -ттю	східноевропейський
суфікс, -а	схожість, -ости, -істю
●суфлер, -а	схоластика
суфлювати	сценічний
суфраган	Сципіон, -а
сухар, -я	Сцілла, -и
суходіл, -долу	сюди, <i>прсл.</i>
сухуватий	сюди-туди, <i>прсл.</i>
суцільний	сюжет, -у
сучасний	сюрприз
сушено, <i>прсл.</i>	сюїта, -и
сушений, <i>дієпrk.m.</i>	сюрчання
сушня, -і; сушні, -ень	сяйво сяєво
сферичний	сяти сяти
схематичний	сьогодні
схизма	сьогоднішній
схід, -оду	сьомий
східень, -дня	сьорбати

Т

та, сп.; та й	таємниця
табеля, -і	таж, также (адже), <i>сп</i>
табір, табору	та ж, <i>займ. ж. р.</i>
таблетка	тайга, -и
таблиця	Тайланд
табличка	Тайльор, -а (Tylor)
табльо	тайкома, <i>прсл.</i>
табу, <i>не відм.</i>	тайфун, -у
табуля, -лі	таки, сп. таки б, з поперед.
табулярний	сл. не лучиться: все ж
тавежж (авжеж) <i>прсл.</i>	таки
та вже ж (вже)	так-о, отак-о, <i>прсл.</i>
таволга	також, <i>сп.</i>
Таврида	так от що, <i>прсл.</i>
Таврія	такса
тавтологія	так само, <i>прсл.</i>
Таганріг, -рогу	таксометр

тактичний	творчість, -ости , -істю
тактовний	театр, -у
талан, -у (доля)	театрал, -а
талант, -у (хист)	театральний
Талес, -а	Теби, -ів і Теб
талісман, -у	Тегран, -у
талмуд, -у	теж, сп. (також)
талон, -а	теза
таляр, -а	тезко, -а
Тальоні, <i>не відм.</i>	Теккереї, -ея
тальк	Тексас,-у
Тальякоццо	текст, -у
там-о, отам-о, <i>прсл.</i>	текти, течу
тамошній	тектонічний
тамтешній	телеграма
танганс, -а	телеграф, -у
танго, -а	телеграфічний
тандитний	телеграфний
танець, танцю	телеелькання
танок, -ика	телеологія
Танталь, -а	телепатія
тантсьма,	телепень, -пня
танцовальний	телескоп, -а
танцювання	телефон, -а. Говорити те-
тарантеля	лефоном
тарантул, -а	телефонний телефонічний
Тарас, -аса	телефонограма
Тардье (Tardieu)	телефонувати телефонити
тарифа	теля, -ляти, -і
таріль, -еля	тельбухи
татарин, -а	тембр, -у
тато (кл. ф. тату)	теменний
татуваний	Темістокл, -а .
Тацит, -а	темнішати
твердження	темносиній
твердішати	темп, -у
твій, твоя, -є; твою, твоеї,	темперament, -менту
твоєму, твоїй твоєю ,	темрява, -и
твір, твору	тенденція
творець, -рця	тендітний
твориво	тенно, <i>невідм.</i>

тенор, -у (голосу) і -а (співака)	тетеря
теогнозія	Тетида
Теодор, -а	тетралогія
Теодосій, -ія	Тетяна
теолог, -а	техніка
теологічний	технолог
теорема	технологія
теоретичний	течія, -ї
теорія	Тибет, -у
теософ, -а	Тибр, -у
Теофан, -а	Тиверіада
Теофіл, -а	Тигр, -а
тепер, тепера, <i>прсл.</i>	тиждень, тижня
тепереньки, <i>прсл.</i>	тижневик, -а
теперішній	тиква, тиков
тепер-о, <i>прсл.</i>	Тильзит, -у
теплиння	Тиміш, -оша
теплінь, -лині, -нню	Тимофій, -фія
тераса	тим разом, <i>прсл.</i>
терем, -у	тимчасово, <i>прсл.</i>
терен, -рну	тим часом, <i>прсл.</i>
територіяльний	тин, -у; на тину
термінологія	тинятися
терміт, -а	тип, -у
терміття	тип, -а (особа)
термометр, -а	типовість, -ости, -істю
Тернопіли, -пілів	тираж, -у
Тернопіль, - поля	Тираспіль, - поля
терор, -у	Тироль, -ю
тероризм, -у	тиск, -у
терорист	тисяча, -і <i>жс. р.</i>
терпець, -пцю	тисячолітній
терпіння	тисячоліття
терпляче, <i>прсл.</i>	титан, -а
Терпсихора, -и	титар, -я
терти, тру, тертий	титул, -у
терціян	титулю(у)вати
тесляр, -а; -і	титуляція
тестамент, -у	тиф, -у
тесьть, тестя	тихішати
	Тихон, -а

тишком-нишком	токар, -я; -і
тік, току; на току і на тоці	толерантний
тікати	толеранція
тільки, <i>прсл.</i>	толерувати
тількищо, <i>прсл.</i> (ось лише)	толока (вигін, пасовище)
тільки що (щось)	толока (збірна, добровільна
тім'я, тім'ї	праця)
Тіроль	Толстой, -го
тінь, -і; -і	тому, тому ж, <i>прсл.</i>
тісніше, <i>прсл.</i>	Томашпіль, - поля
тітка	томашпільський
ткаля, -і	тонкий (тонший)
ткati, -tchu	тон[н]і, -и
ткацький	тон[н]аж, -у
тлінний	тоншати
тління	тонше, <i>прсл.</i>
то, сп.; той й то-то, то,	топаз, -у
частка; пишемо окремо	топір, -пора
він то, він би то, чи то,	топограф, -а
але нібито, тобто, цебто	топографія
тоалета	тополя, -лі топіль
тобто	торг, -у; на торгу
товар, -у; -ари, -ів	торішній
товариство	Торрічеллі, <i>не відм.</i>
товарицький	тост, -а
товарищчин	точно, <i>прсл.</i>
товкти, товчу	травень, -вня
тovченик (котлет)	траверза
тovщ, товці (ж. р.)	травневий
тоголітошній	трав'янець; -нцю
тогочасний	трав'яний
тогосвітній	трап'янник
тога, -и	трагедія
Тодт (Todt)	трагізм, -у
тоді, <i>прсл.</i>	трагік, -а
тодішній	трагікомедія
тож (тому, отже) <i>сп.</i> тож бо,	трагічний
тож то	традиційний
то ж, <i>займ. с. р.</i>	трактат, -у
той, та, те; того, тієї, тому	трактор, -а
то й, <i>сп.</i>	трактування

трамвай, -ю	трисотлітній
Трансільванія	трисотліття
транскрипція	триста, трьох сот, трьом
транслюкація	стам
транспарант, -у	тристалітній
транспорт, -у	тричі, <i>прсл.</i>
Трапезунд, -у	Тріент, -у
траплятися	трієр, -а
тратити, трачу, трать	Тріест, -у
трафарет, -у	трійця
треба, <i>прсл.</i>	трійня
тредь-юнийон, -у	тріолет, -а
тремтіння	тріпання
трест, -у (а не труст)	тріскання
третій, -я, -є	Трістан, -а
третъорядний	трістя, -я
три, трьох, трьома	тріумвірат, -у
тривалий	тріумф, -у
тривання	троглодит, -а
тривіум, -у	тroe, трьох, трьома
тривкий	троїстий
тривога	тропа, -и
тригонометрія	троп, -у
тридцяtero, -рох, -ром,	тропічний
-рома	тротуар, -у
тридцять, -тьох, -ма	трохи, <i>прсл.</i>
тридцят(i)літній	трохищо (ледве)
тризубець, -ця	трошки, трішки
трикутній	Трубецкої, -ого, -ому
трилогія	трудніше, трудніш
трилітній	труна, -и; труни
трильйон, -а	труй, -я
триместр, -а	трусити, -шу
тринадцять, -тьох, тьома	трюїзм
триніжок, -жка	трюмо
триння	трясовина, -и
тринькання	туалета, -и
трипілля	туберкульоза, -и
триповерхий	тубілець, -льця
триптих, -а	тубільний
трисотий	туга, туги

тугий, -га, -ге
 туди, тудою, *прсл.*
 тужити, тужу, тужиш
 Тукидид
 Тульон, -у (Toulon)
 Тульчин, -а; в -ні
 туман, -у; -мани
 туманний
 тунг'уз, -а
 тунель, -я
 Гуніс, -у
 тупотіння
 турбування
 Тургенев, -а
 Туреччина
 Турін, -у
 туркеня
 туркмен, -а
 турне
 тут, *прсл.*
 тутенька, тутечка
 тутешній
 туша, -і (ж. р.)
 туш, -у (ч. р.)

тхір, тхора
 тхнути, тхну (смердіти) *але*
 дхнути = дихнути
 тюлень, -я
 тюль, тюлю
 тюпання
 тюпки, тюпцем, *прсл.*
 Тюр'го (Turgot)
 Тюрінгія, -її
 тюрки, -ів
 тюркологія
 тюркський
 тютюн, -у
 тюхтій, -я
 тягар, -у, -ом
 тяготіння
 тяжче, *прсл.*
 тямка, -и; тямки
 тямущий
 тятива, -и
 тъмяний
 тъопати
 тъохкати

У

у, прийм. = в; у вимовляємо й пишемо між приголосівками а також після голосівки, коли даліше слово починається кількома приголосівками; так само на початку речення убезпечати
 убирання
 убити, уб'ю, уб'еш, уб'є,
 уб'ємо, уб'єте, уб'ють
 убійник, -а
 убік, *прсл.*

убір, -бору
 убільшки, *прсл.*
 убоство, -а
 убрід, *прсл.*
 убрання
 ув, прийм. Іноді вживають
 ув, щоб виминути збігу
 голосівок: ув Україні.
 увага, -и
 уважання
 уважливий
 уважний
 увертюра

увести, уведу	удень, <i>прсл.</i>
увесъденечки, <i>прсл.</i>	удесяте, <i>прсл.</i>
увечорі, <i>прсл.</i>	удесяtero, <i>прсл.</i>
увишки, <i>прсл.</i>	удівець, удівця
увік, <i>прсл.</i>	удівонька
увілляти	удовж, удовжки
увільнення	удовиченко
увіпхнутися	удосвіта, <i>прсл.</i>
увірвати	удосталь, <i>прсл.</i>
увіходити	удруге, <i>прсл.</i>
увіч, увічі, <i>прсл.</i>	удругих, <i>прсл.</i>
увічливий	уже, <i>прсл.</i>
увіччю, <i>прсл.</i>	ужиток, -тку
уводити	ужівка
уводно (= водно)	узавтра, <i>прсл.</i>
увозити	узагалі, <i>прсл.</i>
уволю, <i>прсл.</i>	узад, <i>прсл.</i>
увосени, <i>прсл.</i>	узайві, <i>прсл.</i>
увосьмих, <i>прсл.</i>	узаочі, <i>прсл.</i>
ув'язнити	у затишку, <i>прсл.-ім.</i>
ув'язь, -зі, -зю	узбек, -а
угадъко, -а	узбіч, <i>прсл.</i>
угле(я)дiti	узбіч, -очі
углиб, углибшки	узбіччя
у глиб, чого, <i>ім.</i>	узбрoсний
угода	узбрoсння
уголос, <i>прсл.</i>	узгір'я
угор, -gra	уздечка
угорі, <i>прсл.</i>	уздовж, <i>прсл.</i>
Угорщина, -и	уздогін, <i>прсл.</i>
угрубшки, <i>прсл.</i>	узимку, узимі, <i>прсл.</i>
угрупування	узір, узору (візерунок), <i>але</i> взір, взору (зразок)
удавні, <i>прсл.</i>	узурпатор, -а
угрупувати	уазуття
удар, -у	уздечка
удача, -і (успіх) <i>але</i> вдача (характер)	уїдливо, <i>прсл.</i>
удвадцяте, <i>прсл.</i>	укінці, <i>прсл.</i>
удвоє, <i>прсл.</i>	у кінці, <i>ім.</i>
у двоє, числ.	уклін, уклону
удвох, <i>прсл.</i>	уклінно, <i>прсл.</i>

Україна	уперед, <i>прсл.</i>
українець, -нця	уперекидъ, <i>прсл.</i>
українізувати	упереміжъ, <i>прсл.</i>
українка	уперемінку, <i>прсл.</i>
украй, <i>прсл.</i>	уперемішъ, <i>прсл.</i>
укупі, укупочці, <i>прсл.</i>	уперехрестъ, <i>прсл.</i>
у купі, <i>ім.</i>	упертість, -ости, -істю
улад, <i>прсл.</i>	уперше, <i>прсл.</i>
улан, <i>прсл.</i>	упир, -я; -і
улегшати	упімнення
Улеоборгъ, -у	уплав, <i>прсл.</i>
улесливо, <i>прсл.</i>	уповні, <i>прсл.</i>
уліті, улітку, <i>прсл.</i>	уповноважений
Уліян, Улян, -а	уподвійні, <i>прсл.</i>
ультимативний	уподібнювати
ультра	уподовжъ, <i>прсл.</i>
ум, ума	у позику, <i>імен.</i>
Уманщина	упоїти, упою, упоїш
умах, <i>прсл.</i>	упоперекъ, <i>прсл.</i>
уменшати	упорожні, <i>прсл.</i>
умерлець, умерця	упоручъ, <i>прсл.</i>
умисне умисно	упослід(о)къ, <i>прсл.</i>
умова,	управа (влада), <i>але вправа</i> (Übung)
умовини	управді, <i>прсл.</i>
у найми, <i>прсл.</i>	управо, <i>прсл.</i>
унапуски, <i>прсл.</i>	упривілейований
унахилку, <i>прсл.</i>	уприпустъ, <i>прсл.</i>
унезабарі, <i>прсл.</i>	у продажъ, <i>імен.</i>
універсал, -у	упродовжъ, <i>прсл.</i>
універсальний	уп'ястися, упнуся
університет, -у	уп'яте, <i>прсл.</i>
унівець, <i>прсл.</i>	ураз, <i>спрл.</i>
унісон	ураза, -и
унітарний	Урал, -у
уніфікація	ураніт, -у
уніформ, -у	уранішній
унія	уранці, <i>прсл.</i>
уночі, <i>прсл.</i>	урбанізація
упам'ятку, <i>прсл.</i>	урешті, <i>прсл.</i>
у persuasion	уривокъ, -вка

уривцем, <i>прсл.</i>	усувати (звільнити), всува-ти, всунути (вложити)
урівень, урівні, <i>прсл.</i>	усупереч, <i>прсл.</i>
урозисп, <i>прсл.</i>	усуспільнити
урозтіч, <i>прсл.</i>	усюди, <i>прсл.</i>
урологія	усякий
Уругвай, -ю	усячина, -и
уряд, -у; уряди	усього-на-всього
уряд <i>або</i> вряд, <i>прсл.</i>	утекти, утечу, утік, утекла
уряджати, урядити	утилітарист
уряди-годи, <i>прсл.</i>	утопія
урядник, -а	уторік, <i>прсл.</i>
урядовець, -овця	утраквізм, -у
усамперед, <i>прсл.</i>	утраквістичний
усебічний	утретє, <i>прсл.</i>
усемогутній	утримувати, -мую (родину)
усенський	утримувати, утримати <i>або</i>
усередині, <i>прсл.</i>	втримувати (вдерживати)
у середині чого, <i>ім.</i>	кого від чого.
усе таки, усе ж таки	утроє, <i>прсл.</i>
ускладнений	утроїти (від три)
ускоки, <i>прсл.</i>	утрьох, <i>прсл.</i>
ускрут, <i>прсл.</i>	у трьох, числ.
у слізози, <i>ім.</i>	утямки, <i>прсл.</i>
усмак, <i>прсл.</i>	ухвала
усмерть, <i>прсл.</i>	ухильник, -а
усміх, -у	ухо (вухо) ушима й вухами
усний, -а, -е	учасник, -а
успід, <i>прсл.</i>	учасно, <i>прсл.</i>
успішний	участь, -ти, -тю
усподі <i>прсл.</i>	учвал, <i>прсл.</i>
усправжки, <i>прсл.</i>	учениця
уста, уст	учень, учня
установа, установ	учетверо, <i>прсл.</i>
Устина, -и	учетверте, <i>прсл.</i>
устілка, -и	учитель, -ля
устояти	учити, учу, учиш
устрій, -строю	учора, <i>прсл.</i>
уступ, -у (уривок) <i>але</i> вступ	учорашній
-у до чого	ушанування
устяж, <i>прсл.</i>	ущестро, <i>прсл.</i>

уши, уshima	ущипливо, <i>прсл.</i>
ушир, уширшки	ущухнути
Ушиця, -і (мн.)	уява
уші, ушай, -ам	уявки, <i>прсл.</i>
ушкодити	уявлений, <i>дієпр.</i>
ушосте, <i>прсл.</i>	уявленний (що можна уяви- ти)
уїцент, <i>прсл.</i>	уявний, -а, -е
ущерт, <i>прсл.</i>	

Ф

Фабіян, -а	фарбар, -я; -і
фабльо	фарбарня
фабричний	фарма ферма
Фабрицій, -я	фармаколог, -а
фабула	фармацевт, -а
фавн, -а	фасада
Фавст, -а	фасія
фагоцит, -а	фасоля
фагот, -а	фастрига
фаетон, -а	фатальний
файф-о-клок (кльок)	фата-моргана, -и
факір, -а	фах, -у; у фаху
факсиміле, <i>не відм.</i>	фашизм, -у
фактичний	фашистський
факультет, -у	фев达尔ь, -а
фалд, -у фалда, -и	федералізм, -у
Фалстаф, -а	Федір, Федора
фальш фалш, -у	Федченко, -а
фальсифікувати	фесрія
Фальцбург, -у	фейлетон, -а
фальцет, -у	фельд'єгер
фальцовати	фельдмаршал, -а
фамільярний	фельдшер, -а
фанатизм, -у	Фельштин, -а, в -і
Фан Вайк, -а	Фенельон (Fenelon)
фантазер, -а; -ери	фенікс, -а
фантасмагорія	феномен, -а
фантастичний	Фердинанд, -а
phantom, -у	ферії

фермент	Фінляндія
Феська, -и	Фінська затока
фетиш, -тишу	фігармонія
Фещенко, -а	фістула
Филимон, -а	фіякр, -а
фібра, -и	фйорд, -а
фібрин, -у	Флавіян, -а
фігура, -и (геометр.)	фланг, -у
фіга, -и	флегматик
фігура, -и (при дорозі)	флейта
фізичний	флексія
фізіогноміка, -и	флюяра
фізіолог, -а	флюксія
фізіономія	флякон, -а
фізіятр, -а	Флямандія
фізіятрія	флямінго
фізкультура	Флямаріон
фіксувати	Фляндрія
фіктивний	флянеля
фікція	флянер, -а: -и
філалет	Фльобер, -а (Flaubert)
філантропія	фльора
Філарет, -а	Фльоренція
філателіст, -а	Фльоріда
Філіппіни	фльота
філістер, -тера; -тери	Фоербах (Fouerbach)
філія	фоєрверк
філіяльний	фойє, не відм.
філогеніза	Фока, -и; Фокол
філогенія	фокстрот, -у
філоксера, -и	фоліо
філолог	фоліант, -у
філософ	фольклор, -у
Філядельфія	фонема
фільварок, -рку	фонетичний
фільм, -у фільма, -и	фонограф, -а
фільтр, -а	Фонтенель, -я
фінал, -у	формаліст
фінансист, -а	формулляр, -а
Фінікія	формулювати
Фінікієць	форпост, -у

фортецяно, -а	фриольний
форум	Фрігія, -її
фосфор, -у	Фридрих, -а
фотель, -я	Фридляндія
Фотій, -я	Фрік (Frick)
фотограф, -а	фрейдизм, -у
фотогравюра, -и	фуга, -и
фрагмент, -у	Фултон, -а
фразеолог, -а; -ологія	фуляр, -у
фразер, -а; -и	фундамент, -у
франзоля	функціональний
Франклін, -а	функція
Франко, -а	фунт, -а; фунти, -тів
Франсуа (François)	фур'он, -а
Франція	Фур'є, <i>не відм.</i> (Fourier)
французький	фурункул
францужанка і французка	футбол, -у
француз, -а	футляр
фрегата	футуризм, -у
френологія	Ф'юме, <i>не відм.</i>
фрески, -сок	ф'юмський

X

хабар, -у, хабарі	хаос, -осу
хазяїн, -а; мн.: хазяї (чоловік і жінка: господарі) і хазяїни (заможні селяни), хазяїв, -зяям і хазяїнів, -зяїнам	хаотичний
хазяїновитий	хапкий
хазяїнувати	хапком, <i>прсл.</i>
хазяйка	характерологія
хазяювати	харамаркати
халат, -а	Харбін, -а
халва, -и	Харита, -и
Халдея	Харитина, -и
халтура, -и	Харитон, -а
халява	Харибда
хамелеон, -а	Харків, -ова
	харків'янин, -а
	Харко, -а
	Харламп, -а
	харцизник, -а

харч, -у; харчі, -ів	хідник, -а
хата, хатів і хат	хіліязм, -у
хатній	хінін
хатяний	Хіос, -у
хвала, -и	хіромант, -а
хвалити, хвалю, хвалиш,	Хірон, -а
хвалить	хірург, -а
хвалько, -а	хірургія
хвалькома, <i>прсл.</i>	хітон, -а
Хвастів, -ова .	хіть, хоті, хітто
хвальний	хліб, а-; хліби (печені) і хліба (збіжжя)
хвилина (часу)	хліб-сіль, хліба-соли
хвилювання	хлоп'я
хвиля (на воді)	хлоп'ячий
Хвильовий, -вого	хлор, -у
хвіст, хвоста	хлорал, -у
хворий хорий	хлородонт, -у
хвороба хороба	хlosta хльоста
хворостиня	Хлоя, -ї
хемія	хльорка, -и
Хемніц, -у	хльостати
Херсон, -у	хмельний; -ник
херувим	Хмельниччина
хиба, -и	хмиз, -у; в хмизу
хибити	хмиз, -зу
хибний	хміль, хмелю
хильнути	ховзатися
хильцем, хильці	ховзько, <i>прсл.</i>
химера	ховрах, -а
химородити	хода, -и
хина	ходити, ходжу
хиніна, -и	ходження ходіння
хист, -у (до чого)	ходіння
хистити, хищу	ходьба, -и
хиткий	хозари
хитрощі	холера
хіба, <i>прсл.</i>	холодити, холоджу
хібащо (хіба тільки)	холоднішати
Хіва, -и	холоша, -і (штанина)
Хівря, -і	Хома, -и, Хомо!
хід, ходу	

хомут, -а
хопер, -а
хорал, -у
Хорватія
хореографія
Хорол, -у
хорування
хоругва, -и
хору(н)жий, -ого
Хотин, -а
хотіти, хочу, хочуть
хочітва, -и
хоч, хоча, *сл.*
хоч-не-хоч, *прсл.*
хребет, -бта
хресний
хрестоматія
Хрещатик, -а
хризантема
хрипко, *прсл.*
хрипливий
Христина
христини, -тин
христитися
християнин, -а; -яни
христосування
Христофор, -а
Христя, -і
хрищений
хрищення

Христіянія
хрін, -у
хрія, -її
хроніка
хронічність, -ости, -істю
хронограф, -а
хронологія
хронометр, -а
хрунь, -я
хрусткий
хряскіт, -коту
хрящик, -а
хтіти, хтять
хтобудь
хтонебудь
хуга, -и
художній
хуліган, -а
хуліганський
хухати || хукати
хурдига || хурдига
хуртовина
хустка
хутенько, *прсл.*
хутір, -ора
хутро, -а
хуторянин, -а; -ряни
хутче, *прсл.*
хутчіш(е), *прсл.*
хух, -у, ні хуху, ні духу

Ц

цаль, -я
цапки, *прсл.*
цар, -ря; -і
царський, -а, -е
царювання
цвінтар, -я
цвіль, -лі, -ллю

цвірінчати
цвірінькати
цвісти, -ту
цвіт, -у
цвях, -а
цебер, -бра
цебто

цегельня, -ні	циліндер, -дра
цедулка	цимбаліст, -а
цеzar, -я	цинга, -и
цей, ця, це, цього, цієї (<i>i</i> цеї), цьому, до цього	циндрити
Цейльон, -у	цинік, -а
целюльоза	циркулювати
целюльоїд, -у	цитаделя
Цельсій, -я	цитата
цемент, -у	цифровий
цензорський	цидити, ціджу
цензура	цилий, -а; -е
центавр кентавр, -а	циліти (в кого)
центиметр	цилосвітній
центр, -а -у	циль, цілі
централ, -у	цинний
централізм, у	ципов'яз
центрофуга	Цінціннат Люсій
центуріон, -а	Цірцея
цеппелін, -а	Ціцерон
церата	цоколь, -лю
церемонія	цукротрест
Церетеллі, <i>не відм.</i>	циупкий
церква, -и; -кви, -ков	циуцена
церувати	цирупалок
Цетіньє	Цшокке (Zschokke)
цехмістр, -стра	Цюріх, -у
цигарка	циюріхський
цикл, -у	циамрина
циклон, -у	циамриння
циклоп, -а	циацькатися
цикорія	цикування

Ч

чабанство	чагар, -я; -і
чавити, чавлю	часвий чайовий
чавун, -у (металу) <i>i</i> -а (по- суди)	часнія
чавунний	чаклун, -а
	чалма, -и

чарівник, -а	черкати, черкнути
Чарлз, -а	чернетка
час, часу, -и; на часі	чернецтво
час на час, <i>прсл.</i>	чернєць, ченця
часник, -у	Чернігів, -гова
часок, -ску	чернігівець, -вця
часом, <i>прсл.</i>	Чернівці, -вець
часопис, -у	чернівецький
часописний	черпати
частенький	Черчіль (Churchill)
частина, -и	чесати (чешу)
частинно, <i>прсл.</i>	чеснота
частіше, <i>прсл.</i>	честь, чести, -і
часто-густо, <i>прсл.</i>	чесуча, -і
частування	чеський
чаша, -і	четвер, -гра
чвалом, <i>прсл.</i>	четверговий
чванитися	четверня, -і
чвань, -і	четверо, -ох, -рома
чвара, -и	четверть, -и, -і
чверть, -и	четвірко
чвир, -у	чех
чвякати	чигати, чигаю
чебрець, -циу	Чигирин
Челябінськ, -а	чийбудь
Чемберлен (Chamberlain)	чийнебудь
чемпіон, -а	чималенький
чепіга	чималий
чепурно, <i>прсл.</i>	чимало, <i>прсл.</i>
червень, -вня	чимдуж, <i>прсл.</i>
червінець	чинбар, -я; -і
червяк, -а	чинність, -ости, -істю
черга, -и	чиряк, -а
чергування	численний
Черемош, -у	число, чисел
чевремоський	чистити, чищу, чистъ
чевенній зуб	читальня
чевреп'яний	читрохи, <i>прсл.</i>
чевреп'я	чицирк, нічицирк
чеврінь, -рені	Чікаго
чекасин, -у	Чікагський

Чіле (Chile)	четири, -ръох, -ръом, чо-
чільний	тирма
Чімароза	четиристий
Чімборасо	четиристотрічний
чіп, чопа	четириста, четырьох сот,
чіплятися	четирем
чіткий (виразний)	четирнадцять, -тьох; -ть(о)-
чітко, <i>прсл.</i>	ма
чмир, -у (болото)	чуб, -а; -чуби, -ів
чмир, -я; -і	чуваш, -а; -ваши
чміль (чмеля)	Чугуїв, -гусва
човнар, -я; -і	чудний
човняр, -а; -і (весляр)	чудо-диво
чоколяда	чудотворець, -рця
чолов'яга	чужаниця
чоломкання	чужина
Чорне море	чужоземець, -мця
Чорний Острів	чужосторонній
чорнішати	чуйність, -ости, -істю
Чорногора	чумак (кл. ф. чумаче)
чорнозем, -у	чумацький
чорносотенний	чумаччина
чорт-зна, чорт-зна що	чутний
чортма, <i>прсл.</i>	чуттєвий
чорти-батька зна що	чуття
чорторий, -рия	чухрання
Чортория, -і	чухрати
	Чяно (Ciano)

III

шабаш, -у (кінець)	шампіньйон
шабелька	шанець, -нця
шабля, -лі	шантаж, -ажу
шабльон, -у	шанування
шагрен, -у (<i>le chagrin</i>)	Шангай, -гаю
шакал, -а	шапіограф, -а
шал, -у	шапкар, -я; -і
шалька	шапран, -у
Шампань, -пані	шаптала, -и

шаравари (шараварів)	шестеро, -ох
шарлатан, -а	шестилітній
Шарлотта	шестирко,
Шарлоттенбург (Charlottenburg)	Шеффілд
Шартр (Chartres)	Шехерезада
шатен, -а	шибайголова
Шатобріян, -а	шилінг, -а
Шафарик	широкий (ширший)
шахтар, -я; -і	шиплечний
шашель, -я шашіль	шипучий
швагер, -тра	ширити
швайцарець, -рця	широочінь, -чині, -чинню *
Швайцарія	ширити
швайцарський	шия, -ї
шварготати	ші (Ski)
Шведчина, -и	Шіва, -и
швець, шевця	Шіллер, -а
Швець, Швеця <i>прізв.</i>	Шіллінг, -а
швидше, <i>прсл.</i>	шістдесят, -тьох, -ма
шво, шва, шву	шістнадцять, -тьох, -ма
Шевальє	шістсот, шістьох (шести) сот
шевйот, -у	шість, шістьох
шевро, -а	шкарапула
шевченко (шевців син)	шкарлятина
Шевченко	шкарпетка
шевченківський	шкатула
шедевр, -а	шквал, -у
Шекспір	шкереберть, <i>прсл.</i>
шелесний	шкільний
шелестіння	шкіц
Шеллі, <i>не відм.</i>	шкода, <i>прсл.</i>
Шеллінг, -а	школа, школ
шеляг	шкура
Шенбрун (Schönbrunn)	шкуратяний
Шеньє Андре	шкутильгати
шерег, -у	Шлезвіг, -у
Шерлок Голмс	шлезький
шерсткий шорсткий	шлейф
шерсть, -ти, -то	Шлецер, -а
шестерик, -а	шлюбний

шляфрок, -а	шпік, -у
шляхетний	шиц, -а; -и
шляхетський	шпориш, -у
шмаркач, -а	Шпре, <i>не відм.</i>
шмаття	шпунт
шмуکляр, -а; -і	шпурляти
Шніцлер, -а	шрапнель, -нелю
шинурування	шрифт, -у
Шов Бернард	шріт, шроту
шовініст	штельвага
шовіністичний	штемпель, -пля
шомпол, -а	штих, -а
Шопенгауер, -а	Штравс, -а
шоса, -и	штрайк, -у
шостак	штукар, -я; -і
шостий	штурханець, -нця
Шотландія	шувовсть, <i>виг.</i>
шофер, -а; -и	шулер, -а; -і
шпага	Шульга, -и
шпагат, -у	шум, -му
шпалера	Шуман
Шпандав	шумний
шпараги	шумування
шпаргал, -у	шуря-буря
шпарування	щустъ
шпиг, -а; -и	щухляда
шпигун, -а	Шушніг
шпигунство	шушварь, -лі
шпиндель, -ндля	Шюц, -а (Shütz)
шпігувати (печенью)	

Щ

щабель, -блія	щелепа
щавель, -влю	щеля
щадниця	щеплення
щасливий	щерба, -и
щастия	щиголь, -гля
щезнути	щиросердий
Щекавиця	щілина

щільний	щомога, <i>прсл.</i>
що, <i>спол.</i> , що ж	щонайдужче, <i>прсл.</i>
щоб, <i>сп.</i>	щонайкраще, <i>прсл.</i>
щобільше, <i>прсл.</i>	щонайменше, <i>прсл.</i>
щоближче, <i>прсл.</i>	щонайшвидше, <i>прсл.</i>
щобудь	щонебудь, чогонебудь
щовечір, <i>прсл.</i>	щонеділі, <i>прсл.</i>
щовечора, <i>прсл.</i>	щоніч, <i>прсл.</i>
щогодини, <i>прсл.</i> , але: що	щоночі, <i>прсл.</i> , але що дві
дві години	ночі
щодалі, <i>прсл.</i>	щоправда, <i>прсл.</i>
щоденно, <i>прсл.</i>	що правда, <i>ім.</i>
щодень, <i>прсл.</i>	щораз, щоразу, <i>прсл.</i>
щодня, <i>прсл.</i> , але що два	щорік, <i>прсл.</i>
дні, що дня літнього	щорічно, <i>прсл.</i>
щodo, щождо кого, чого	щороку, <i>прсл.</i> , але що два
щодуху, <i>прсл.</i>	роки
що ж, <i>займ.</i>	щосили, <i>прсл.</i>
щойно	щотижня, <i>прсл.</i> , але що три
щока, -и	тижні
щонкаще, <i>прсл.</i>	щохвилини, <i>прсл.</i> , але: що
щомісяця, <i>прсл.</i> , але: що	що п'ять хвилин
два місяці	щочасно
щомісячно	щур

ІО

юбілер	юрисдикція
ювелір, -а	Юр'їв
ювілей, -лею	Юстин, -а
ювіляр, -ляра; -и	юстиція
ювілят, -а	Юстиніян, -а
Югославія	Ютляндія
юдейський	Юхим, -а
Юпітер, -ера	юхт, -у
юридичний	юшити, юшу, юшиш

Я'

яблуко, -а; яблук
яблуня, -ні
Явдоким, -а
Явдоха, -и
явище, -а
явір, -вора
явлений, *прикм.*
явлений, *дієпркм.*
Яворів, -рова
яворівський
Явтух, -а
ягня, -ти, -ті
Ягорлик, -а
Яготин, -а
яйце
якби, *сп.* = коли б.
Якби мені мамо намисто.
як би, *прсл.*: як би то під-
дробитись
якбищо, *прсл.* (= якби,
коли б), але якби що
(щось)
якбудь, *прсл.*
якже, аякже, *прсл.*
якже, *прсл.* (= коли)
як же? як же ж?, *прсл.*
Як же це зробити?
якийбудь
якийнебудь
Яківці, -ів (село)
Яків, -ова, -кову
якір, якоря
якість, -ости, -істю
як-коли (іноді), *прсл.*
якмога, *прсл.*
якнайбільше, *прсл.*

якнайближче, *прсл.*
якнайдужче, *прсл.*
якнайкращий
якнайрішучіш, *прсл.*
якобінець, -нця
якось, *прсл.* (= одного
разу)
як ось = наприклад, коли,
нагло
якраз, *прсл.* (= саме)
як слід, *прсл.*
Якутськ, -у
якщо, *сп.* (= коли), але:
як що (щось). Як що,
трапиться
яловичина
яма, ям
янгол, -а
янкі
Янушпіль
Японія
японський
яр, яру, в яру; -яри
Ярина
Ярмолинці
ясень, -я | ясен, -а
Яси, Яс
ясир, -у
ясмин, -у
ясний, -а, -е
яснішати
яти, йму, ймені
Яцько, -а
ячменище
ячмінь, -меню
ящірка

>

Е Л Е М Е Н Т А Р Н А Г Р А М А Т И Ч Н А Т Е Р М I Н О Л О Г I Я.

Фонетика — звучня.

М о в н і п р и л а д и . Л е г е н і . Д и ш и ц я . Г о р т а н к а . Г о л о с н и ц і . Г о л о с о в а щілін а . Р о т о в а я м а . Г о р л о в а я м а . Н о с о в а я м а . М 'як e піднебіння . Я зи ч о к . Т в е р д е піднебіння . П е р е дн e , с е р е дн e , з а дн e піднебіння . З у б и . Щ е л е п и : горішн iй щелеп , долішн iй щелеп . Я зи к . Г у б и .

А р т и к у л я ц і я (звукотворення): артикуляція легенів, артикуляція гортанки. Звук. Звук дзвінкий, глухий. Голосівка: передня, середуша, задня; висока, середня, низька — звуженна, вузька, широка, напружена; підвищена, знижена; складотворча, нескладотворча. Приголосівка: чиста, носова; тверда, м'яка; губна (двогубна), губно-зубна; зубно-яснова; передньо-язикова, середньо-язикова, задньо-язикова; хвилинна, тривка; проривна, протиснена, проривно-протиснена; півшвидкита; плавка, носова; свистова, шипуча; горлова, гортанна. Склад: відкритий, закритий. Наголос, притиск, тон. Назвук, середозвук, визвук. Звукозмінн i: живі, історичн i, мертві. Чергування звуків, чергівний звук, основний. Приподібнення, на-передн e¹), назадн e²). Відподібнення. Подовження, на-долужн e подовження. Стverднення. Пом'якшення, Часокількість, часокількісний. Однозвук, двозвук. Пере-сув. Півголосівки: їр, ѹор. Перезвук: ікання. Вставний звук. Мазуракання.

Семантика — значення³).

Самостійн i, несамостійн i слова. Імена: Іменник, нарочний, уявний, рядовий, власний, збірний, одиничний, живий, неживий. Прикметник; ступенювання, звичайне, описове; ступінь (-еня) рівний || перший, вищий || другий, найвищий || третій. Дієслово: переходне, неперехідне. Прислівник: займенниковий, числівниковий, при-

¹) До наступної приголос. ²) До попередньої приголосівки.

³) Наука про значення слів і про частини мови.

кметниковий; кількісний, якісний, часовий, місцевий, напрямний. Займенник, іменниковий, прикметниковий, прислівниковий, порівняльний, особовий, зворотний, присвійні, вказівні, відносні, питальні, визначені, невизначені. Числівник: кількісний, якісний, рядовий, головний, дробовий, збірний, розділовий. Прийменник. Сбутичник. Частиця. Оклик.

Словотворення.

Корінь. Пень || основа: змінна, незмінна. Приrostок. Наросток. Вросток. Наросток: живий, завмерлий, словотворчий, флексійний. Просте слово, складене. Однокорінний, двокорінний, зприrostкований; знаросткований. Словосполука. Відименниковий, відприкметниковий, віddієслівний.

Флексія¹⁾.

Деклінація || відміна імен; коньюгaciя || відміна дієслів. Пень. Закінчення. Рід чоловічий, жіночий, середній. Відміна іменників: чоловіча, жіноча, середня, мішана, голосівкова, приголосівкова. Відмінок: називник, родовик, давальник, знахідник, кличник, орудник, місцевик, віддільник. Однина, множина, двійня, однинний, множинний, двійний, безоднинний, безмножинний. Дієименник, дієприкметник, дієприслівник. Способ дійсний, можливий, наказовий. Стан діяльний, страждальний, середній. Особа перша, друга, третя. Час теперішній, минулий, майбутній. Дійство. Вид доконаний, недоконаний; наворотний, протяжний; Одноразовий, багаторазовий. Пень теперішнього часу, пень минулого часу.

Синтакса — складня²⁾.

Речення розповідне, окличне, питальне, запитове, місцеве, часове, способове, порівняльне, намірове,

¹⁾ Наука про відміну слів.

²⁾ Наука про речення: прикметник: синтаксичний || складневий.

причинове, допустове, наслідкове, умовне (умова здійсненна, нездійснена); просте, поширене, непоширене, складене; головне, побічне, підметне, присудкове, безпідметне, скорочене; надрядне, підрядне; рівнорядно складене, нерівнорядно складене; єднальне, протиставне, сполучникове, притактиве, заперечне.

Підмет поширений, непоширений, основний, здогадний. Присудок дієслівний, іменний, поширений, непоширений, основний; присудник, зв'язка. Прикладка. Предмет близчий, дальший. Придаток прикметниковий, прислівниковий способу, місця, часу. Сполучка рівнорядна, нерівнорядна. Спільні. Рівноважник речення.

Скоротки:

англ. = англійський
виг. = вигук
відм. = відмінний; відміняється
гр. = грецький
даваль. = давальник
дієпр. = дієприкметник
жс. = жіночий
займ. = займенник
зб. = збірний іменник
звич. = звичайно
zm. = зміншальна форма
знах. = знахідник
ім(ен). = іменник
і т. д. = і так далі
і т. ін. = і таке інше
і т. п. = і тим подібне
клич. ф. = клічна форма
лат. = латинський
м. = місто

мн. = множина
нар. = народне
нпр. = наприклад
под. = подібне
прізв. = прізвище
прийм. = прийменник
прикм. = прикметник
прсл. = прислівник
с. р. = середній рід
скор(оч). = скорочення
сп(ол.). = сполучник
ст. = станція
р. = рід
род. = родовик
росл. = рослина
фр. = французький
чол. = чоловічий
числ. = числівник
| = побіч[на форма]

Де що є?

Переднє слово	3— 4
Правописні правила	5— 27
Правописний словник	29—178
Елементарна граматична термінологія	179—181
Скороти	181

I Н I Ш I A V T O R O V I K N I J K I:

Українські місцеві назви. Українсько-німецький та німецько-український показник важніших місцевих назв, Прага 1942, В-во Ю. Тищенка. Ціна 1,20 RM.

Українсько-німецький кишеневий словник, Отто Гаррассовіц, Ляйпциг. Третє видання 1942. Ціна 1,50 RM.

Як говорити по літературному? В-во «Пробоєм», Прага 1941. Ціна 1,70 RM.

Lehrbuch der ukrainischen Sprache, Отто Гаррассовіц, Ляйпциг, друге видання 1942. Ціна 5 RM.

Lemberger ukrainische Stadtmundart, Institut f. Lautforschung, Берлін (в друку).

Nazwy geograficzne Bojkowszczyzny, Львів 1939.

Українська мова та її говори, Львів 1937.

Мовна та правописна справа в Галичині, Львів 1937.

Наростки -ище, -исько, -сько в українській мові, Варшава 1935!

(разом із Б. Романенчуком) **Новий український правопис для щоденного вжитку,** Львів 1938,

(разом із Г. Наконечною) **Ukrainische Mundarten. Südkarpatoukrainisch. (Lemkisch, Bojkish und Huzulisch).** Institut f. Lautforschung, Berlin 1940.

(разом із З. Кузелею) **Українсько-німецький словник** (в друку).

(разом із Г. Наконечною) **Німецько-український словник** (в друку).

I. НАУКОВА БІБЛІОТЕКА «Ю. Т.»

1. Др. М. Антонович. Історія України, I. Княжа доба. II-ге вид. Ціна 1,50 RM.
2. Др. М. Антонович. Історія України, II Литовсько-Руська доба. Ціна 1.— RM.
3. Др. М. Антонович. Історія України, III. Козачина та Гетьманщина. Ціна 1,50 RM.
4. Др. М. Антонович. Історія України, IV. Нова доба. Ціна 1.— RM.
- 5—6. Др. М. Гнатишак. Історія Української літератури I. (Старі часи). З портр. автора. Ціна 2. RM.
7. Др. Я. Рудницький. Українські місцеві назви. Українсько-німецький, та німецько-український покажчик. (Книжка потрібна кождому хто пише листи на українські землі). Ціна 1.— RM.
8. Інж. Курилюк Є. Летунство в минулому та сучасному. Ілюстр. Історія летунства та його сучасний стан. Ціна 1.— RM.
- 9—10. Проф. В. Щербаківський. Формація української нації. (Праісторія нашого народу). Ціна 2.— RM.
- 11—12. Др. Ярослав Рудницький. Український правописний словник, стор. 184. Ціна 3.— RM.
13. Проф. Б. Лисянський. Небо ї людина. Етапи історичного розвитку астрономичного знання, т. I. (З ілюстр.). Ціна 1,50 RM.
14. Проф. Д. Чижевський. Історія української літератури, т. II. «Ренесанс та бароко». (Друкується).
15. Проф. Д. Чижевський. Історія Української літератури, III «Література національного відродження». (Друкується)..
16. Проф. Б. Лисянський. Провідні ідеї сучасної фізики, ч. I. (Друкується).
17. Проф. Б. Лисянський. Провідні ідеї сучасної фізики II. (Друкується).

А д р е с а в и д а в н и ц т в а :

JURIJ TYŠČENKO
nakladatelství
Praha II., Žitná 13.